Groaznica ciocnire de trenuri din gara de Nord

Sunt opt morți și zeci de răniți.-Ce a stabilit ancheta

O groaznică ciocnire de trenuri s'a produs eri dimineață la ora 6.45 la cabina de intrare a Gării de Nord.

Trenul personal No. 110 care venea dela Timișoara a fost acostat în acest punct de trenul accelerat No. 16, care venea din aceiași direcție.

Ciocnirea a fost violentă. Vagoane ale trenului personal au fost sfărâmate; 5 călători au fost uciși, iar 30 sunt răniți.

Iată împrejurările în care s'a întâmplat această nenorocire.

CUM S'A PRODUS CIOCNIREA

Trenul personal No. 110 care venea dela Timișoara, când a sosit la postul de avizare situat între podul Grand și Gara de Nord — la 4 kilometri depărtare de peroanele gării — a fost nevoit să oprească din cauză că s'a rupt un cârlig de tracțiune.

Câteva minute mai târziu venea pe aceiași linie acceleratul No. 16. Având calea liberă și nefiind avizat de stația Chitila-Triaj că trenul personal e oprit pe linie, mecanicul Nicolau a dat viteză acceleratului deoarece era în întârziere cu 10 minute.

Fiind ceață deasă, mecanicul n'a observat trenul de persoane decât în clipa când a ajuns la câteva sute de metri de el. Ciocnirea n'a mai putut fi evitată, deși mecanicul a frânat brusc.

Această frânare a avut ca efect ruperea garniturii acceleratului în trei părți; vagoanele au rămas însă pe linie. Grație frânării, ciocnirea a fost mai puțin violentă decât în cazul când acceleratul venea în plină viteză și astfel proporțiile catastrofei au fost mult reduse.

PANICA INTRE CALĂTORI

Cum e lesne de închipuit o panică teribilă s'a produs între călătorii ambelor trenuri. Mulți dintre ei au sărit din vagoane și în cădere s'au lovit.

De pe urma ciocnirii a suferit mai ales trenul personal. Un vagon de poștă, unul de bagaje și un vagon de clasa III ale acestui tren au fost aproape complect distruse. De asemeni un vagon de clasa II al trenului personal a încălecat pe un vagon distrus de clasa III.

Dela trenul accelerat a suferit numai locomotiva care este într'așa hal avariată încât e probabil că nu va mai putea fi refăcută.

De sub sfărâmăturile vagoanelor trenului personal au fost scoși călătorii morți și cei răniți.

OPERAȚIILE DE SALVARE

Țipetele răniților și ale pasagerilor îngroziți de cele întâmplate au atras la fața locului mii de oameni: lucrători ceferiști, funcționari și locatari de pe străzile din vecinătatea podului Grand.

Au fost avizate îndată organele c. f. r. din Gara de Nord și posturile de ajutor care s'au transportat la fața locului.

S'au început imediat operațiunile de salvare. De sub sfărâmăturile vagoanelor au fost scoase cinci cadavre, care au fost transportate la institutul medico-legal.

Corpurile victimelor sunt oribil mutilate așa că identificarea lor s'a făcut cu mare greutate.

Mulți alți călători răniți mai ușor, au fost pansați la postul de ajutor al gării de Nord și lăsați la domiciliile lor.

INFORMAREA REGELUI

Despre nenorocirea de lângă Gara de Nord au fost înștiințați și d. prim ministru Iuliu Maniu, d. Ed. Mirto, ministrul comunicațiilor, și ceilalți membri ai guvernului.

D. ministru Eduard Mirto a informat telefonic la orele 10 pe regele Carol, despre ciocnire și proporțiile ei.

La ora 10 au venit la locul sinistrului d-nii prim ministru Iuliu Maniu, ministrul Ed. Mirto și ministrul I. Lugoșianu.

Primul ministru a fost foarte afectat de cele văzute și a cerut inginerilor ceferiști să-i dea toate lămuririle.

*

Partea interesantă, care trebue reținută în acest groaznic accident, este faptul că nici unul dintre pasagerii trenului accelerat n'a fost rănit și nici vre-unul din personalul acestui tren.

Aceasta se datorește faptului că cele două locomotive ale acceleratului fiind de mare tracțiune și rezistente, au anihilat izbitura.

ANCHETA

Organele cfr. și reprezentanții parchetului au început imediat ancheta pentru stabilirea răspunderilor.

D. ministru Mirto când s'a înapoiat dela locul accidentului s'a oprit în stația B. M. unde lucra comisia de anchetă și personal a audiat pe câțiva dintre ceferiștii celor două trenuri accidentate. De asemenea d-sa a redactat personal o circulară către toate inspecțiile c. f. r. din țară, explicându-le proporțiile și cauzele ciocnirii.

Numele morților

Iată numele morților :

Dragomir M. Tănase, de 40 de ani, originar din comuna Glâmboaca-Dâmbovița, factor oficiul p. t. t.; Mihail Zazu, învățător în comuna Rotunda - Romanați, domiciliat în București strada Batiște 16 bis; Maria Gâlceavă, de 35 de ani din comuna Boceni-Mehedinți, soția unui conductor c. f. r.; copilul Gheorghe Gâlceavă de un an și 4 luni; Ion M. Gheorghe, conductorul trenului 110, Maria Săndulescu, de 28 de ani, originară din Craiova, funcționară la ministerul de domenii direcția cadastrului; Ionescu Constantin, gardian public din București, a încetat din viață la spitalul Filantropia; Catalin Radu, lucrător c. f. r., a încetat din viață la spitalul Viting. Cadavrele au fost transportate la institutul medico-legal.

Răniții

La spitalul Viting au fost internați: Gândac Dobre, factor poștal la oficiul din Gara de Nord, originar din comuna Bădulești, județul Dâmbovița, rănit la cap și piept; Constantin D. Vladislav, băiat de prăvălie de 17 ani, din comuna Scoarța, jud. Gorj, rănit la cap și piciorul stâng fracturat; Ana Socol, muncitoare în T.-Severin, leziuni interne și contuziuni pe tot corpul; Stoica Stan, muncitor, originar din comuna Gura Foii, județul Dâmbovița. Are 4 răni grave la cap, piciorul stâng fracturat, ambele mâini fracturate și leziuni interne; Miu M. Ștefan, paznic la c. f. r. din comuna Pietroaia, județul Dâmbovița, are coastele și piciorul drept fracturate; Florea Constantin, funcționar la ministerul de finanțe, domiciliat în comuna Chitila, rănit la cap, mâna dreaptă și piciorul stâng fracturate; Mitroi Gheorghe, impiegat poștal, str. Echinoxului 48, răni pe ambele picioare, mâna stângă fracturată, Sârbu Nicolae, hamal c. f. r., strada Lotru 4, mâna dreaptă fracturată, răni la cap și piept; Văduva Dumitru, fierar c. f. r., de 30 de ani din comuna Dudiceni-Gorj, leziuni pe tot corpul; Cristea D. Constantin, hamal c. f. r., strada Ecoului 78, rănit la cap și piciorul stâng.

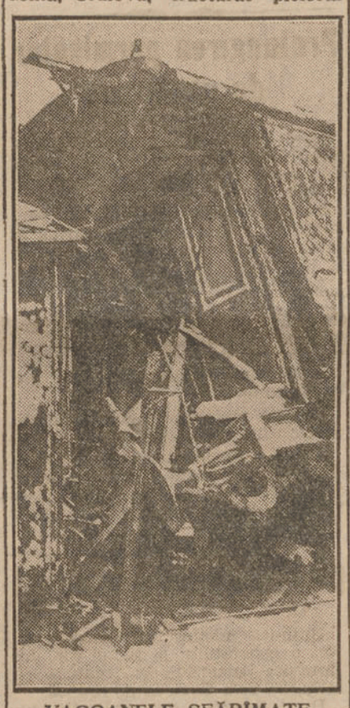
La spitalul militar au fost internați: Dima Gheorghe, soldat la depozitul de materiale Craiova, piciorul drept fracturat; Stoica Dumitru, soldat depozitul central de muniții, din comuna Alunu, jud. Vâlcea, piciorul stâng fracturat; Cioc D. Marin, soldat fruntaș în legiunea de jandarmi Ilfov, din comuna Stolnici-Argeș, urechia stângă ruptă.

La spitalul Coltea au fost internați: Constantin Vârtejanu, din str. Franclin 2, camerist la poșta centrală, rănit la cap; Titică Ungureanu de 48 de ani, muncitor comuna Perieți-Olt, rănit grav la cap.

La spitalul Filantropia au fost internați: d-ra Maria Corbeanu, studentă, Craiova, fracturat piciorul și leziuni interne; Mitea I. Nicolae, conductor poștal, comuna Ghelmeceanu, Mehedinți, maxilarul inferior rupt; Rizea Gheorghe, paznic c. f. r., comuna Pietroaia-Dâmbovița, piciorul drept fracturat; D. A. Popescu, pensionar c. f. r., Pitești, două coaste rupte în partea stângă; Ioan R. Georgescu, paznic c. f. r., comuna Pietroaia-Dâmbovița, răni în regiunea frontală stângă și leziuni interne.

VICTIMELE

VAGOANELE SFĂRÎMATE

Versiunea oficială

Iată versiunea oficială asupra acestei ciocniri :

Trenul accelerat 16 de azi 10-1 a. c. cu 13 vagoane 547 tone conduse de șeful de tren Bărbulescu M. din București Grivița și mecanic Nicolau M. mașina No. 230063 și Stamatiu C. mașina 230014 din depoul Pitești, a ciocnit la ora 6,50 în dreptul klm. 1 plus 900, între semnalul de avertisment și cel de oprire absolută ale stației București Nord, trenul 110 cu 20 vagoane 502 tone, condus de șeful de tren Crețu S. din Craiova — și mecanicul Manea I. mașina 50344 din depoul Pitești.

Acest tren fusese oprit puțin înainte de punctul ciocnirei, din cauza deschiderei unui robinet al frânei de aer, probabil cel dela urma trenului.

După o oprire de circa 6 minute, timp în care conducătorul de tren Ilincescu Ioan aflat la al patrulea vagon dela siguranță pretinde că a dat trenului 16 semnale de oprire cu laterna și fluer.

Trenul 110 a fost pus din nou în mișcare și apoi la scurt interval, a fost ciocnit violent, producându-se următoarele stricăciuni : la vagonul poștal No. 2912 care era de semnal s'a spart cutiile de grăsime și peretele frontal dinspre locomotivă .

La vagonul de bagaje No. 7901 dinaintea celui de poștă, s'an distrus osiile și cutia, vagonul următor C No. 87632 a fost distrus complect iar la vagonul D. No. 64029 dinaintea lui s'au distrus șasiul și sub el a intrat vagonul C. 87632.

Sunt în total 15 răniți și 6 morți; în afară de aceștia alți răniți mai grav, au fost ridicați de salvare în primul moment.

Numărul și numele acestor din urmă, nu-l cunoaștem încă.

Accidentul s'a produs în următoarele împrejurări :

Trenul 110 sosit la Chitila la ora 6,34 cu 40 minute întârziere și după 2 minute oprire, a fost expediat mai departe în regulă, trecând dela postul de reavizare București Triaj, la ora 6,40.

După trenul 110, s'a expediat din Chitila trenul 16 la ora 6,44 după o oprire de un minut, acest tren având o întârziere de 20 minute.

Se constată că la trecerea acestui tren prin postul de reavizare, semaforul acestuia a fost pe liber deși trenul 110 nu sosise încă în București Nord și însuși impiegatul de mișcare Fabri Eugen dela acest post recunoaște că stația București Nord, îi comunicase telegrafic că trenul 110 e nesosit.

Pentru acest motiv, vinovat de producerea accidentului este deci acest impiegat și care se suspendă din serviciu.

Restul personalului care mai este eventual vinovat, se va stabili la completa terminare a cercetărilor căutându-se totodată a se afla și cine a deschis robinetul frânei de aer a trenului 110, fiind probabil că anumiți lucrători dela atelierele c.f.r. cari vin dela țară la serviciu, au avut tot interesul să oprească trenul 110 în dreptul atelierelor c.f.r., întrucât acel tren fiind întârziat lucrătorii nu mai aveau timpul a ajunge la atelier înainte de ora de intrare în serviciu.

Stricăciunile la locomotiva înaintașe a trenului 16 sunt de circa 15.000 lei, prin stricarea traversei frontale și a tampoanelor.

Stricăciunile la linie total circa 4000 lei, prin ruperea a 6 traverse și ruperea liniei pe 250 m. l.

Pagubele la vagoane circa 2.500.000 lei.

Medici c.f.r. au sosit în primul moment la fața locului iar vagonul macara la ora 9,10.

Circulația s'a redeschis la ora 12,40, cu restricția de 40 klm. pe oră între klm. 1+800 și klm. 2+0,50.

Până la ora 17, se va relua viteza normală .

Întârzieri la trenurile de călători la plecare din București-Nord, au fost următoarele : trenul 501 minute 194 trenul 1 minuta 85, trenul 31 minute 72, trenul 5 minute 78 și trenul 503 și trenul 1 minute 85, trenul 31 minute 72, pezirei secției Buzău-Făurei.

Numele morților sunt : Tănase Dragomir, conductor poștal București Nord, Maria Călceavă cu copilul său Ion M. Gheorghe conductor de tren, dela trenul 110 mort în drum spre spitalul Witting.

Mihail Zazu din comuna Rotunda Romanați și alți doi încă ne identificați, iar ale răniților cunoscuți până în prezent sunt următoarele :

Gândac Dobre dela oficiul poștal București Nord; Cârstea Constantin, manipulant c.f.r.; Constantin Vladislav; Untea Nicolae conductor poșta centrală; Ana Socol; Stroboț Gheorghe impiegat P.T.T. București Nord; Dima Gheorghe soldat post material aeronautic; Misu Stefan pasnic c.f.r. București Dealu Spirii; Mateescu Toma ceferist Craiova; Stancu Dumitru depozitul central de muniții; Gheorghe Lungu strada Izvor No. 71 București; Florea Constanca Chitila funcționar la ministerul finanțelor, Mitroiu Gheorghe oficiu poștal București Nord; Sârbu Nicolae manevrant vagoane București Triaj; Văduva Dumitru fierar, atelierele București Triaj; Vărășeanu Petre soldat regimentul 12 jandarmi; Maria Codreanu; Constantin Ionescu; Ion Georgescu; Dolofan Dumitru; Porobeț Gheorghe.

Starea răniților de la spitalul Witting

Răniții transportați la spitalul Witting au fost internați în secția de chirurgie a d-lui prof. dr. Ion Bejan.

Răniții — în număr de 16 — au fost imediat supuși unui examen amănunțit pentru a se stabili gradul de gravitate al fiecăruia.

In cursul zilei au stat în continuu la capătul răniților dându-le îngrijiri d-nii dr. Max Popovici și Cartianu.

S'au făcut injecțiuni cu cafeină și ser anti-tetanic pentru a preveni infecțiuni.

Se găsesc în stare gravă Dumitru Popescu care are 5 coaste rupte, Munteanu Ion, Miu Ștefan, care are grave contuziuni abdominale și Ion Cimpoeru din Boteni (Gorj).

Se află în agonie femeia Ana Socol care are fracturi grave.

Nenorocita venea în Capitală să se opereze de cancer la mamelă.

Starea d-rei Aurelia Veleanu, licențiată în litere și funcționară la ministerul de domenii este satisfăcătoare.

In cursul zilei de azi răniții vor fi reexaminați de d. prof. Bejan.

Trebue să relevăm cu acest prilej devotamentul și abnegația d-lor prof. dr. Ion Bejan, medic-șef și al d-lor d-ri V. Max Popovici și N. Cartianu, P. Greblă și C. Petrea (intern la serviciul medical) și a supraveghetoarei Ana Marinescu.

Cercetările poliției

Arestarea impiegatului Fabri

Din ordinul parchetului a fost arestat impiegatul Fabri Eugen, care a făcut de serviciu eri dimineață la postul P. R. V. (postul intermediar între stațiile București și Chitila).

Impiegatului i se impută următoarea vină : stația Chitila a cerut liber stației București pentru personalul 110 și acceleratul 16.

Personalul 110 a trecut de postul P. R. V.. însă n'a sosit în gara de Nord.

Impiegatul gării a așteptat sosirea 2 minute, mai ales că vedea felinarul roșu aprins.

Bănuind că s'a întâmplat ceva, a telegrafiat postului P. R. V. următoarele : „Personalul 110 nesosit".

Impiegatul Fabri, somnoros, după cum declară singur, a citit pe bandă „sosit". In acel moment a trecut prin fața postului în plină viteză, acceleratul 16, pe care impiegatul nu s'a gândit să-l oprească, pentru că fusese convins că personalul a intrat în gara de Nord.

*

In cursul zilei de eri d. inspector I. Frânculescu, șeful siguranței Capitalei, a fost la toate spitalele unde sunt internați răniții groaznicei nenorociri. Comisarii circumscripțiilor respective au luat în prezența d-sale declarații tuturor răniților și s'a format un dosar care va fi înaintat comisiei de anchetă.

*

Până la terminarea cercetărilor parchetului și comisiei de specialiști, d. inspector V. Parizianu, șeful poliției sociale, a făcut o anchetă minuțioasă la fața locului, consemnând cele constatate într'un raport, care a și fost înaintat aseară ministerului de interne.

VAGOANELE TRENULUI CARI S'AU CIOCNIT

Pentru d. director general al poștelor

Există la serviciul exploatării poștale de la p. t. t. un domn Măneanu, care de câte ori se produce o schimbare în fruntea instituției poștelor, găsește prilejul de a face șicane zlarelor prin fel de fel de manopere.

Astfel anul trecut la venirea d-lui general Florescu Banu ca director general al p. t. t., d. Măneanu a încercat să îngreuneze serviciul de transmitere al publicațiilor, prin dispoziții noui, care împiedicau răspândirea scrisului românesc în păturile cât mai largi ale populației.

Anul acesta, la venirea d-lui Pitulescu ca director general la p. t. t., d-sa a refnoit sistemul.

Suntem în posesia unui document destul de elocvent, care demonstrează în mod concret că d. Măneanu nu se interesează atât de mult de interesele poștii, cât vrea să dovedească, prin dispozițiile ce le dă, că deține o autoritate.

Ținem la dispoziția d-lui director general Pitulescu acest document, pentru a arăta că dispozițiile șicanatoare ce vrea să le aplice presei d. Măneanu, nu sunt aplicate în toate cazurile.

Credem însă că, noul director general dela p. t. t. nu va lua în considerare sugestiile ce i se dau, ci va lucra așa cum îi dictează experiența și interesele superioare ale culturii.

Alhambra 1933

Un neegalat succes obține în fiecare seară revista „Alhambra 1933" revistă confirmată de cele douăzeci de reprezentații aclamate, ca una dintre cele mai bune spectacole realizate în genul revuistic.

Antrenul, veselia, spiritul de calitate, verva antrenantă încadrate într'o montare de lux, fast și picanterie neîntrecute dau acestei fericite realizări caracterul de adevărat regal de desfătare și bun gust. Aparițiunile d-lui C. Toneanu în scenele: Parlamentul, Scamatorul, Românul în străinătate, Traian, etc., sunt salutate cu salve de aplauze. Marilena Bodescu și Bacleșeasu în scena căsniciei, Silly Vasiliu în Semințării, Viciul brun și Graziela, Mia Apostolescu în Viciul blond, Bianco și Găinușa, împreună cu Gronner și Vasilache, Stroe și Rang, Lulu Nicolau în scena sărutului dau principalelor scene din „Alhambra 1933" strălucire, vervă tinerească și spirituală interpretare.

Sâmbătă și Duminică în matineu cu prețuri populare de 40, 60, 80 lei se reprezintă pentru a 70-a oară „Trăiască Alhambra", cu aceeași interpreți din reprezentațiile serale în frunte cu d. C. Toneanu.

Sesiunea de iarnă a Parlamentului francez

PARIS, 10 (Rador). — Camera și Senatul și-au reluat lucrările în sesiunea de iarnă.

Azi după amiază ambele corpuri legiuitoare au ținut ședințele de deschiderea lucrărilor.

La Cameră, deputatul Grousseau, decanul de vârstă al Camerei, a pronunțat discursul tradițional.

Oratorul, interpretând sentimentele a numeroși parlamentari din toate partidele, a făcut aluzie la urgența reformei Constituției.

S'a procedat apoi la alegerea biroului. Au fost realeși vice-președinți ai Camerei d-nii Derbos, Moncelle și Pate. Pentru al patrulea loc de vice-președinte a fost ales deputatul Hesse.

Deputatul socialist Longuet a depus o interpelare asupra măsurilor pe care guvernul înțelege să le ia, față de „prezența transporturilor în masă de arme, mitraliere din Italia în Ungaria", cu complicitatea Austriei, după cum reiese din informațiunile publicate de presa socialistă din Viena, scrie interpelatorul.

REGINE INCORONATE

ROMAN

de

MARIA

REGINA ROMÂNIEI

va apare în curând în Ed. „ADEVĂRUL" S. A.

Primele capitole ale acestui roman au apărut în „DIMINEAȚA"

Transportarea răniților

Anul 29 No. 9354 — 14 pagini — Vineri 13 Ianuarie 1933

DIMINEAȚA

Fondată în 1904 de CONST. MILLE | 3 Lei | București, Str. Const. Mille (Sărindar) 5-7-9 | TELEFON: Centrala: 3-2470, Străinătatea: 3-5354 Direcția: 3-2474. Ad-ția: 3-2473, Provincia: 3-1066

Nu uitați azi „Realitatea Ilustrată" număr special în culori 10 Lei

FOTOGRAFIAȚI-VA la maestrul BUZDUGAN Calea Victoriei 16 (Cinema Capitol) REUȘITA GARANTATĂ

Ger și viscol în țară. - 14 oameni acoperiți de nămeți și înghețați de frig

TEROAREA

Când se schimbă guvernele

Am văzut-o exercitându-și nefasta-i influență în birourile unui minister. N'am obiceiul să urc treptele înaltelor autorități, unde se leagă și se desleagă destinele țării.

O împrejurare însă m'a împins, acum două zile, în palatul unui minister, unde, întâmplător, am doi prieteni. Bine înțeles, m'am dus și pe la ei să le strâng mâna.

Unul m'a primit zâmbind voios. Dar după o clipă s'a întunecat la față și cu o vioiciune nervoasă m'a întrebat:

— Ce s'aude? Pleacă guvernul? Tu trebue să știi.

— Nu-ți pot spune nimic precis. Se pare însă că se duce.

— O nenorocire. De trei zile nu mai putem lucra. Alți stăpâni, alte toane, alte chinuri. Tocmai când ne deprinsesem cu ăștia...

L'am întrerupt nedumerit. Ce-i pasă lui de schimbarea domnilor? E director, se bucură de stabilitate. Să-și caute liniștit de treabă.

Aș! Ce știu eu? Toată legea nu face doi bani. Leafa nu i-o poate lua, firește, dar slujba e la discreția ministrului, care-i poate lua atribuțiile ca să le dea altuia, prin delegație. E într'o veșnică încordare și nu-și poate aduna mințile, nu se poate concentra la lucru.

L'am părăsit fără să mă fi putut convinge și am intrat în cabinetul celuilalt prieten, deasemeni director. Un om de serviciu m'a oprit la ușă: cine sunteți? pe cine să anunț? I-am întins o cartă de vizită, pe care și-a înfipt ochii și m'a introdus fără anunțarea prealabilă.

Prietenul meu își sgâia ochii într'un colț al plafonului. Lângă el un maldăr enorm de hârtii. Intrarea mea în birou îi deranjase dintr'o profundă meditare. Când și-a întors fața spre mine, am avut impresia că nu mă recunoaște.

— Ce te uiți așa pierdut, nu mă recunoști?

— A, tu ești? Șezi, îmi pare bine că te văd. Ce mai e nou? Pleacă? Cine vine?

Am înțeles despre ce e vorba și mi-am repetat discursul de adineauri.

— Ce știi tu? Voi vă luați după legi. Parcă la noi legile contează. Am nevastă și patru copii—tu știi. Ce mă fac?

Și începu o poveste lungă, ca să-mi demonstreze că numai nebunii se bucură de schimbarea domnilor. De când cu demisia guvernului nu-i în stare să lucreze.

— Uite ce morman s'a adunat de patru zile încoace—și-mi arătă dosarele de pe birou. Și așa e în toate birourile. Nimeni nu-i cu capul la lucru. Ce sistem e ăsta, domnule, ca să se schimbe guvernele la 3—4 luni.

Am căutat să-i ogoesc suferința. N'am reușit și am plecat. Abia am închis ușa pe dinafară și mă văd acostat de aprodul care mă introdusese. Foarte respectuos mă abordează:

— Dv. trebue să știți — e adevărat ce scrie la gazetă? Am citit chiar în „Dimineața"

— Dar pe d-ta ce te interesează, doar postul d-tale nu e prea invidiat.

— Ei, domnule ziarist, dacă se schimbă, rămân pe drumuri — și am doi copii!

Cobor scările. In fața portarului mă întâlnesc cu un cunoscut, care mă strigă pe nume și mă ia deoparte să-mi spună ceva. Când să ies pe ușă, portarul mă salută și umilit:

— Dv. sunteți d. Ieșanu de la „Dimineața".

— Da.

— Nu vă supărați, dv. trebue să știți: d... (și-mi spune numele ministrului respectiv) se duce?

— Nu e sigur. E posibil să rămână.

— Ce bine ar fi, domnule Ieșanu. Că dacă vine alt domn ministru, mă car de-aici și mă fac iar somer.

*

Am ieșit zăpăcit. Au, în adevăr, dreptate oamenii ăștia? Atunci ce înseamnă aceste dese schimbări de guverne, cari turbură sufletele și îngreunează mersul trebilor publice? Mister și... constituționalism.

M. Ieșanu

Criza de guvern se apropie de soluționare

Regele Carol sosește azi în Capitală

D. Iuliu Maniu va fi primit în audiență

Desi eri nu s'a întâmplat nici un fapt nou, sînt indicii că criza de guvern se apropie de sfârșit. S'a anunțat că regele va sosi azi în Capitală.

D. Iuliu Maniu, care avea intenția să plece la Sinaia spre a se prezenta în audiență, a primit încunoștiințarea că nu e nevoe să se deplaseze de oare ce suveranul vine în Capitală.

Regele va porni din Sinaia azi dimineață și va fi la București la ora 10.10. Se crede că d. Iuliu Maniu va fi primit la ora obișnuită pentru audiențe, adică la 11 sau la 12.

Intrevederile de eri

Nici eri nu s'a ținut o ședință oficială a conducerii partidului național țărănesc. In schimb au avut loc numeroase consfătuiri: d. Maniu cu d-nii Mihalache și Madgearu; apoi d. Maniu cu d. Mihai Popovici; apoi d. Mihalache cu d. Madgearu și d. Maniu cu d. Titulescu.

D. Titulescu a fost vizitat ieri la orele 12 jumătate dimineața de d. Iuliu Maniu.

In această întrevedere, care a durat o jumătate de oră, d. Maniu a comunicat d-lui Titulescu răspunsul d-sale definitiv cu privire la sugestiunile făcute de ministrul de externe pentru înlăturarea crizei.

După plecarea d-lui Maniu, d. Titulescu a transmis acest răspuns prin telefon la Sinaia.

Dela Sinaia s'a răspuns d-lui Titulescu, că suveranul va fi în Capitală astăzi dimineață, când îl va și primi pe d. Maniu în audiență.

La orele 5 d. Titulescu a avut la locuința d-sale o întrevedere de o oră cu d-nii Mihalache și Madgearu și a primit după aceasta dela orele 6 la 9 seara vizitele d-lor G. G. Mironescu, Mihai Popovici, Ed. Mirto, Crișan și Potârcă.

In întrevederile de eri s'au examinat din nou în toate felurile soluțiile propuse de d. Titulescu. Nu se poate spune că s'a găsit o soluție cu șanse de a fi acceptată de toate părțile.

Schimbare de guvern ?

In cursul zilei de eri s'a vorbit și de o schimbare de guvern. Au fost puse în discuție soluția Vaida, soluția Mironescu. Bine înțeles că aceste soluții sunt posibile numai în ipoteza că biroul partidului le-ar accepta, și ar da concurs *activ* noului guvern.

Din cele transpirate, sunt puține șanse ca biroul să dea asigurări în acest sens. De altfel, chestiunea nu se va pune formal de cât după ce unul din ei ar fi însărcinat cu formarea guvernului.

Sunt unele indicii că d. Maniu nu este cu totul ostil unei noui guvernări național-țărăniste.

AUDIENȚA DE AZI

Căci lucrurile se vor petrece astfel: D. Iuliu Maniu se va prezinta azi în audiență și va comunica regelui demisia formală a d-lui Mihalache. Cu această ocazie se va vedea dacă regele este sau nu de acord cu intențiile d-lui Mihalache în ce privește pe prefectul poliției și pe comandantul jandarmeriei. N'ar fi exclus ca d. Iuliu Maniu să raporteze asupra unei soluții — în afară de demitere.

Dacă suveranul nu va admite sancțiunea cerută, este sigur că d. Iuliu Maniu va oferi demisia întregului guvern.

In cercurile politice se crede că acesta va fi rezultatul audienței de azi; în unele cercuri guvernamentale, se crede și în posibilitatea aprobării regelui pentru soluțiile ce i-se vor propune.

Dacă se va ajunge la demisie, vor urma consultările de rigoare. Vor fi chemați președintele Camerei și al Senatului, poate șefii de partide. Nu se știe încă dacă d. Titulescu va cere audiența înainte sau după d. Maniu sau va fi consultat de rege.

După consultări, suveranul va trebui să dea unuia din cei consultați sarcina de a forma cabinetul.

Toată lumea e convinsă că suveranul nu dorește noui alegeri. Ca atare se presupune că regele va încerca rezolvirea crizei printr'o nouă formațiune național-țărănistă.

Soluția dr. Vaida

Bine înțeles că cel dintâi indicat pentru această soluție este d. dr. Vaida, cu toate greutățile ce i se pun în cale. Dintre ele, în primul rând este animozitatea între d-nii dr. Vaida și Titulescu.

Este evident că ministrul de externe se bucură încă de încrederea regelui. Totuși s'a vorbit eri foarte mult de un guvern Vaida. Cele mai variate zvonuri circulau în cercurile politice: *ba că relațiile dintre d-nii dr. Vaida și Titulescu nu mai sunt atât de rele ca acum două luni, în cât ar fi posibil ca d. Vaida să accepte pe d. Titulescu ca ministru de externe în cabinetul său, ba că d. Titulescu ar fi gata să se reîntoarcă la Londra, pentru a facilita soluția crizei.*

S'a mai pus și întrebarea dacă d. Maniu ar susține un guvern Vaida, care numai astfel ar putea avea majorități în parlament. Cei mai mulți răspundeau la această întrebare prin DA, unii prin NU. In fine alți credeau că răspunsul ar fi condiționat, și anume că d. Maniu ar sprijini, chiar activ, un guvern Vaida, în caz că suveranul ar acorda unui astfel de guvern sancțiunile pe cari nu le-a aprobat d-lui Mihalache.

DE O CAM DATĂ D. VAIDA NU VINE IN CAPITALĂ

Ieri s'a svonit că d. dr. Vaida a fost chemat de suveran în Capitală și va sosi azi dimineață.

Chemând la telefon pe fostul prim ministru, l'am găsit la locuința d-sale din Cluj.

— De vreme ce vorbesc de acasă de la mine, este probabil că n'am plecat, ne-a spus d. dr. Vaida, care cu toată boala grea prin care a trecut nu renunță la glume.

D-sa ne-a mai spus că până acuma n'a fost chemat în audiență.

Prin urmare este sigur că d. dr. Vaida nu va sosi azi la București, dar nu este exclus ca d-sa să plece astă seară sau mâine dimineață, dacă regele îl va chema pentru consultațiile cari vor începe probabil chiar azi.

Soluția Vaida depinde deci de d. Maniu și de d. Titulescu.

ALTE SOLUȚII

S'a mai discutat eri și soluția Mironescu. Se pare că d. Maniu n'ar fi în principiu împotriva acestei soluții dacă s'ar ivi necesitatea ei.

Ce se va întâmpla dacă nici una din aceste soluții nu va fi realizabilă? In unele cercuri se arăta eri că, după cum s'a întâmplat adesea în străinătate, s'ar putea ca regele să însărcineze din nou pe primul ministru demisionat cu formarea guvernului. Este însă adevărat că cei ce vorbeau de această posibilitate, nu arătau ce s'ar putea schimba în cele câteva zile de consultări pentru ca să devie posibilă o soluție care până atunci era imposibilă.

In fine, ultima posibilitate: un guvern Titulescu, bazat pe actualul parlament, care să-i voteze legile urgente necesare, urmând ca ulterior să se găsească soluția definitivă.

Prin aceasta, s'ar epuiza soluțiile posibile fără dizolvarea parlamentului. Dacă vor esua toate, ar urma o schimbare de regim.

IN CONCLUZIE

In cercurile politice se credea aseară că regele este atât de potrivnic unor noui alegeri, în cât probabilitatea schimbării regimului este destul de redusă. Unul din cei mai importanți factori ai partidului național-țărănesc ne-a spus astă noapte că până la sosirea regelui se mai pot schimba multe, în cât nici măcar demisia guvernului în cursul audienței d-lui Maniu nu trebue socotită ca sigură.

Cititorii vor înțelege deci că nu putem face un prognostic asupra celor ce se vor petrece. Fapt este că cu începere de azi intrăm în faza de rezolvare a crizei.

ATMOSFERA LA LIBERALI

In rândurile partidului liberal, desfășurarea crizei e privită cu un calm care frizează scepticismul.

Pentru liberali e clar că toată vâltoarea produsă de recentele evenimente trebuia să ducă la o înfrângere a partidului dela putere, fără ca această înfrângere să însemne o schimbare de regim.

Din desfășurarea crizei, cercurile liberale trag însă concluzia că orice nouă formațiune ministerială bazată pe actualul parlament, va fi lipsită de viabilitate și că în concluzie partidul liberal — căruia s'a dovedit că îi revine succesiunea la guvern — nu are decât să se felicite că succesiunea nu-i este oferită într'un moment când regimul național-țărănist nu este încă definitiv uzat.

Dacă însă o criză de regim ar isbucni din actuala criză, partidul liberal — afirmă cercurile conducerii acestuia — va revendica puterea imediat, luându-și răspunderea întregii situații.

Rep.

Patrusprezece locuitori acoperiți de nămeți în județul R.-Sărat

Unii dintre ei se întorceau dela alegeri

Ministerul de interne a fost anunțat aseară de prefectura județului R.-Sărat, că 14 săteni cari se întorceau dela alegeri, au fost surprinși de viscol pe șosea și au pierit sub nămeți.

Informația ministerului de interne mai spune că din cauza zăpezilor mari, mai ales în regiunile muntoase, comunicațiile între sate au fost întrerupte.

CUM S'AU PETRECUT FAPTELE

In cursul nopții am putut căpăta informațiuni mai ample asupra acestei impresionante tragedii.

Incă din ziua de 9 Ianuarie s'a deslănțuit în întreg județul R.-Sărat un viscol neobicinuit de violent, îngreuind circulația vehiculelor și a pietonilor pe toate șoselele. In ziua de 10 Ianuarie, vijelia a luat proporții înspăimântătoare. Drumurile au fost complect acoperite cu nămeți, iar drumeții surprinși de această vreme, nu s'au mai putut orienta. In unele locuri zăpada a întrecut 3 metri înălțime. In apropiere de comuna Grebenic-Sălcioara s'au format munți de zăpadă.

Locuitorii Enache Dumitru, Panait Lucea, Marin G. Cristea și Grigore Lupu au plecat eri dimineață la drum, din Grebenic, pentru a se duce într'un sat vecin. O avalanșă de zăpadă i-a acoperit înmormântându-i de vii. Ei au murit asfixiați. Cadavrele lor zac și acum sub nămeți neputând fi ridicate din cauza întreruperii circulației.

O VICTIMĂ A DEVOTAMENTULUI

Femeia Voica Radu Ghergheceanu, plecase de acasă, din comuna Balta Albă, cu mâncare pentru soțul ei, tăetor de lemne într'o pădure.

Din cauza viscolului, nenorocita femee a rătăcit drumul și a dispărut sub biciuirile viscolului.

Locuitorii Gheorghe Busuloc și Gheorghe Crețu care fuseseră acum două zile la un local de vot din comuna Tâmboești, plecând de acolo n'au mai ajuns acasă. Zac, de bună seamă, sub troenele zburătuite de viscol.

Săteanul Dumitru Ungureanu din comuna Bălești, a plecat de acasă azi dimineață la ora 6 spre a se duce la R. Sărat pentru a face unele târgueli. De abia ieșit din sat, împins de vifor a fost aruncat într'o râpă acoperită de zăpadă, în care și-a găsit moartea.

O altă tragedie destul de impresionantă s'a petrecut pe un câmp din apropierea comunei Obidici. Țăranul Dumitru Ghețu, a fost trântit la pământ de viscol și acoperit de zăpadă. Și acesta a sucombat sub nămeți.

CADAVRE FĂRA NUME

Nu departe de R. Sărat mai mulți locuitori au găsit într'un șanț cadavrul unui locuitor care până acum a rămas neidentificat.

Legiunea de jandarmi de R. Sărat a fost încunoștiințată că în întreg județul au mai fost descoperite în zăpadă încă patru cadavre ale unor locuitori surprinși pe drum de viscol.

Din cele descrise mai sus reese că în județul R.-Sărat au căzut victime gerului și viscolului năpraznic 14 persoane. Pe urma acestor oameni rămân, fără sprijin și mijloace de trai, bătrâni, femei și copii, cari așteaptă acum zadarnic reîntoarcerea celor plecați.

AJUTOARE PENTRU FAMILIILE SINISTRATE

Prefectura județului a adus la cunoștința d-lui Ionel Lupescu, deputat de R.-Sărat cele întâmplate în județ. D-sa a comunicat aseară telefonic d-lui Iuliu Maniu, primul ministru, împrejurările în cari și-au pierdut viața cei 14 gospodari.

Președintele consiliului de miniștri a rămas foarte afectat de cele întâmplate. Premierul a făgăduit că va da dispoziții celor în drept să se aloce o sumă de bani cu care să se vină în ajutorul familiilor rămase fără susținătorit lor.

D. Maniu a rugat pe d. Ionel Lupescu să întocmească un tablou cu numele victimelor și ale familiilor acestora. Deputatul de R.-Sărat va veni astăzi la București și se va prezenta ministerului de interne cu tabloul întocmit.

RAPEANU

In gară la Sinaia

Avion prăbușit într'un lac

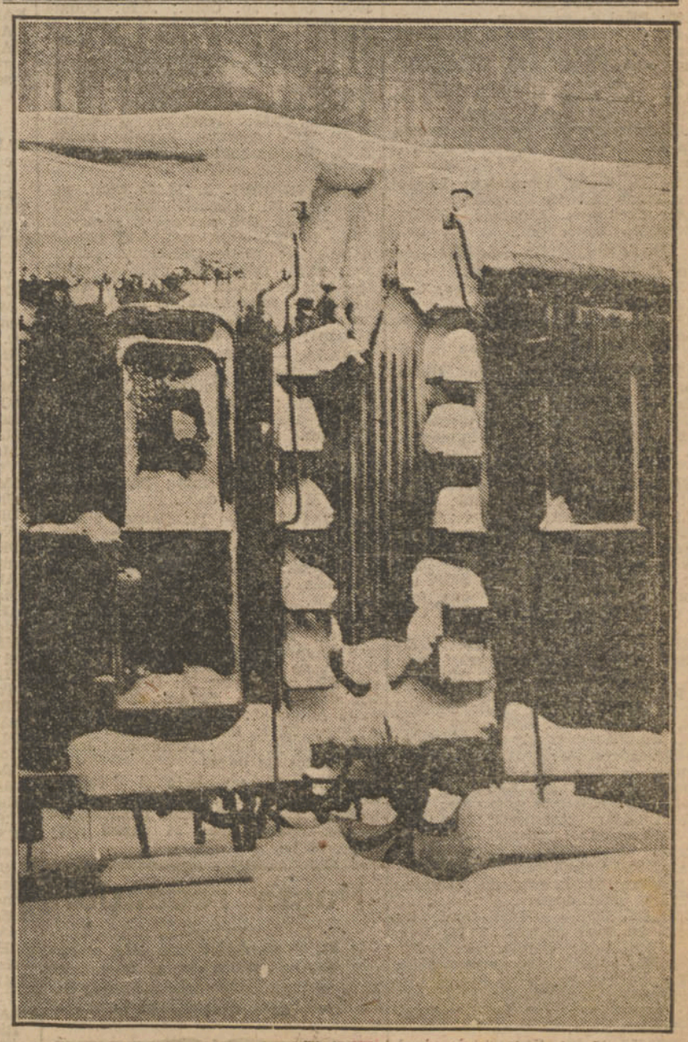
PATRU PERSOANE UCISE

PARIS 11, (Rador). — Un avion al aeroportului militar din Karuba a căzut în lacul Feryville din Tunisia.

Cele patru persoane care se aflau în avion s'au înnecat.

Citiți in pagina a 7-a

Ancheta asupra nenorocirii din gara de Nord

Un tren sosit în gara de Nord

BIBLIOTECA CENTRALĂ PERIODICE ROMÂNIA

Anul 29 No. 9368 — 16 pagini — Vineri 27 Ianuarie 1933

DIMINEAȚA

Fondată în 1904 de CONST. MILLE | 3 Lei | București, Str. Const. Mille (Sărindar) 5-7-9 | TELEFON: Centrala: 3-2470, Străinătatea: 3-5354, Direcția: 3-2474. Ad-ția: 3-2473, Provincia: 3-1066

FOTOGRAFIAȚI-VA la maestrul BUZDUGAN Bd. Elisabeta 16 (Cinema Capitol) REUȘITA GARANTATĂ

PASTA BIANCO CONSERVĂ DINȚII PRODUS LEGRAIN

Ravagiile viscolului în țară

Numeroase linii ferate înzăpezite

Acuma deabea, de când Iarna și-a adus bogatele provizii desfăcându-le de patru zile asupra Capitalei, imaginea ei s'a impus tăioasă, bucureștenilor. Eri și alaltăeri, s'a adeverit că anotimpul alb n'a venit târziu de dragul poeților și sportivilor, ci fiindcă-și strunea undeva în hruba lui polară, forțele sleite anul trecut, reparându-și foalele, ascuțindu-și bricele.

Poeții au lăsat naibii peisajul de promoroacă refugiându-se în cafeneaua atât de ospitalieră când se nimerește un ceai gratuit și un coltișor călduț. Sportivii nu mai dibuesc în nămeții voioși pârtia însemnată grijuliu în ajun, ștearsă de peria aspră a Crivățului. Căci adevărata Iarnă, clasica Iarnă, trăgând după dânsa sinistrul cortegiu al înțepenirii și mizeriei, a pus stăpânire pe Capitală. Iată-i isprăvile: tramvaie de gheață circulând „au ralenti" bălăbănindu-și ...nia ca o tinichea legată de coada unui câine; pietonii sgribuliți,pipăind drumul, orbiți de ninsoare; gardiști pe jumălate sloi, paralizați pe manivela stopului; cai bolovăniți pe ulițe; birjari cu înjurătura sleită pe musteață în chip de stalactite și tot aspectul acesta de dezordine, de naufragiu, de dezolare.

Și alt efect: inflația asta subită de cerșetori invadând străzile, smulși parcă din bârlogul lor de mâna brutală a viscolului care i-a risipit prin piețe și unghere, ca pe un maldăr de sdrențe.

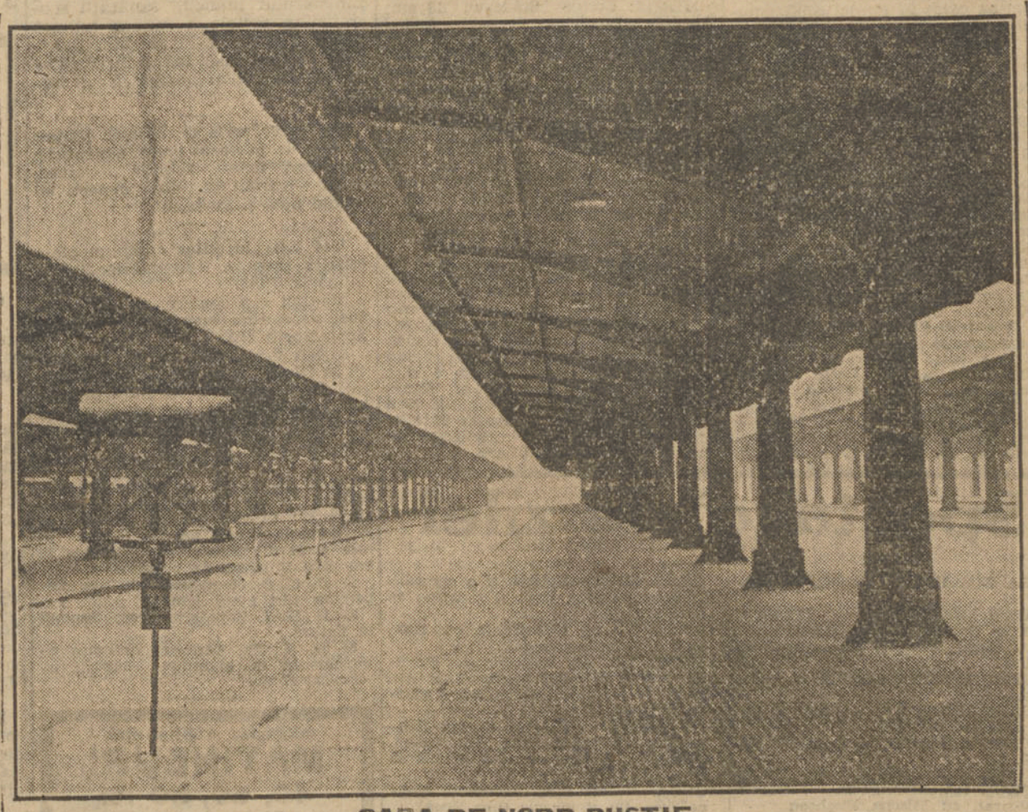
Iarna nevoiașului, iarna rea, multumită când răzbate prin straiele sub țiri fericită când nimerește gaura pingelelor, când poate sărută cu buzele ei de urzică pielea desvelită, când are putința să intre în bordeiul nepăzit de dulăul focului, deabea acum a venit.

Priviți-o la mahala, unde-i despotă absolută, oblonind ușile cu porți gigante de omăt, reducând până la coș nivelul căsuțelor, suprapunând peste acoperișe un nou sol, un sol polar, uniform, peisaj de covou, peisaj nordic, cadaveric.

A venit Iarna adevărată. Trenurile au suferit sincope în câmp, telegraful și-a rupt arterele, orașele izolate comunică între ele telepatic, lupii se plimbă sub lună, atacând jandarmii în patrulă.

...Capitala hibernează. Auziți sirena tristă a „Salvării".

POTOMAC

GARA DE NORD PUSTIE

Situația disperată pe Bărăgan și în Moldova

De două zile a început să viscolească din nou. Viscolul, care e însoțit de o zăpadă abundentă, a provocat și de astă-dată întreruperea circulației.

Liniile ferate sunt înzăpezite în unele regiuni ale țării iar șoselele au devenit impracticabile.

Situația la calea ferată este îngrijorătoare.

Până acum au rămas înzăpezite liniile Buzău-Mărășești, Buzău-Galați, București-Constanța, și au fost închise pentru întregul trafic următoarele linii:

București-Fetești, Ciulnița-Slobozia, Ciulnița-Călărași, Urziceni-Țăndărei, Țăndărei-Fetești, Buzău-Mărășești, Buzău-Făurei-Brăila-Galați, Făurei-Țăndărei, Galați-Reni, Galați-Tecuci-Mărășești, Tecuci-Bârlad, Galați-Bârlad, Mărășești-Negri, Tg. Ocna-Adjud, Focșani-Odobești, Zorleni-Abaclia, Roman-Buhăești, Basarabeasca-Abaclia, Basarabeasca-Cetatea Albă-Bugaz și Basarabeasca-Reni.

Pentru traficul de mărfuri nu este închisă decât linia Dorohoi-Iași.

S'a dispus ca trenurile de marfă să circule cu tonajul redus pe liniile Dărmănești-Capul Satului, Carapciu-Ciudei, Moș-Lipnic, Dornești-Verești, Vereștii-Negri, Vereștii-Leorda, Pașcani-Iași, Buhăești-Grajduri, Crasna-Huși, Lipnic-Bălți, Bălți-Reni și Bălți-Vasile Lupu.

Trenurile accelerate 52 și 54 pentru Cernăuți, 76 pentru Chișinău, precum și rapidele de Galați și Constanța au fost anulate.

Trenurile personale 803 și 505 circulă numai până la Buzău.

Spre Constanța n'a plecat eri nici un tren.

Trenurile nu pot circula nici măcar până la Mogoșoaia. In stația Bogdana zăpada a tins o înălțime de șase metri.

Trenuri înzăpezite

Cele trei trenuri personale rămase între stațiile Ianca și Traian-Sat pe traseul București-Galați n'au fost încă dezăpezite.

Două trenuri personale și trenul rapid Galați au rămas pe linie în apropiere de Brăila, neputându-și continua drumul din cauza zăpezii. Călătorii se adăpostesc, de trei zile, într'un sat.

Trenul 54 (acceleratul Cernăuți), din cauza zăpezii mari dintre Adjud și Buzău a fost îndrumat pe o rută ocolită. Garnitura a plecat în cursul nopții dela Adjud spre Târgu-Ocna-Petru Rareș trecând prin Ardeal, via Brașov, pentru a ajunge la București.

Situația în Moldova

In Moldova viscolul e cumplit. Cu toată munca pe care o depun serviciile de întreținere a liniilor, situația n'a putut fi îmbunătățită între Buzău și Mărășești. Plugurile americane și suedeze remorcate de câte două locomotive curăță liniile dar viscolul readuce din nou troenile pe linie făcând circulația imposibilă.

Zăpada atinge pe Bărăgan înălțimea de șapte metri.

Un tren de marfă a fost complect acoperit de omăt între stațiile Dâlga și Sighireanu.

Trei pluguri americane s'au împotmolit între Fetești și Ciulnița. Un alt plug suedez a rămas și el lângă Lehliu.

*

Din rapoartele telegrafice sosite eri dimineață Regiei căilor ferate, reiese că, în ultimele 24 de ore au rămas înzăpezite următoarele trenuri:

Acceleratul 76 și trenurile personale 804 și 806, cari au rămas la Ianca; personalul 805, în stația Rosetti; trenul personal 818, care s'a înzăpezit în plin câmp între stațiile Făurei și Țăndărei; trenul rapid No. 6 și acceleratele 63 și 54, cari au rămas la Mărășești; acceleratul 51 între Focșani și Putna Seacă; trenul petrolier 9851 care a trebuit descompus în stația Armășești; trenurile 9847, 9848 și 9849 în Urziceni; trenul de marfă 9843 în Broșteni; 9841 în Andrășești și 9839 în stația Poenaru Bordea.

LINII LIBERE

In direcția Brașov-Timișoara, Oltenița și Giurgiu, liniile nu sunt înzăpezite. Trenurile au plecat și au sosit în mod normal.

Intre Buzău și Adjud zăpada a atins o înălțime de trei metri, iar între Făurei și Galați o mare parte din linia ferată este acoperită de troeni de doi metri înălțime.

Lucrările de desfundare a liniilor

Aseară situația la căile ferate era următoarea:

In urma măsurilor luate de secțiile de întreținere din Buzău și Focșani, linia pe această distanță a fost desfundată. Un plug american plecat din Buzău eri la ora 11 dimineața urmat la distanță de garnitura trenului de persoane No. 501 a putut ajunge eri cu mari greutăți la Focșani la ora 3 jum. după masă. Plugul cu aburi a fost îndrumat spre Mărășești unde după telegramele primite, linia este acoperită cu cantități mari de zăpadă, cari ajung în unele puncte la înălțimi de aproape trei metri. Până la orele 7 seara plugul nu ajunsese încă să desfunde nici jumătate din distanța între Focșani și Mărășești. Personalul 501 după două ore a fost înapoiat la Buzău cu dublă tracțiune.

Un alt plug suedez a lucrat în cursul dimineții de eri timp de câteva ore reușind să desfunde linia Tecuci-Mărășești. Totuși din cauza viscolului, linia este expusă din nou înzăpezirii. S'a dispus ca plugul să fie utilizat permanent pe această distanță.

In cazul când plugul american va reuși să desfunde și linia Focșani-Mărășești, în cursul zilei de azi s'ar putea face legătura cu Moldova și Basarabia prin Mărășești-Tecuci-Bârlad-Iași, Iași-Chișinău, precum și legătura cu Bucovina prin Pașcani-Cernăuți.

O telegramă primită dela regionala Iași anunță că viscolul a încetat și că sunt practicabile liniile Iași — Pașcani, Roman-Bacău; Iași-Bârlad, unde circulația trenurilor de călători se face cu dublă tracțiune, iar cele de marfă merg cu tonajul redus de 50 la sută.

De asemeni sunt deschise pentru întregul trafic liniile Dolhasca-Fălticeni, Vereștii-Botoșani, Bacău-Piatra Neamț și Bârlad-Berești.

Liniile Zorleni-Bogdănești și Buhăești-Roman sunt închise pentru întregul trafic.

Pe linia Crasna-Huși trenurile de călători precum și cele de marfă merg cu tonajul redus.

Din gara de Nord, până la orele 8 seara au fost îndrumate numai trenurile personale 501, 505, 801 numai până la Buzău. Dela ora de mai sus linia Buzău-R. Sărat-Focșani, devenind practicabilă, aceste trenuri au putut fi îndrumate până la Focșani.

Tot până la ora 8 seara au sosit în gara de Nord dinspre Buzău numai trenurile personale 802, 506 și 502. Celelalte trenuri accelerate și rapide înspre și dinspre Buzău n'au circulat.

In Muntenia, Oltenia, Banat și Ardeal circulația trenurilor de călători se face cu mici întârzieri.

O victimă a gerului în Capitală

Intr'un boschet din grădina Cișmigiu a fost găsit eri după amiază, aproape complect înghețat, somerul Tuliu Weissmann, care de trei săptămâni se adăpostea pe unde putea iar noaptea de Marți spre Miercuri a petrecut-o în acel boschet.

In stare gravă a fost internat de „Salvare" la spitalul Brâncovenesc.

24 grade la Moinești

MOINEȘTI, 25. — Asupra orașului nostru s'a lăsat în zilele din urmă un ger năpraznic, temperatura a coborît la 24 grade. Comunicația este aproape inexistentă. Circulă numai trenurile locale. Trenurile din București n'au mai sosit de Luni seara. Deasemeni circulația cu autobuzele este oprită de Luni. S'au semnalat numeroase haite de lupi.

Nu sunt până acuma victime. Târgul săptămânal de vite nu s'a putut ține.

Viscolul în Moldova

Situația căilor ferate

Viscolul și zăpada a întrerupt circulația trenurilor.- Moldova este izolată de restul țării.-Trei morți

IAȘI, 25. — Autoritățile căilor ferate din localitate au primit astăzi rapoarte în care se arată situația liniilor din Moldova.

De trei zile provincia noastră este complect izolată de Muntenia. Zăpada s'a așternut în cantități mari pe liniile ferate, iar din această pricină trenurile spre București nu mai circulă de trei zile. Numeroși călători au rămas în trenurile înzăpezite, așteptând deblocarea liniilor.

Legătura cu Bucovina continuă să funcționeze normal.

Dat fiind că astăzi viscolul a mai încetat, s'a trimes din localitate un plug american pentru deblocarea liniei Bârlad-Tecuci. In urma măsurilor luate, se speră ca mâine linia Iași-București va fi redată circulației.

Nici din București n'a sosit până astăzi vre-un tren.

In județul nostru zăpada atinge pe alocuri mai mult de doi metri. Circulația pe șosele e întreruptă. Firele telefonice și telegrafice au fost rupte.

Pe drumul Păușești-Dumești jandarmii au găsit cadavrul locuitorului Vasile Oprea, iar la marginea satului Păușești s'au găsit cadavrele locuitorilor Dumitru Iacob și Toader N. Ciuta.

Haitele de lupi au început să năvălească prin sate. Locuitorii au împușcat mai multe fiare.

Comunicațiile între Roman, Bacău, Piatra-Neamț și Ițănuși au fost întrerupte. Numeroase autobuze au rămas în drum.

Temperatura variază între 20 și 26 grade sub zero.

Viscol cumplit la Odobești

ODOBEȘTI, 25. — De patru zile viscolește cumplit.

Circulația trenurilor e întreruptă. Nici pe șosele nu se poate circula.

Orașul e izolat. Numeroase fire telefonice au fost întrerupte.

Haite de lupi atacă vitele locuitorilor mărginași.

Orașul e amenințat să rămână fără alimente.

18 grade la Cernăuți

După știrile primite la Institutul Meteorologic, minima a coborît cu încă două grade în nordul Bucovinei, oprindu-se la *minus 18 grade* la Cernăuți.

E cea mai joasă temperatură din țară. In noaptea de 7 spre 8 Ianuarie, gerul atinsese minus 24 grade la Soroca.

Rezultă dar că din punctul de vedere termic iarna nu e atât de aspră. Zăpezile prea abundente, căzute în intervalul dela 19 până la 25 Ianuarie întrec însă cantitativ precipitațiunile maxime a tuturor iernilor precedente dela război până în prezent.

UN FENOMEN INEXPLICABIL

Iernile cu cea mai multă ninsoare s'au pomenit în anii 1877, 1894 și 1917. Anul 1933 va fi adăugat seriei de mai sus, dar constitue o excepție.

Intr'adevăr iernele în care a căzut ninsoare multă au fost caracterizate prin durata lor prea mare. Astfel chiar iarna precedentă, considerată drept una din cele mai bogate în zăpadă, primii fulgi s'au văzut în Septembrie și a nins cu intermitență vreo opt luni de zile, până în Aprilie. Ultima ninsoare a fost în Mai.

Cu totul alta se prezintă situația în cursul acestei ierni ciudate. Toamna se prelungi până la 7 Ianuarie. Sărbătorile Crăciunului, Anul Nou și Boboteaza trecură fără a se vedea un fulg de zăpadă. Iarna atât de întârziată a fost însă o surpriză pentru cei mai experimentați meteorologi. S'ar putea spune că nu se cunoaște o iarnă la fel. Pomii au început să înflorească la sfârșitul lui Decembrie în Dobrogea, iar în Bihor înverziau grădinele la începutul lui Ianuarie. Acum țara e acoperită de un strat foarte gros de zăpadă. După datele Institutului Meteorologic nu s'a măsurat nicăieri în Muntenia, Moldova, Basaraba și Dobrogea mai puțin de o jumătate metru, iar pe alocuri înălțimea zăpezii în plin câmp e de *1.60 m.*, după măsurătorile stațiunilor pluviometrice. Viscolul a depus însă pe alocuri suluri de câțiva metri înălțime. Nu e de mirare că cele mai puternice pluguri suedeze ale C. F. R. n'au putut deschide drum prin pereții de zăpadă.

Evoluția atât de bruscă a acestei ierni e un fenomen inexplicabil.

Gerul nu e atât de aspru, iarna ar putea fi considerată ușoară, dar zăpada căzută e în cantitate prea mare.

Vara a fost foarte ploioasă la începutul ei. La fel e și iarna, cu exces de zăpadă. Intre aceste anotimpuri extreme am avut o toamnă cu desăvârșire secetoasă. Cauza acestei anomalii climaterice e necunoscută.

GER DE 15 GRADE IN FRANȚA

Anticiclonul rusesc s'a întins pe tot continentul.

Radio-Paris (Clichy) anunță scăderea temperaturii în Franța la minus 15 grade.

*

La București presiunea continuă să crească. Barometrul arăta ieri, 776 mm. Temperatura a mai scăzut cu un grad, gerul e de 8 grade în Capitală ziua, noaptea termografele înregistrează minus 10.

Frig și zăpadă în Italia

ROMA, 25. (Rador). — Frigul și zăpada bântuie cu furie în toată Italia.

In unele regiuni, termometrul s'a coborît până la 29 grade sub zero.

La Triest, vântul înghețat numit „Bora" suflă cu o violență nemaipomenită. A fost nevoie să se întindă frânghii pe străzi, pentru ca trecătorii să poată înainta ținându-se de ele. Altfel, ei ar fi răsturnați de vânt.

Săpăturile arheologice din Persia

BERLIN, 25. (Rador). — O telegramă primită din Schiraz (Persia) anunță că expediția germană de sub conducerea profesorului Herzfeld, a reușit să scoată la iveală numeroase temple și case din vechiul oraș Persepolis.

Lucrările pentru desgroparea templelor și caselor din Persepolis, au durat doi ani. Din ruinele vechiului oraș, arheologia va trage valoroase concluzii asupra vechei civilizații a Persiei.

MĂSURI DE PREVEDERE

Ca și când nu ne-ar fi bătut destule nevoi, iarna necruțătoare și-a adăugat asprimea ei din ultimele zile, ca să creeze un cadru sinistru stărilor de astăzi. De trei zile, viscolește cumplit în Moldova, în sudul Basarabiei, pe întinsul Bărăganului și în câmpia dobrogeană. Rețeaua telefonică nu mai funcționează. Liniile de C. F. R. sunt înzăpezite. Trenurile au încremenit în câmp sau prin pierdute gări mărunte. Călătorii se adăpostesc în satele troenite. Plugurile sistematice, care trebuiau să despotmolească liniile, au fost covârșite de nămeți și stau neputincioase în fața zidului uriaș și gros al zăpezii. Iar o echipă de muncitori, care încercau să despotmolească linia, undeva, în Bărăgan, a fost atacată de-o haită de lupi...

In timpul acesta, viscolul își urmează sinistra-i cavalcadă peste satele acoperite cu zăpadă, iar fulgii cad mereu, cu o perzistență stranie, din cerul sur.

Firește, de această nouă nenorocire se pregătesc să se folosească speculanții. In lipsa transporturilor, în neputința de aprovizionare a orașelor, — speculanții văd un prilej fericit de-a urca prețurile alimentelor. Ni se semnalează de pe acum, o ridicare a acestor prețuri. Dacă viscolul va dura, dacă transporturile vor fi mai multă vreme întrerupte, — e ușor de înțeles cât folos vor căuta să tragă din această situație speculanții, cu marea lor poftă de câștig.

Este datoria autorităților comunale din orașele izolate — Tulcea, Constanța, etc. — să ia toate măsurile menite să înfrâneze specula neomenoasă, care a și început să se manifeste.

In al doilea rând, autoritățile trebue să prevină un alt rău: trebue să prevină, — prin măsuri practice, prin lucrări ce urmează a se efectua pe cât e posibil, — pericolul inundațiilor. Căci marea cantitate de zăpadă căzută acum va da, la cel dintâiu desghet, loc la inundații. Pretutindeni există oameni care n'au unde lucra și care, în schimbul hranei zilnice, pot fi utilizați la aceste lucrări de preîntâmpinare a inundațiilor.

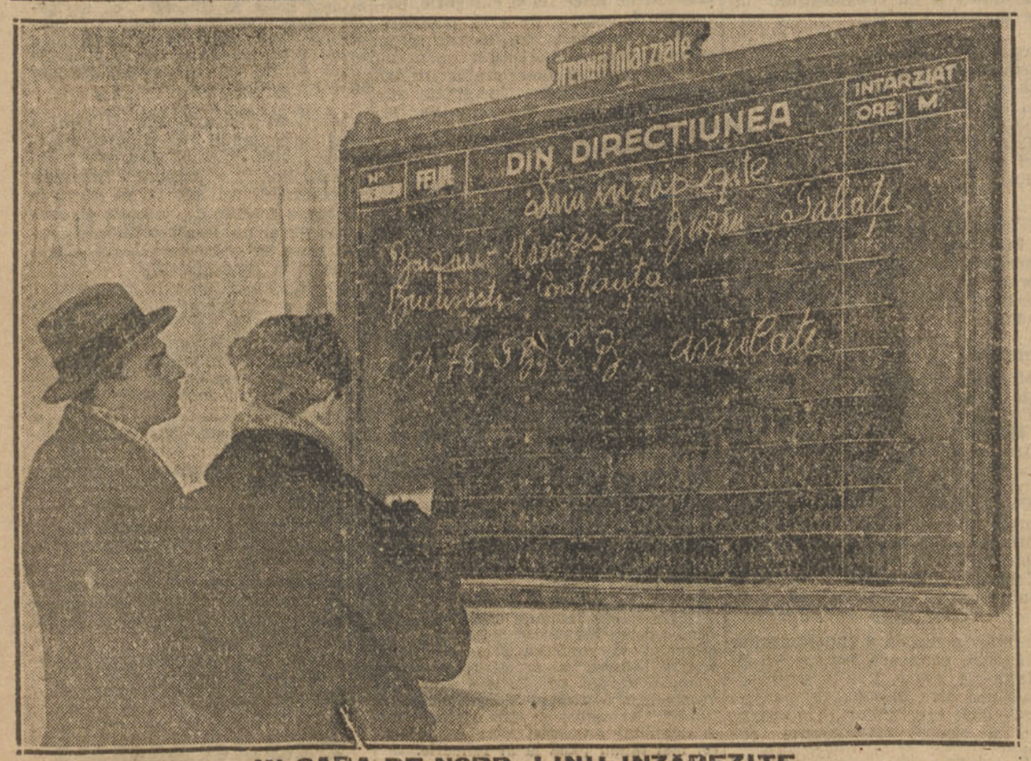
Semnalăm aceste două primejdii, pentrucă în aceste zile de sărăcie vigilența autorităților trebue să fie mai încordată de cât oricând, inițiativa lor trebue să fie mai prompt și prudența mai accentuată.

D.

Un preot ucis cu ciocanul în Ungaria

BUDAPESTA, 25. (Rador). — Din Miskolz se anunță că un necunoscut a intrat pe neașteptate în locuința preotului Czeliga din localitate, pe care l-a omorît cu lovituri de ciocan.

Preotul, care era în vârstă de 60 de ani, locuia singur. Lângă casa victimei s'a găsit ciocanul plin de sânge de care se servise asasinul.

IN GARA DE NORD: LINII INZAPEZITE

Biblioteca Bucureștilor PERIODICE ROMANIA

Anul 29 No. 9369 — 16 pagini — Sâmbătă 28 Ianuarie 1933

DIMINEAȚA

Fondată în 1904 de CONST. MILLE | 3 Lei | București, Str. Const. Mille (Sărindar) 5-7-9 | TELEFON: Centrala: 3-2470, Străinătatea: 3-5354 Direcția: 3-2474. Ad-ția: 3-2473, Provincia: 3-1066

PREȚURI DE INVENTAR
La MOBILE LĂMPI CADOURI
Fabrica de Mobile
KOBEL & LINDEMAN

ORION RADIO
VA DISTREAZĂ
VA INFORMEAZĂ
VA INSTRUIEȘTE

CIRCULAȚIA TRENURILOR SE RESTABILEȘTE

GUVERNUL ȘI FUNCȚIONARII

După toate aparențele, problema salarizării funcționarilor publici a intrat într'o fază nouă, o fază occidentală. Nimeni nu s'a îndoit de patriotismul și de buna credință a ministrului de finanțe sau a consiliului de miniștri, atunci când s'a afirmat în comunicate oficiale, că echilibrarea bugetului și prin urmare garantarea plății salariilor nu mai este posibilă, decât dacă se procedează la o reducere a salariilor cu 10 la sută. In acelaș timp însă nimeni nu are dreptul să pue la îndoială buna credința sau patriotismul asociațiilor de funcționari publici, când au arătat în moțiunea votată Duminica trecută, că reducerea salariilor cu 10 la sută nu este necesară, întrucât există și alte mijloace prin aplicarea cărora se pot reduce cheltuelile bugetare, fără să se lovească în soarta funcționarilor. Căci dacă vom pune la îndoială buna credința și patriotismul zecilor de mii de funcționari de stat, atunci înseamnă să ne îndoim chiar în soliditatea temeliei pe care se sprijină organizația noastră de stat.

Oamenii politici sunt în genere legați de anume contingențe, cari ori de câte ori a fost vorba de aplicarea unor reduceri bugetare, au întunecat ochiul celui ce trebuia să decidă și au deschis larg poarta hatârurilor. In Franța desigur că viața politică este mai puțin legată de obișnuitele contingențe dela noi. Cu toate acestea, când a fost vorba de revizuirea bugetului, de concedierea funcționarilor inutili și de reduceri de salarii, guvernul n'a mai făcut singur proectele respective de legi. Bugetul și legile financiare au fost redactate de un comitet de experți fără legături politice. Iar acest comitet de experți a lucrat cu consultarea asociațiilor funcționărești de toate categoriile, precum și a cercurilor conducătoare economice și financiare.

Dar chiar la noi în țară în împrejurări mai puțin grave decât o reducere de salarii de 10 la sută în aceste vremuri de criză și de mizerie, cercurile interesate au fost totdeauna consultate când a fost vorba să se aducă legi cari interesau în mod special anume categorii sociale. Astfel la fixarea tarifelor vamale au fost consultate totdeauna nu numai Camerele de comerț, dar chiar și organizațiile industriale, direct interesate în chestiune. Și de multe ori s'a ținut seama de avizul lor. Atunci decă unele cercuri politice dela noi se arată surprinse, că guvernul ar putea să consulte și pe reprezentanții autorizați ai funcționarilor publici, când este vorba de reducerea salariilor? Nu este nici o măsură revoluționară nici bolșevism. Funcționarii o să prezinte ministrului de finanțe propuneri, despre cari au convingerea că ar putea să remedieze criza finanțelor statului și fără să se taie din lefurile funcționarilor. Iar guvernul va primi și va judeca aceste propuneri, împreună cu comisiunea financiară a Camerei. Iar din colaborarea acestor trei factori, toți trei cu răspundere față de țară și față de opinia publică, va putea să iasă mai curând o măsură într'adevăr echitabilă, care ținând seama de interesele generale de stat, să menajeze și interesele speciale ale slujitorilor săi direcți și permanenți.

Suntem convinși că guvernul, și în special d. ministru de finanțe, a fost pătruns de seriozitatea acestei chestiuni, atunci când a adresat conducătorilor asociațiilor funcționarilor publici, invitația de a colabora la proectul de echilibrare al viitorului buget. Numai astfel se va putea stinge agitația primejdioasă, care a pătruns justificat în rândurile funcționarilor, cari își văd amenințată pâinea cea de toate zilele prin reducerea proectată a salariilor.

L. P. Nasta

Regele și-a reluat reședința în Capitală

Eri la ora 2.50 regele, însoțit de voevodul Mihai, s'a înapoiat în Capitală dela Sinaia, reluându-și definitiv reședința de iarnă.

In halta Cotroceni a fost întâmpinat de d-nii Al. Vaida-Voevod, președintele consiliului, general Samsonovici, ministrul apărării naționale, Ed. Mirto, ministrul comunicațiilor, peneral Stângaciu, directorul siguranței statului, col. Gabriel Marinescu, prefectul poliției, Vintilă Ionescu, inspector general de siguranță și I. Frânculescu, șeful siguranței Capitalei.

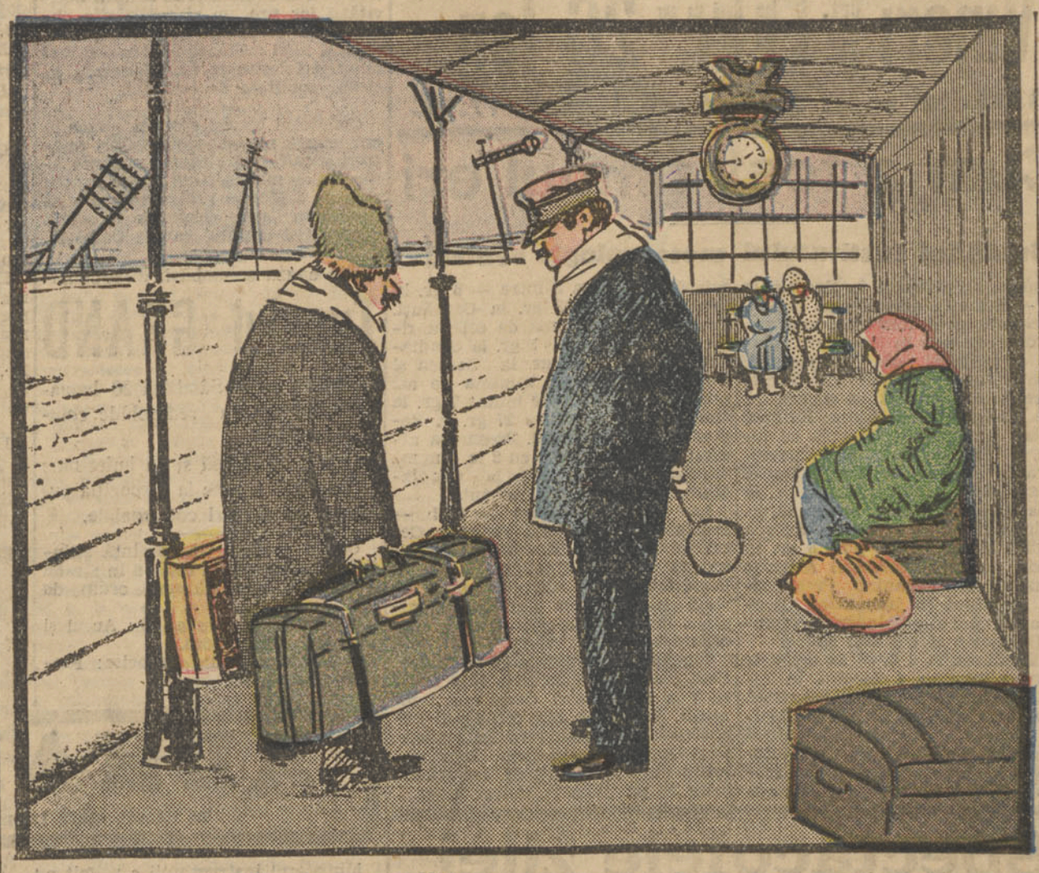
Cu acelaș tren au sosit și d-nii general Ilasievici, mareșalul Curții regale, colonelii Condiescu și Grigorescu, adjutanți regali, Pulu Dumitrescu, secretar particular, dr. Eugen Bianu, subdirectorul general al siguranței și Agapie, șeful poliției palatului.

150 de bombe la locuința unui comunist la Lisabona

LISABONA, 26 (Rador). — Un agent de poliție voind să aresteze un individ care împărțea manifeste comuniste, a fost grav rănit cu revolverul.

Agresorul a fost arestat.

La percheziția domiciliară care s'a făcut acestuia au fost descoperite 150 bombe.

— Trenul de Buzău a venit?
— Cel de azi a trecut, dar peste un ceas veți putea lua acceleratul care trebuia să vie eri.

Aprovizionarea Capitalei întâmpină dificultăți

Primăria nu admite nici un fel de scumpire a alimentelor

Se menține numai fabricarea pâinii integrale

Înăsprirea vremii, cu întreruperea de câteva zile a legăturilor de cale ferată cu Moldova, a provocat mari dificultăți în aprovizionarea Capitalei.

Cum apariția lerui veritabile s'a făcut pe neașteptate, pentru că lumea se deprinsese cu toamna târzie, stocurile de aprovizionări nu erau formate atât în ce privește vitele cât și grâul.

Transporturile de cereale, în majoritatea lor din Basarabia și Cadrilater, au fost surprinse pe drum de viscol.

Dacă nu s'ar fi reluat legătura de cale ferată cu Moldova, Capitala după câteva zile n'ar mai fi avut pâine întrucât depozitele, din cauza fluctuațiilor prețurilor, se limitează azi la imediata consumație.

PÂINEA NU SE SCUMPEȘTE

Brutarii și franzelarii — având în vedere dificultățile în transporturi — au cerut sporirea prețului pâinei integrale, afirmând că prețurile făinei înregistrează zilnic urcări.

Cererea brutarilor a venit însă la un timp foarte nepotrivit întrucât, dată fiind mizeria generală, intenționea d-lui Dem. I. Dobrescu este ca, dimpotrivă, să scadă prețul pâinei și dacă până acum această intențione n'a devenit realitate, lucrul se explică numai prin faptul că asupra pâinei în locul timbrului agricol, apasă taxa pe cifra de afaceri care se aplică atât la făină cât și la pâine.

In orice caz, d. Dem. I. Dobrescu, după câte suntem informați, nu va admite, în nici un caz, nici scumpirea pâinii și nici a altui aliment de primă necesitate.

SE MENȚINE PÂINEA INTEGRALĂ

Fabricanții de pâine au cerut, în repetite rânduri, primăriei Capitalei învoirea de a fabrica și pâine sau franzelă întrucât jurnalul consiliului de miniștri permite o extracție de 10 la sută făină pentru patiserie.

Oricât de firească ar fi nevoia unei pâini mai bune pentru cei cari ar putea s'o plătească, schimbarea regimului pâinii nu se poate face de cât tot printr'un jurnal al consiliului de miniștri.

Primăria Capitalei fiind încunoștiințată că totuș, unii brutari încearcă să dea în consumație jimblă și franzelă a dat următorul comunicat:

„Primăria Municipiului București, aduce din nou la cunoștința tuturor brutarilor din întreaga rază a municipiului, că este cu desăvârșire oprită fabricarea de jimble, franzele, etc., sub orice formă sau denumire, adică altfel de pâine decât celei din făină de grâu integrală.

Brutarilor cari vor fi dovediți, că nu respectă întocmai jurnalul Consiliului de Miniștri No. 1181-932, și ordonanța Primăriei Municipiului București No. 36800 și 17.479 din 1932 prin care se stabilește că este permisă numai fabricarea a două feluri de pâine din făină de grâu integrală în greutate de 1 kgr. fiecare, format lung și rotund, li se vor aplica sancțiuni, dresându-se procese-verbale de contravenție și închide imediat brutăria".

D. Dem. I. Dobrescu s'a interesat la direcțiunea generală a abatorului comunal, asupra stocului de vite adus cu ultimele transporturi.

Pentru moment Capitala are cantitatea de carne necesară consumațiunei zilnice și s'au luat măsuri pentru îndrumarea cât mai grabnică a transporturilor rămase pe drum din cauza înzăpezirilor.

D. Dbr.

Ungaria și contrabanda de arme

PARIS, 26 (Rador). — Se telegrafiază din Budapesta:

Până în prezent nu s'a făcut nici un demers franco-englez la Budapesta, în privința contrabandei de arme descoperită în Austria. Cercurile ungare responsabile continuă să susțină teza că Ungaria nu este amestecată în această afacere și că lămuririle trebuesc cerute altor guverne decât celui din Budapesta.

Consiliul de miniștri de aseară

Membrii guvernului s'au întrunit eri la ora 5 d .a. într'un consiliu de miniștri sub președința d-lui dr. Al. Vaida-Voevod.

REGIMUL PROPRIETAȚILOR DIN CIUC

Consiliul a stabilit ca regimul de aplicare a hotărârilor „Ligii Națiunilor" privitor la proprietățile din Ciuc să fie studiate de o comisiune formată din d-nii M. Ghelmegeanu, Savel Rădulescu și M. Șerban, cari urmează să facă apoi propuneri concrete consiliului.

NUMIRILE ILEGALE

In continuare consiliul a discutat normele după care se vor face revizuirile numirilor ilegale.

Discuțiunea asupra acestei chestiuni va continua în consiliul viitor.

COMISIUNILE FINANCIARE

Consiliul a hotărît apoi ca în comisiunile financiare cari funcționează în vederea alcătuirei bugetelor ministeriale, să participe și câte 2—3 parlamentari, la fiecare departament, spre a se asigura o mai severă examinare a posibilităților de reducere a bugetului.

*

Consiliul a rezolvat lucrări curente și s'a terminat la ora 8 și 30 seara.

Valabilitatea biletelor de 100 lei

EA INCETEAZĂ LA 31 IANUARIE

Banca Națională a României comunică:

Se aduce la cunoștința generală că termenul pentru retragerea biletelor de 100 lei expirând la 31 Ianuarie 1933, nu se mai acordă nici o prelungire.

După această dată biletele de 100 lei încetează de a mai circula; totuși se preschimbă la ghișeurile Băncii Naționale în București și la toate sediile sale din provincie.

Afacerea de „spionaj" dela Timișoara

Un colecționar de mărci transformat in spion german

Ziarele au vorbit în ultimele zile de o „senzațională" afacere de spionaj descoperită la Timișoara.

Pe lângă cel arestat, socotit ca spion german, se dădea numele unor ofițeri superiori și se mai vorbea de dispariția unui căpitan.

Un ziar de dimineață precizează în numărul de eri că spionul de eri e una și aceeaș persoană cu dispărutul Johan Valter, condamnat în lipsă la 20 ani închisoare, dovedit vinovat în afacerea de spionaj Paul Solomon.

Cel arestat la Timișoara a fost adus în Capitală și în cursul anchetei întreprinsă eri la siguranța generală s'a stabilit adevărul.

Cel arestat e un d. Weber, cunoscut colecționar de mărci postale.

Voia să cumpere o cantitate mare de mărci poștale ale jamboreei cercetășești dela Sibiu și să le vândă apoi în America.

Fiind la Londra și-a adus aminte că a cunoscut cândva pe soția unui colonel român, de origină engleză și, telefonând la Timișoara, a comunicat doamnei scopul vizitei în România.

Doamna s'a oferit chiar să-i dea o scrisoare de recomandație a soțului d-sale, ceeace a și făcut. D. Weber a venit la București, a cumpărat mărcile și, după o ședere de câteva zile, a pornit spre frontieră.

Dar fatalitatea a făcut să fie „filat" tocmai de poliția din Timișoara și d. Weber să fie transformat în spion german și implicat chiar în afacerea de spionaj condusă de Paul Solomon.

Bineînțeles, până la sfârșit, lucrurile s'au lămurit și s'au cerut cuvenitele scuze d-lui Weber.

*

Afacerea rămâne totuși ciudată, fiindcă iată ce ne telefonează corespondentul nostru din Timișoara:

TIMIȘOARA, 26. — Azi a fost adus în localitate dela București, cu o escortă de doi căpitani, căpitanul Renoiu din regimentul 5 vânători, implicat după cum se știe în afacerea de spionaj descoperită de chestura poliției.

Căpitanul Renoiu a fost depus în închisoarea militară a diviziei I-a.

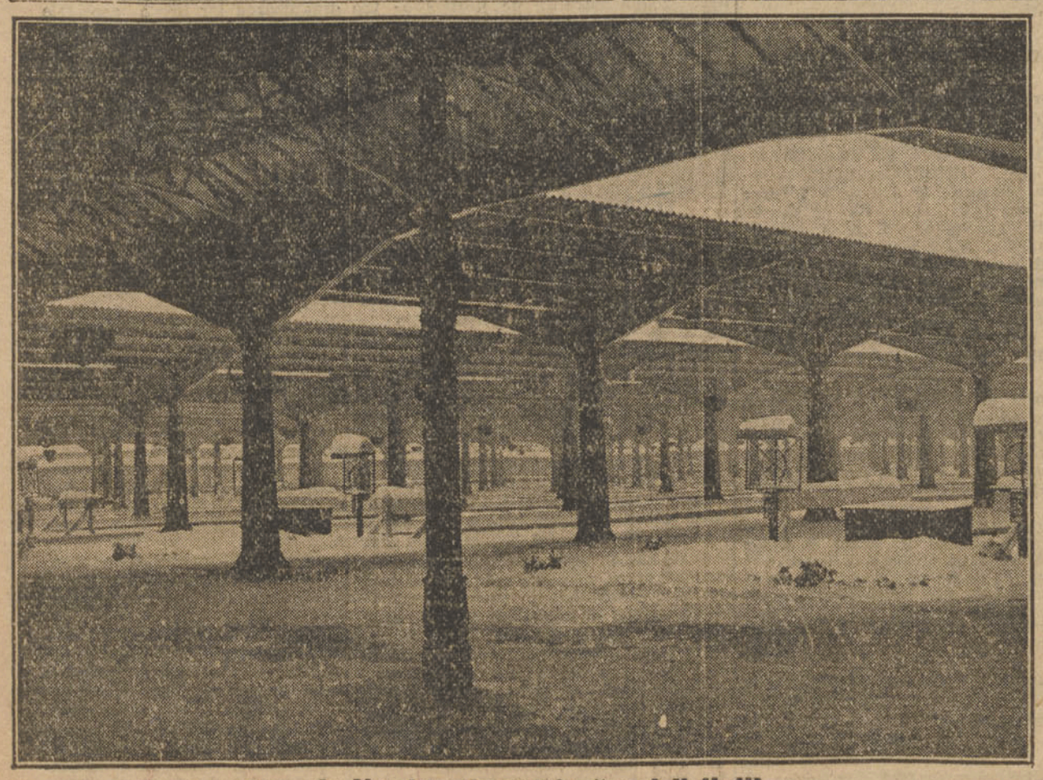
D. locot. colonel Balșianu, comisarul regal șef, a luat un prim interogatoriu căpitanului Renoiu, urmând ca ancheta să fie continuată azi și mâine.

In acelaș timp, în ce privește arestarea individului Weber Iohan, care a fost înaintat direcției generale a siguranței statului, pentrucă s'au găsit asupra lui scrisori compromițătoare pentru un ofițer superior din localitate, aflăm că d. chestor Ovidiu Gritta a sesizat prin ministerul de interne marele stat major, cerând luarea unei serii de măsuri.

Vapor eșuat

LONDRA, 26 (Rador). — Vaporul american „Importer" de 7555 tone, a eșuat în largul mării, în dreptul localității Deal.

Vaporul mergea dela Hamburg la Havre. Știrile primite dela comandantul vaporului confirmă că vaporul nu prezintă avarii serioase.

Gara de Nord în timpul înzăpezirii liniilor

PERIFERIA CAPITALEI: O familie nevoiașe, în fața casei

Anul 29 No. 9420 — 20 pagini — Luni 20 Martie 1933

DIMINEAȚA

Fondată în 1904 de CONST. MILLE | 3 Lei | Bucureşti, Str. Const. Mille (Sărindar) 5-7-9 | TELEFON: Centrala: 3.2470, Străinătatea: 3-5354, Direcţia: 3.2474. Ad ţia: 3-2473, Provincia: 3-1066 | Bucureşti, Cal. Victoriei 53-55 vis-a-vis de Ateneu

DESFIINŢĂM EXPOZIŢIA DE MOBILE
CUM SA FIE CAMINUL MEU
STR. REGALA No. 20
VINDEM MARFURILE CU
PREŢURI FOARTE REDUSE

MOBILE FINE
ŞI EFTINE
VIZITAŢI LA SUCURSALA
FABRICEI DE MOBILE
TRANSILVANIA DIN CLUJ

DISCUŢIA BUGETULUI

La Cameră continuă discuţia în jurul bugetului.

In aceste vremuri excepţionale, bugetul — care reprezintă o muncă uriaşă de echilibrare a finanţelor noastre, merită o atenţie deosebită.

Multumită sforţărilor d-lui Virgil Madgearu, bugetul s'a putut transforma într'o expresiune a realităţilor româneşti. Concesiunile obţinute dela creditorii străini ne-au dat posibilitatea de a trăi în cadrul existent al statului.

Cu prilejul discuţiilor din Cameră, problema bugetară — prezentată ca soluţionată pentru moment, — a inspirat unora întemeiate îngrijorări.

Aceste îngrijorări s'au manifestat mai ales în discursul d-lui G. Zane, deputat de Iaşi, un spirit bine pregătit în finanţe şi în sociologie, om de convingeri profund democratice.

România, în îndeplinirea angajamentelor faţă de străinătate, a întrecut măsura sforţărilor omeneşti. Creditorii i-au făcut unele înlesniri. Dar dacă — cu toată bunăvoinţa noastră — nu vom reuşi să realizăm veniturile scontate? Economii, din alt capitol, nu se mai pot face. Rămâne numai capitolul datoriei externe de unde s'ar mai putea face unele reduceri — bilateral sau chiar unilateral, cum a spus cu curaj d. Zane.

Privind realităţile nu ca nişte elemente fixe, şi în permanentă şi uneori rapidă transformare, — d-sa a discutat şi posibilitatea de a se lua din nou în cercetare problema valutară.

Intr'adevăr, bugetul — oricât de bine construit ar fi el — nu se poate realiza decât în funcţie de realităţi. Iar realităţile sunt în vertiginoasă transformare.

Din discuţiile dela tribuna parlamentului, un lucru rezultă fără putinţă de negare, — şi anume: că statul român a făcut toate economiile posibile, renunţând chiar la unele instituţiuni indispensabile, zugrumând funcţionarii, impunând ţării un standard de mizerie, etc.

Şi totul a fost făcut pentru respectarea cuvântului dat.

Dacă însă nici aşa nu vom reuşi să ne echilibrăm bugetul, — străinătatea trebue să-şi dea seama: că alte comprimări nu se mai pot face fără dezorganizarea aparatului de stat.

Altă soluţie nu va fi decât o altă înlesnire din partea creditorilor.

Iată o eventualitate care nu trebuia ţinută sub tăcere. Şi recunoaştem aici meritul d-lui Zane de a o fi formulat — expunând-o la un loc, de unde străinătatea poate s'o audă mai uşor.

In orice caz, — chiar dacă realitatea de mâine va fi mai puţin aspră decât cea de astăzi, sau de cât pe cea pe care ne-o imaginăm, — este bine ca spiritele să fie deprinse cu toate soluţiile posibile.

Cu chipul acesta, soluţiile drastice nu mai surprind pe nimeni în momentul punerii lor în practică — deoarece opinia publică din ţară şi de peste graniţă s'a obişnuit din timp cu ele.

M. Sevastos

CONSECINŢELE CRIZEI

— L'au băgat în balamuc fiindcă înebunise. Azi când nimeni n'are un ban, el zicea că are...

Concluzii la o anchetă în trenurile personale

Pe marginea unor sinucideri

Iată, trenul celor zece zile de peregrinări, întors, — cu altă fizionomie (devenise pentru câteva ceasuri rapid), însă cu aceiaşi grimasă — la locul de pornire: gara de Nord.

Bilanţul? Vi l'am prezentat. Un stoc de constatări triste, de impresiuni dezolante, expuse în cele câteva reportagii, în atât de puţin diversa lor înfăţişare.

V'am avizat doar dela început, că acest cortegiu n'are alt scop şi nici nu poate decât reflecta un rictus al actualităţii, în alt mediu. Ca nişte vagoane cu oglinzi, în cari s'ar repeta în fugă o imagine cunoscută a zbuciumului de astăzi, imagine ce nu diferă de aceea întâlnită pe stradă, la birturi municipale, la instituţiile publice sau particulare, în definitiv pretutindeni unde somajul şi criza au popularizat zdreanţa, grija, delirul foamei.

TRENUL—FANTOMĂ

„Fantoma" acestui tren nu e împrumutată din literatura fantastică şi mai puţin din acea senzaţională. E un adjectiv nu de miezul nopţii, ci, domesticit pentru ilustrarea fiecărui ceas social, circulând în plină zi, sub aspecte de mult familiare. L'am mutat doar în alt cadru, nu pentru a-i varia ambianţa; ci pentru a curma odată cu opinia că voiajul, deplasarea, sunt narcoticul fericiţilor, pilula de beatitudine a victoriosilor vieţii.

După cum o casă părăsită împrumută cu timpul chipul propriei sale decrepitudini după cum bordeiul se contaminează de mizeria locatarilor săi, — există un mimetism al lucrurilor, — tot astfel trenul secolului, trenul crahurilor şi desechilibrului, s'a asimilat cu deprimantul său conţinut. Deopotrivă dezorientat, gonind fără un rezultat practic, redus la o ţinută vulgară, nevoit să se restrângă la strictul necesar, ca foştii chiaburi părăsind palatul, pentr'un adăpost modest.

Vagonul de a treia

Am arătat doar în reportagiile apărute, că singura realitate e personalul. Şi economică şi socială. Rapidul şi expresele de lux sunt o supravieţuire artificială, susţinută cu baloane de oxigen şi costisitoare eforturi. O pâlpâire de bună stare, ce nu justifică decât opintirea penibilă a unei tradiţii.

Ati văzut la ce se mărgineşte drama compartimentului de a treia. La amănunte neînsemnate, la manifestări fără stridenţă, la o atmosferă standard, la fapte de un omenesc curent. Insă, ca şi acelea desfăşurate pe alt plan, toate sunt sub zodia consternării; insi dematerializaţi de grijile ce fermentează şi descompun tot ce e năzuinţă virilă, elan vital, într'o păclă izvorând din suflete ca dintr'o baltă stătută. Călătorul ce se urneşte pentru problematica perspectivă a pâinii, în altă parte; vagabondul găsit fără bilet; femeea jefuită de intrusul galant; lumea vegetând în staţie, desaxată, fără rost, aparţin acestui album de estampe actuale reprezentând panica unei epoci, dezorientarea unei colectivităţi.

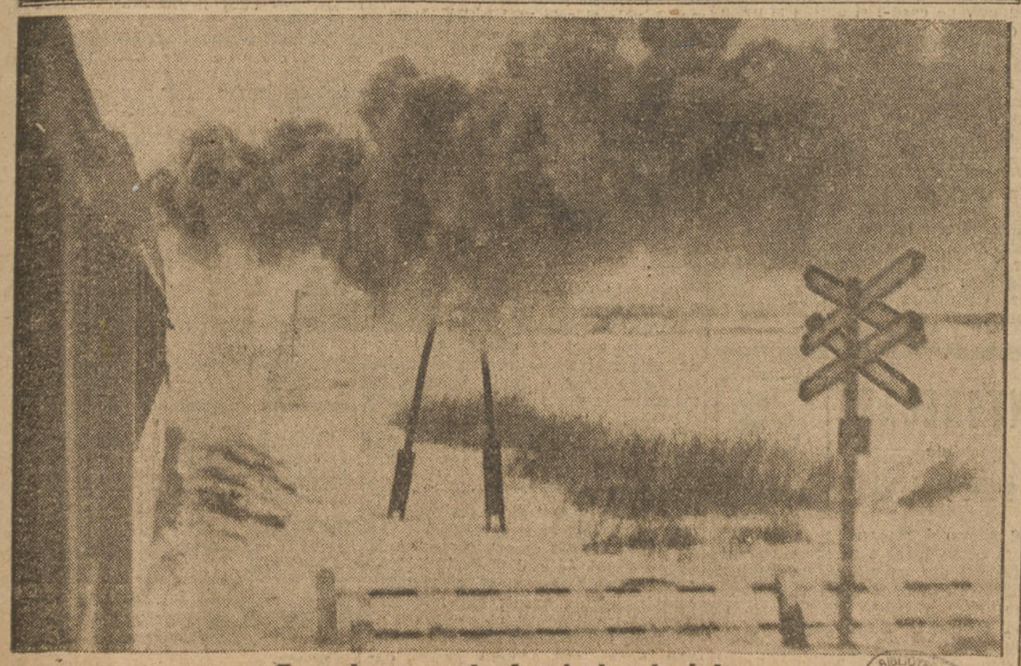
Deunăzi, doi nenorociţi şi-au pus capăt zilelor în tren. In trenul personal. Unul prin glonte, celălalt cu pastila de otravă. Fapte de serie, cu cari ne-am obişnuit.

M'au frapat însă aceste două petrecute în „personalul tristeţelor lente", în personalul ce nu poate constitui el însuşi, un instrument de suprimare. Cei doi invinşi n'au căutat sub roate dezlegarea unei probleme, găsită în revolver şi hapul de sublimat. Am sesisat aproape şi mobilurile psilice, ce au prezidat la acest impresionant sfârşit:

Personalul e un refugiu şi o prelungire a unui ritm de viaţă, o continuare pe alt plan însă în acelaş tempo, a unei inerţii, trecerea dela casa grijii, de la strada rătăcirilor fără tel, la banca de lemn, ambulanţă. Adică un mediu ce nu se primeneşte, ce nu e în stare să cloroformeze gândurile, să tonifice deprimările.

Strada n'are abisuri, pentru prăvălit spre moarte, desgustul de viaţă. Nici bordeiul. Şi nici trenul personal. Mijlocul de suprimare trebue deci căutat în alt agent, care la rigoare poate fi rapidul, acceleratul. Sinuciderea caracteristică, e aceia a nefericitului care a părăsit personalul ca să se arunce sub roatele expresului. Cum ieşi din casă pentru a te svârli în eleşteul adânc.

F. Brunea-Fox

Trenul personal afumând peisajul

BIBLIOTECA NAŢIONALĂ PERIODICE ROMÂNIA

Descoperirea unei mine de aur în Turcia

STAMBOUL. — Se anunţă din Diarbekir: Pe vârful muntelui situat la o distanţă de 600 de metri de satul Derimitne, aparţinând districtului Derebey o echipă de ingineri unguri, descoperise o mină de aur. Inginerul Stefan, căruia îi revine această cinste, se adresase prin mijlocirea vilazetului Maradin, ministerului economiei naţionale, pentru a-i cere autorizaţia să expedieze în Ungaria specimene de extrase din acest aur. Permisiunea fiind acordată, d. Stefan a expediat fratelui său în Ungaria extrase din mină spre a fi analizate. După rezultatele analizei, extrasele conţin aur pur cu titlul 24.

Inginerul Ştefan a prezentat vilayetului a cerere de a i-se acorda exploatarea minei pentru guvernul turcesc. In cursul lucrărilor s'au descoperit oarecare urme stabilind că această mină fusese exploatată acum trei secole. Aceste vestigii consistă în căldări pentru topirea extraselor brute, întrumente, sape şi lopeţi.

Din săptămână în săptămână

CU LUSTRU

Să te pricepi la calcularea eclipselor, când nu eşti în stare să-i faci socoteala zarzavagiului căruia *răboj*ul îi sluţeşte drept registru: iată o ciudăţenie anecdotică desprinsă din colecţiile ante-belice. Pe atunci prejudecata cerea ca între astronomie — bună oară — şi meşteşugul croitului bărbătesc să nu fie pic şi chip de înţelegere. Măsurarea unui arc de meridian (pentru a deduce mărimea planetei noastre) atrăgea, par'că, după sine o inaptitudine în arta măsurătorii cu cotul a drilului pentru un costum de vară.

Dar cei cari furnisau în deosebi antiteze mucalite în ce priveşte cuprinderea cosmică de o parte şi realităţile casnice de altă parte, erau filologii şi poeţii. Pentru ei, nu puteau fi vrednice de stimul etimologic — şi nici de incorporare ritmică în vreo strofă — cuvinte ca: *bonificaţiune* care e oarecum vechea „desdăunare", *garantul* care este descendentele patriarhalului „chezaş" şi *insolventul* ce nu e altul decât repauzatul „mofluz". Dar încă terminii: *expirul* şi *respirul* cu sensul de scadenţă, precum şi *bilanţul* care, pentru a fi mai impunător, se scrià şi „bilanciu" cu sau fără sedilă sub *c!*

Când în „Revista Nouă" a lui Bogdan Petriceicu-Hasdeu (anul 1892, paginile 389-393), tânărul doctorand H. Ferester a apărut cu cercetarea despre *Insuficienţa pecuniară*, — bogatul vocabular economico-financiar al studiului acestuia medical a pus o lume de cititori în uimire. Titlului i-a urmat o prodigioasă şi nuanţată sinonimie:

miserita acută,
pauperism intensiv,
pseudo-plutonism,
pungita seacă

şi acea *calicită cu lustru* pe care am frânt-o în două, ca dintr'o jumătate să alcătuesc titlul încercării de faţă. Şi nu problema în sine a atras luarea-aminte până şi a celor mai pretenţioşi dintre cititori, pe cât faptul că tema a fost desvoltată cu ajutorul unei *transpositiuni* stilistice unică pe acea vreme în literatura umoristică românească. După cum, în „La faute de l'abbé Mouret" a lui Zola, fapte din domeniul tactil şi cel vizual se manifestă acustic (prin *„zumzet* de căldură" şi prin *dangăt de culori)* iar fenomene olfactive se exprimă vizual prin urzirea unor *mreji* de parfumuri: tot astfel, în originala *„Insuficienţă pecuniară"* pomenită mai sus, anatomia, fiziologia, patologia şi terapeutica veniau să ofere, umorului ce transfigurează miraculos, un lexic pentru prezentarea vioae a unei chestiuni altminteri aride.

Iată un citat mai întins:

„Insuficienţa (pecuniară) ca orice boală diathezică, deşi generală, are totuş manifestaţiuni locale: anumite organe sunt de ordinar atinse şi la ele trebue să ne adresăm pentru a diagnostica boala; asa în cazul nostru organul de predilecţie atins este ce numim cord monetar, popular: pungă; în termeni de high-life: bursă sau casetă. Acest cord monetar are pentru viaţa noastră socială acelaş rol pe care-l are cordul propriu-zis în viaţa individuală: dela starea de depleţiune sau de plenitudine a cordului monetar, depinde curagiul nostru..."

Şi mai departe:

...în viaţa lumii în circulaţia mare, cât şi în viaţa familiei în circulaţia mică, cordul monetar joacă rolul preponderent; şi acest fapt e atât de adevărat încât formula banală de: „comment vous portez-vous?", s'a schimbat în paradoxala întrebare: „comment vous porte-monnaies-vous?".

*

Astăzi pentru a stârni interesul celor cu „abstracţiuni ideale" pentru problema financiară, nu mai e nevoe să recurgem — cum a făcut colaboratorul lui Hasdeu — să recurgem la zugrăvirea pungei prin „acea *bursă bivalvă* din doi pereţi de piele ce se întredeschid formând două sau mai multe compartimente"; şi nici nu trebue să mai facem apel la comparaţiuni ca:

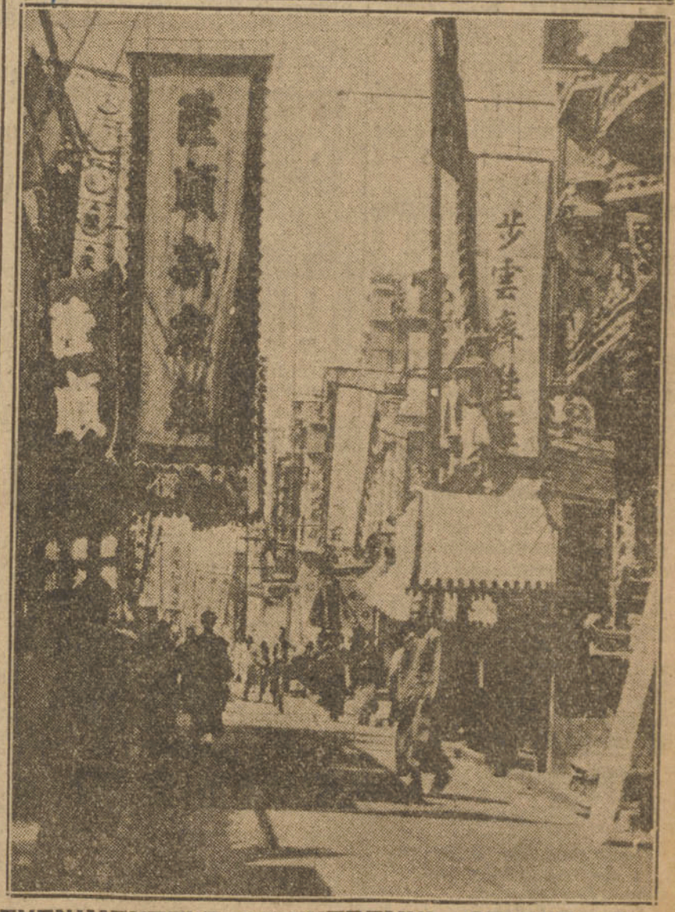
„Fluidul circulator monetar se aseamănă foarte mult cu fluidul nutritiv al omului cu sângele. In adevăr în sânge găsim globule roşii multe şi albe mai puţine; iar de alta găsim serum fibrina etc., care formează trama conjunctivă a globulelor roşii. In curentul monetar găsim de asemenea globule roşii ca: Louis-d'orii, Lirele sterlinge, Lirele otomane, Napoleonii, Carolinele, Ducaţii, şi globulele albe ca: Francii, Florinii. Lire italiene, Dolari, etc., cu deosebire că aci globulele albe se găsesc mai multe în circulaţiune ca cele roşii. Iar ca tramă conjunctivă a globulelor găsim diferitele hârtii de valoare ca: bancnotele, bonurile, inscrisurile, obligaţiunile de stat; şi precum sângele îşi pierde toată valoarea sa fisiologică îndată ce globulele roşii lipsesc din el, tot aşa hârtiile de valoare îndată ce lipseşte stocul metalic corespunzător".

In zilele noastre, şi dialectogul şi poetul introspecţiunilor deschid cu înfrigurare gazeta la pagina: „Finanţe, industrie şi comerţ"; din vocabularul lor nu elimină terminii şi expresiunile: *saldo, quotă, conto current*. Poate fi numai o mică nedumerire ortoepică şi ortografică, dacă — în visurile lor trandafirii — ar fi bine să audă pronunţându-se şi să vadă scriindu-se: *cheks, chèques* sau *ceauri?* Ba credem că expresiunea *carta bianca*, liricul nostru cântăreţ ar utiliza-o entusiast ca o rimă la „alivanca" cea din neamul plăcintelor moldave în confecţionarea cărora intră şi chisleagul şi arpagicul sau harpagica.

Ceeace, însă,—ca în poezia lui Hasdeu — „leagă cu bărbăţie timpul vechiu cu tralul nou" este avântata recomandare pe care Ferester o face metodelor propuse de „medicii savanţi ca Lassalle, Marx, Engels, cari au căutat să stârpească *virusul calicosetor*".

Barbu Lăzăreanu

Citiţi
VIAŢA VESELĂ

EVENIMENTELE DIN EXTREMUL ORIENT: Pekingul, un cartier comercial

Pétrole Hahn

Inlesnește ondulațiile, făcând părul mătăsos.

Curăță mătreața Miros plăcut

Feriți-vă de imitațiuni

MĂTĂSĂRIA COMO LIPSCANI 45

Asortată cu ultimele noutăți pentru sezonul de primăvară

Ciré
Zingales culori moderne
Pompeia imprimé
Pepita în toate culorile
Voile imprimé
Ecossaise fantesiuri, imprimeuri

Desene exclusive

Prețurile cele mai eftine

Citiți „Magazinul“ de Paști

Poftiți în vagoane, domnilor!...

Unde plecăm de Paști?

Intrarea în stație

— „Poftiți în vagoane, domnilor!..“

Facem o invitație cetitorului să începem împreună o călătorie minunată. Ne vom îmbarca împreună și vom vizita tot ceeace țările de turism din Europa au mai deosebit și mai seducător. Vom face un voiaj interesant — frescă cu viziuni de artă și film de curiozități. Vă voi arăta, mai ales ceeace ocoliți în călătoriile dv. reale, ca să urmați itinerariile tip, ca să bateți căile clasice ale turismului, — căile lui banale...

O astfel de călătorie ar costa o comoară și poate o viață de om. Iar omul neurastenizat și grăbit de azi, plănuește multe dar, ca Des Esseintes, eroul lui Huysmans, după ce se pregătește în cele mai mici amănunte pentru călătorie, se întoarce din drumul spre gară și preferă să facă voiajul în imaginație, visând într'o cafenea. Ne adresăm acestora, ca și celor dornici de acțiuni și cari nu așteaptă decât prilejul, ca să-și ia sborul în lumea largă... când va trece criza.

Cu exprese și avioane, vom face, în această vacanță, un circuit îndrăsneț, vom bate, — în gând, — recordul călătoriei, adăpostindu-ne în somptuoase „palace“-uri sau în peșteri umede, admirând splendorile eterne ale naturii virgine și ingeniozitatea umană în orașele tentaculare, în dantela lor arhitectonică sau în blocurile de beton armat.

— „Poftiți în vagoane, domnilor!“....

IN ȚARA TRANDAFIRILOR

Pentru România, punctul principal de atracție turistică, este, de Paști, Constantinopolul.

E însă, mai aproape de noi, o țară-grădină, pe care, în drumul nostru spre Istambul, o ocolim...

In Rumelia Orientală, — fosta Tracie, — prin văile Balcanilor, trecând prin vaste culturi de trandafiri și uriașe păduri de nuci, ajungem în orașul Kazanlâc, atât de cunoscut parfumeriilor din capitalele europene. Numeroase caravane ne însoțesc. Măgărușii cenușii poartă, agățate de o parte și de alta a spinării, coșuri mari, al căror conținut umple aerul de un parfum fermecător. Fete frumoase dela țară, cu cămașa albă ca zăpada, cu șorțuri de culori aprinse, formează cortegiul originalei procesiuni, — o procesiune aproape triumfală, în care toți, animale și oameni, sunt împodobiți cu roze; chiar bâtele sunt ornate cu flori.

Uleiul și apa de trandafiri produse de India, Persia și Egipt, abia ajung pentru nevoile Orientului. Cantitatea considerabilă de aceste prețioase esențe întrebuințate de parfumeriile europene și mai ales de englezi, provine aproape în întregime din câmpiile pitorești ale Traciei, situate la poalele Balcanilor centrali. Din cele 123 sate ale Traciei, care cultivă trandafirii, 42 aparțin văii Kazanlâc. Se scot anual peste 1600 kilograme de esență, iar în ce privește spațiul ocupat de culturi, ne putem face o idee, considerând că pentru un kilogram de uleiu, trebuesc 3200 kilo de roze!

Trandafirul de Tracia, cu flori simple, ușor nuanțate în roz, crește mai ales pe pantele expuse soarelui. Se plantează primăvara și toamna: recolta se face în Mai și la începutul lunei Iunie....

In Aprilie, țara trandafirilor e o încântare paradisiacă...

IN ȚARA FLORILOR LUNARE

Pentru cei ce iubesc soarele și mai ales variația, contrastul de peisaje, cea mai frumoasă călătorie de Paști, este Adriatica.

Clima este atât de dulce în împrejurimile portului Fiume în cât camelliile și pădurile de lauri înfloresc și totul iernii.

Abazzia, la zece minute de Volosska, în estul marei peninsule Istria, e un sat roz, ascuns ca un cuib în flori.

Vila Angolica e o locuință princiară, în mijlocul unui paradis terestru în miniatură. S'ar zice, văzând toate esențele acestea de plante felurite, un muzeu vegetal. Vegetația este atât de îmbelșugată, circulația sevei atât de activă, încât viața se revarsă din toate părțile, se expune, magnifică, în formă de flori, frunze, ciorchine și spice.

In mijlocul unei pajiști, o iucă își înalță tulpina împodobită, ca o tichie chinezească, cu clopoței de argint, pe cari îi clatină adierea dimineții. Frunzele papiracee ale acestui arbust, pe care se poate picta și desena, cad în formă de lame îndoite ca niște iatagane; dar noaptea se ridică drepte, și planta aceasta, care nu-și desfășoară toată frumusețea decât la lumina discretă a stelelor și a lunei, își învoaltă atunci corolele luminoase, — ornamente de cristal și diamant ale unui candelabru. Alături, arborele de pâine își întinde foile despicate, acoperind fructele hrănitoare, cari se coc în felul castanelor. Palmieri cu trunchiul cilindric, asemeni coloanelor scunde de templu egiptean, deschid mănunchiuri de frunze nepătrunse de soare. Apoi, sunt cedri măreți și liniștiți, ca singurătățile în cari s'au născut, înălțându-și creștete sfinte și veșnic verzi, sub bolta majestoasă a cerului; smochini giganți, mărăcini de rododendroni, coacăze ca o spumă de sânge, aloeși deschizându-și evantaiul de lame azurate, mimoze cu florile făcute par'că din pene de ibis, masive de iasomie, begonii de Florida, vegetații cu mii de desenuri și culori, cu tonuri calde de mătase țesută în aur și argint, cu minunate combinații de nuanțe, ca niște coroane de Orient....

UMBRA LUI MOZART

O altă atracție turistică de primăvară o oferă românilor Tirolul și regiunea Salzburg.

La Salzburg, arcadele, terasele, ulițele strâmte, casele înalte zugrăvite în galben, roș, albastru, podurile de lemn peste torentul sgomotos, pleține înveselite de fântâni numeroase, imprimă acestei cetăți pitorești o fizionomie particulară. E o fuziune a caracterului german cu genul italian. Când noaptea se lasă, e plăcut să rătăcești sub umbrarele parcului Mirabelle, antică reședință a episcopilor ducatului.

Arborii bătrâni, acoperiți de mușchi și ederă în liane împletite, își apleacă cu melancolie ramurile golașe peste fereastra solitară. In fundul boschetelor de merișor și ciprii, tăiați după moda lui Le Notre, ne ascund statuile zeilor și zeițelor antice, pe cari timpul a lăsat urme adânci. Teatrul antic, unde se juca odinioară, în timpul verei, e acum pustiu și tritonul care suflă în ghioc, nu mai scoate țâșnirea de apă, care cădea în bazinul de marmură, unde marchizii pudrați își oglindeau fețele cu grație. Sufletul se lasă în voia visului și evocă splendorile unui trecut apus. Umbra lui Mozart pare că plutește peste această poetică vale, care a fost leagănul autorului lui don Juan....

*

Acestea sunt călătoriile în străinătate mai eftine, dar cu cele mai frumoase variante și abateri dela itinerarul clasic, ce se pot face de Paști. Cei ce au mijloace să se ducă până la Cairo sau Assuan, până la Veneția și Neapole, până la Berlin sau Paris, — aceea nu au nevoe de un ghid al pitorescului, ca cel de mai sus, fiindcă nu prea au timp să se abată din drum, spre punctele de pitoresc mai puțin cunoscute, de cât cele ce figurează în itinerariile clasice.

D. Z.

Bilete de dus și întors pentru sărbători

Regia căilor ferate a luat următoarele dispoziții cu privire la emiterea biletelor de călătorie dus și întors pentru zilele de sărbători: aceste bilete vor fi valabile pentru zilele de Paști, adică 16, 17 și 18 Aprilie, și vor fi emise de casele de bilete începând de Sâmbătă 15 crt., ora 12 inclusiv, precum și în tot cursul zilelor de 16, 17 și 18 crt.

Călătorii se vor putea înapoia cu aceste bilete începând chiar din ziua de 15 Aprilie și până Miercuri 19 crt. ora 15, când posesorii unor asemenea bilete trebue să fie în stația de unde au plecat, respectiv în stația unde s'au emis biletele.

Deasemenea, după dispoziția dată de Regia C. F. R., asemenea bilete se vor emite pentru ziua de 21 Aprilie (Izvorul Tămăduirii) și 23 Aprilie (Sf. Gheorghe).

Pentru aceste sărbători, biletele de dus și întors se vor emite începând de Joi 20 Aprilie ora 12 inclusiv, precum și în tot cursul zilelor de 21, 22 și 23 cor., iar călătorii putându-se înapoia la stațiunea de plecare, începând din ziua de Joi 20 Aprilie până Luni 24 Aprilie ora 15.

Asemenea bilete se vor mai vinde și pentru zilele de 30 Aprilie și 1 Mai crt.

LINIȘTE PE LAC

Farmecul, inteligența, spiritul Marchizei de Pompadour au subjugat cea mai strălucită Curte din lume

Jeanne-Antoinette Poisson, cunoscută în istorie cu Marchiza de Pompadour, nu era de neam regesc — totuși ea a domnit la Versailles timp de 20 ani, hotărând de soarta Franței, încurajând artele și științele.

E o eroare de a o considera pe Marchiza de Pompadour ca o simplă curtezană. Ea a fost frumoasă, înțeleaptă, spirituală și mai presus de toate o femeie încântătoare, care a reușit să-l câștige până și pe marele Voltaire.

Credeți poate că femeile în genul Marchizei de Pompadour își datoresc farmecul unui dar al cerului? Dacă citiți memoriile cameristei sale, Madame du Hausset, puteți vedea câtă grijă punea Marchiza în cultivarea frumuseței sale, cu câtă atențiune alegea parfumurile.

Dacă Chat-Noir-ul ar fi existat în timpurile frumoasei marchize, fără îndoială că dânsa ar fi întrebuințat această minunată apă de Colonia pentrucă parfumul său e subtil, aristocratic și turburător.

Chat Noir

EAU DE COLOGNE - Poudre - Parfum **lady**

Antinevralgic Dr. Nanu Muscel

singurul remediu contra GRIPEI, MIGRENEI, NEVRALGIEI, etc.

Se vinde numai în cutii originale conținând două buline și cu semnătura doctorului. Depozit Farmacia N. POPOVICI, București, Calea RAHOVEI 237.

A apărut! A apărut!

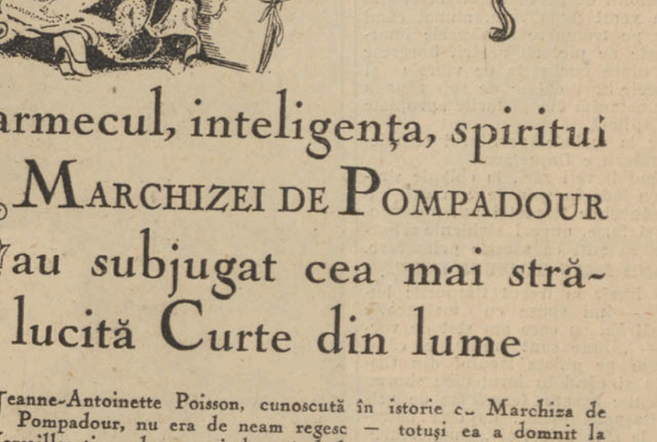
DIMINEAȚA COPIILOR

Număr special de Paști

24 pagini Lei 6

Cereți din vreme, la toate chioșcurile

MAGAZINUL DE PAȘTI

IGRASIE

PEREȚI UMEZI, SUBSOLURI INUNDATE

devin complect și pentru totdeauna uscate întrebuințând

„IDROFUGO BIANCO“

Preparatul special Italian recunoscut ca cel mai bun. Orice lucrare este garantată. — Prospecte și devize gratuit prin:

„IMPEX“ Str. Italiană No. 24, Telefon 2.56.24.

Caut reprezentanți în Capitalele de Județ.

Citiți „REALITATEA ILUSTRATĂ“

Se apropie valul de căldură?

Câteva aspecte din gara de Nord. — Lumea pleacă, lumea vine...

CEI CARE PLEACĂ

Spectacolul gării de Nord, în sezonul migrațiunei, are ceva din dezordinea și haosul de pe vremea războiului. Aceiași debandadă, aceiași atmosferă nervoasă, mirosind parcă a bejenie, a panică.

Zdarnic își închipuie direcția c. f. r.-ului, că măsurile de circumstanță luate, — sporirea trenurilor, dublarea garniturilor, — sunt capabile să previe neastâmpărul, să disciplineze lumea călătoare.

Pasagerul știe doar, că nu va rămâne pe peron cu calabalâcu. E asigurat că, în cazul chiar, când ra-

O ASCENSIUNE IN MUNȚI

tează o plecare, găsește loc în vechiculul imediat următor. Experiența l'a informat, că agitația lui e suportată de cămașa ce se udă de nădușeală, e suportată de nevastă și plozi, e suportată de semenii lui bruscați, la fel aluriți, la fel besmetici. E incorigibil!

FRIGURILE VOIAJULUI

Puneți termometrul, la subsoara fiecăruia și veți constata că toți au febră.

De acasă și până să se așeze pe canapeaua compartimentului, fiece etapă a săltat mercurul cu o liniuță. In trăsură, instrumentul nu va marca decât temperatura normală, cu un mic plus pentru tensiunea pregătirii domiciliare: cocoana care nu-i gata, cheile geamantanului rătăcite, peria uitată afară, Georgică, piciul, căruia tocmai acuma, în prag, i s'a brodit o nevoie... Deci 36 și 9!

Șoferul însă te-a dus la obor, fiindcă i-ai spus că pleci la Constanța. Habar n'are „banditul", că la gara de Est, pornesc numai personalele! A aflat-o deabia acum. Consultați termometrul: 37 grade.

Viteză. Injurături. Până la gara de Nord, numai d-ta ghinionist călător și prin repercusiune consoarta d-tale, știți ce se cheamă perspectiva unei întârzieri. Dacă ți-ași pipăi pulsul, ți-aș recomanda să te întorci binișor acasă și să te întinzi în pat, cu comprese reci pe inimă.

In sfârșit la gară, constați că mai dispui de o bună jumătate de oră. Mercurul însă s'a urcat la 37,5. Și așa mai departe.

In tren, toată lumea suferă de palpitație. Toți pasagerii — se vede asta după față și gesturi, după simptome îndubitabile — se duc să se caută de aceiași boală. Sunt palizi, se frământă fără motiv, se ceartă cu hamalul, au o teribilă predilecție să se calce reciproc pe bătături, își blestemă ceasul că s'au însurat...

— Uff! Copii mi-au trebuit! Lovite-ar nevoia, să te lovească de nătărău. Era să te betegească ila cu căruțu!

IN AȘTEPTARE

Peronul e ca un stup, și ca un eleșteu. Numai bâzâituri și orăcăeli, zarvă și înghesuială.

Au citit bine și tatăl și mama și Ionel (e într'a doua primară) și Iulișca și chiar Bijulică, rămas cu ochii țintă spre obiectul unde converg privirile stăpânilor, că „Predealul" e pe linia treia. E clar. Dacă însă slujbașul cu șapca roșie, a săvârșit o eroare? Să mai întrebăm. Nu strică...

— Domnule Șef, mă rog, pe ce linie e Predealul?

— Pe a treia. Scrie pe tăbliță.

— Mersi.

— Nu vă supărați stimate domn, probabil că sunteți ca și noi călători, pe ce linie e Predealul?

— Pe a treia.

— Domnule hamal, când trage Predealul?

— Peste zece minute. Aveți toată vremea.

Hai nevastă mai încolo, să apucăm loc. Mă că greu te miști!...

Până la plecare, e o jumătate de oră. Trenul e încă la masă, sau își face siesta. Pasagerii se repauzează, cari pe bagaje, cari pe bănci, cari pe bordura peronului. Cei mai mulți în picioare.

E Sâmbăta „trenului de plăcere". S'a brodit și un început de lună. Unde o să încapă mulțimea asta?

Domnul ila voluminos, nu-l invidiez. De ce nu așteaptă rapidul? De ce nu caută o posibilitate, care să asigure spațiu, respectabilelor sale proporții?

Nu invidiez nici pe cucoana grasă, ce și-a turtit geamantanul șezând, descompusă de căldură, cu rochea de marchizet lipită de epidermă.

E doar trenul de plăcere!

Ai stat trei sferturi de ceas, la cassă, enervat de coada ce să refăcea mereu ca o tenie. Te-ai certat cu vecinul, care ți-ar fi luat, ci-că, rândul, te-ai ciondănit cu funcționarul dela ghișeu, fiindcă a refuzat să-ți primească fișicul cu gologani, sub pretextul — auzi d-ta pretenție! — că n'are vreme să numere. Și iată acuma și canonul așteptării trenului.

DECEPȚIE

In sfârșit locomotiva pufăe, înaintând încet, ca pe ghiață. Năvală.

— Țineți-vă de mine, tâmpiților! Ia și tu Safto, un geamandan.

Decepție.

— Ptiu bătu-i-ar să-i bată! Asta e curată porcărie! De ce au fost lăsați să se urce, în afară de stație? Noi ce ne facem?

Da. Vagoanele ca prin farmec, sunt pline. Trenul a tras la peron, gata garnisit. Truc vechi, încă din timpul războiului.

Numai așa poți avea nădejdea unui loc. Compartimentele ocupate, culoarele doldora, scările spuzite.

Protestări, urlete, sfadă. Privilegiații dela ferestre, râd, privesc de la etaj, au căpătat o subită aristocrație.

Șeful de tren:

— Aveți răbdare, mai este un personal la 2 și un sfert.

Degeaba te sforțezi disperat călător, nu poți pătrunde decât cu dinamita. Te-a înzestrat cel de sus și cu o nevastă rotofeie și cu patru copii. Așează-te pe boccea, pune în funcțiune basmaua și așteaptă. Te uiți cu jind la norocoșii de pe scară, de pe tampoane. Ah! dacă ai fi fost singur!

Și iată „Plăcerea" urnindu-se încet, răsuflând greu, încordându-și mușchii, ca un atlet ce se exhibă, cu o duzină de oameni în spinare.

Uf! Și când te gândești că sunt trenuri, ce se înapoiază după săptămâni! Ce traversează granițe și străbat țări! Și când te gândești că lumea e vastă și ispititoare...

— „Safto, să luăm pe 24. Hai la remorcă, că e mai eftin.

In gară, trenul de plăcere, trudit, se duce în vestiar, să se dușeze. Atletul și-a terminat numărul.

FOX

In fața vagoanelor ocupate

Intoarcerea

Lumea s'a vindecat de beteșugul constatat la plecare. Atunci era nervoasă și lividă, acuma e gravă și melancolică. Poate și ora asta avansată, — e după miezul nopții — ajută la conturarea imaginei.

Atunci se înghesuia să se urce, acuma se înghesuie să se coboare, ca și cum trenul aci, n'ar dispune de cât de oprire de tramvai.

Și totuși mulțimea ar avea motive, să arboreze pavilioane mai optimiste. S'a zbenguit la soare, s'a cățărat pe munte, a mâncat, rustic, pe malul apei. Două zile bogate. Alții se întorc dintr'un concendiu mai plin.

Hei! e drama întoarcerei! Toate întoarcerile sunt la fel, ca o băutură ce lasă un gust amărui. In ochi stărue încă o scânteie planetară, însă între sprincene s'a instalat o cută. Pe buză mai flutură încă, un fulg de beatitudine, dar la un centimetru numai, e deja o grimasă.

Domnul, care la plecare era aferat și paternel, umblă zorit, distanțat bine de nevastă și plozi. Ala cu cărucul mecanic, circulă încolo și încoace, mulțimea se va interpune între dânsul și familie, hamalii riscă să-i izbească, el nu va întoarce capul.

Inaintea lui, până la cealaltă eventuală deplasare de Sâmbătă se desfășoară o săptămână spinoasă, obișnuitele șase zile catastrofale. Meditează:

Trebuia atâta vânzoleală, atâția nervi, pentru a reveni iarăși la existența cotidiană, cu griji, cu perceptori, cu hârțuieli?

Par'că acuma, geamandanele sunt mai grele... Par'că familia, mai împovărătoare. Și apoi casa... zăpușeala, muștele, toate plictiselile verei ce l-au izgonit pentru 48 ore din Capitală, ca să se întoarcă iarăși la ele, ca bumerangul.

CEI CARE SE INTORC

TIMP FRUMOS

Plus 22 grade la Sulina după miezul nopții

Aversele din noaptea de 31 Iulie spre 1 August au fost moderate, precipitațiunile căzute în țară variând între 10—20 milimetri.

In cazul când vom mai avea ploi de scurtă durată odată la câteva zile, cel puțin în prima jumătate a lunei cum arată pronosticul general, vom avea o recoltă de porumb tot atât de bogată ca a păioaselor.

Căldura puternică și ploile la timp au compensat perioadele reci din Mai, Iunie și prima decadă a lui Iulie.

PLUS 22 GRADE LA SULINA DUPĂ MIEZUL NOPȚII

După știrilep rimite la Institutul meteorologic central ploile au provocat o ușoară scădere a temperaturii.

Maxima în țară a căzut numai cu un grad, înregistrându-se eri la amiază plus 34 grade în județul Buzău, iar în restul țării temperatura a variat între 31 până la 33 grade.

Valul de căldură are intensitatea maximă în delta Dunării, ținând seama că la Sulina termometrul n'a coborât mai jos de 22 grade după miezul nopții.

La Sibiu se simte o răcoare mai pronunțată, minima nopții atingând aci 13 grade.

SONDAGIU AEROLOGIC LA BUCUREȘTI

In ultimele 24 ore cerul a fost parțial acoperit de nori în cea mai mare parte a țării. Balonul a putut fi ridicat la Băneasa până la plafonul norilor, obținându-se următoarele rezultate:

200 m. WSW 18 kkm. pe oră.
500 m. WSW 18 km. pe oră.
1.000 m. W 18 km. pe oră

Curenții având o viteză constantă dela suprafața solului până la 1.000 metri, eventual și mai sus de linia înregistrării, e de așteptat să avem timp frumos.

Presiunea e staționară, 758 mm. la București-Pipera, 763 mm. la Mediaș.

Temperatura va crește iar și vom avea ultimele averse în estul țării, de scurtă durată.

RECOLTA ROMANIEI IN COMPARAȚIE CU A ALTOR ȚARI

1933 fiind anul minimului petelor solare, recolta e inferioară mediei în cele mai multe țări agricole din cauza condițiunilor meteorologice defavorabile.

Furturile și excesul de ploi au provocat pagube mult mai mari ca la noi în Polonia, Ungaria și Iugoslavia, iar în Statele Unite e o recoltă slabă cum nu s'a mai cunoscut dela 1918.

Recolta României se prezintă relativ bine. Grațle ploilor și căldurii, avem grâu mult, pâinea s'a eftenit.

Cazuri mortale in America

NEW-YORK, 1 (Rador). — Un teribil val de căldură, însoțit de furtuni violente, a făcut eri numeroase victime în regiunea de Est a Statelor Unite. Se semnalează 40 morți.

Numai la New-York 10 persoane au murit de insolație.

Termometrul a înregistrat eri 38 grade Celsius la umbră, o temperatură fără precedent în ultimii 10 ani.

Zbor deasupra Africei

PARIS, 1. (Rador). — D. Pierre Cot, ministrul Aerului, a hotărît ca în cursul lunii Octombrie, mai multe echipagii selecționate ale aviației militare franceze să efectueze un sbor de 25 mii km., deasupra Africei.

Șeful escadrei care va efectua acest sbor va fi colonelul Vuillemin, comandantul aviației militare din Maroc. Raidul va fi făcut cu avioane militare având o rază de acțiune de circa 800 klm. și o iuțeală medie de 150 klm. pe oră.

Bapajele celor care sosesc

O nedreptate

Un om pe care cei mari îl împiedică de a-și face datoria, și tot ei îl pedepsesc pentrucă nu și-a făcut-o

In râvna d-sale de gospodar, d. primar Dobrescu pedepsește adesea pe funcționarii cari își neglijează îndatoririle. Procedeul e bun și lăudabil, cu condiția, bine înțeles, să fie întrebuințat cu dreptate.

Ni se aduce la cunoștință un caz în care d. primar, sau cine va fi avut sarcina să-l reprezinte, a fost indus în eroare. Un inginer din serviciul municipiului București a fost amendat și trecut în cadrul disponibil pentru că a neglijat să curețe lacul Băneasa.

Pedeapsa a fost dată în Iulie. Or, **încă din Aprilie** inginerul în chestie a făcut raport, arătând necesitatea urgentă de-a curăța lacul și cerând să se aprobe mijloacele necesare. Nu s'a ținut seama de acel raport. Atunci inginerul și-a repetat intervenția, de astă dată direct și verbal. Ajutorul de primar respectiv l'a admonestat sever pentru această intervenție, socotită ca supărătoare. Iar ca urmare a venit pedepsirea omului pe motivul că... n'a făcut ceeace n'a fost lăsat să facă.

Presupunem că d. Dobrescu, cercetând chestiunea, va reveni asupra unei măsuri nedrepte.

Noi cerem acest lucru, pentru că severitatea în conducere nu implică neapărat și arbitrarul. Și nu avem în vedere numai interesul particular al unei persoane — deși nici el n'ar fi de disprețuit; ne gândim însă că lucrul se poate repeta.

Nimeni n'a lăudat mai mult decât noi activitatea ce se desfășoară la municipiul București. Fără îndoială, suntem într'o epocă de înflorire municipală. Dar o vrem numai în cadrul legii și al dreptății.

Z.

Problema tramvaielor

Câte-va spicuiri dintr'un memoriu al S. T. B.-ului

Nouile taxe cerute de primărie vor aduce o urcare a tarifelor

Ne-am ocupat în câteva articole de problema tramvaielor. Cetitorii ne cer noui lămuriri și preciziuni. Ei vor să fie edificați asupra unei chestiuni, legată de interesele de fiecare zi ale publicului bucureștean.

In articolele noastre am arătat că publicul nu poate suporta nouile taxe, pe care vrea să le instituie primăria. La rândul ei societatea de tramvaie a înaintat un memoriu cuprinzând toate datele necesare, pentru a dovedi că nici ea nu poate să suporte aceste taxe.

In acest memoriu se expune amănunțit gospodăria intimă a societății. Spicuim câteva date interesante.

SALARIILE

Memoriul se ocupă în primul rând de problema salariilor. „Salariile plătite personalului S. T. B. de toate categoriile nu sunt mai mari ca lefurile dela alte instituții similare.

Sunt poate chiar mai mici, decât acelea plătite de multe instituții autonome sau comercializate. S'a păstrat deasemeni proporția de salarizare între diferitele categorii de personal, favorizându-se însă personalul inferior, plătit cu ziua. (manipulanți, încasatori, lucrători de ateliere, șantiere, etc.).

„In epoca de inflație salariile personalului S. T. B., n'au atins cifrele pe care le-au ajuns salariile funcționarilor dela stat. Cu toate acestea și la tramvaie s'au redus salariile într'o proporție destul de însemnată".

Pentru a dovedi aceasta, autorii memoriului de care vorbim, citează cifrele din conturile de profit și pierdere din ultimii ani. Iată a-

Anii	Lungimea rețelei în metri	Kilometri parcurși	Călători	Salarii plătite
1930	64.826	33.877.354	133,324.200	286,124.537
1931	66.721	35.239.261	141,874.937	273.614.542
1932	70.190	37.355.204	148,222.970	260.355.857
1933 (4 luni)	70.190	12.339.973	48.685.417	84.701.501

După cum se vede din expunerea cifrelor de mai sus, S. T. B. a redus salariile plătite față de 1930: cu 4,37% în 1931, cu 9% în 1932, și cu 11,19% în 1933 — toate reduceri efective și aceasta fără a ține seamă că, cu salariile astfel reduse, s'au efectuat față de 1930, cu 6,41% mai multe călătorii în 1931, cu 11,17% mai multe în 1932 și cu 9,55 la sută mai mult în 1933, iar kilometri parcurși au sporit față de 1930, cu 4,02% în 1931, cu 10,27% în 1932 și 9,28% în 1933.

In rezumat, în anii 1931—1933, față de anul 1930 diferiții factori de exploatare au crescut în medie:

Lungimea liniilor cu 4,208 km.
Kilometri parcurși 7,85%,
Călătorii efectuate 9,05%,
pe când tariful a scăzut cu 33%.

Rezultă că pe lângă o reducere efectivă a salariilor, Societatea, în urma organizării și raționalizării lucrului, cum și muncii în plus depusă de personal, a făcut față unei exploatări sporite cu peste 11%.

Deci, față de munca intensă depusă de personal și de reducerile obținute la salariile plătite, a continua mai departe cu noui reduceri, în afară că ar da loc la nemulțumiri, prin faptul că personalul ar fi pus într'o situație mai inferioară, decât la celelalte întreprinderi particulare și de Stat, dar ar periclita în mod vădit buna organizare, pe care Societatea cu multă trudă a reușit s'o facă.

MATERIALELE PENTRU INTREȚINERE ȘI EXPLOATARE

Memoriul se ocupă de problema materialelor pentru întreținere și exploatare. Aceste cheltueli n'ar putea fi diminuate prea mult, fără a periclita o exploatare regulată. Societatea a izbutit totuși, raționalizând lucrul în ateliere și pe șantiere și organizând o aprovizionare chibzuite să obțină reduceri însemnate.

Față de aceiași extindere a exploatării, valoarea materialelor consumate pentru întreținere a scăzut, după cum arată memoriul, de la 57.860.934 lei în 1930 la 46.895.700 în 1931, deci cu 10.965.234 mai puțin sau cu 18.95 la sută, în 1932, s'a ajuns la 39.340.381, deci cu 18.620.553 lei mai puțin sau cu 32,18 la sută.

Iar în primele luni ale anului 1933 s'a ajuns la 13.205.052, ceiace a reprezentat pe anul întreg o reducere de lei 18.245.778 sau 31,53 la sută mai puțin.

Societatea vrea să dovedească, producând aceste cifre că a depus toate insistențele pentru a reduce cheltuelile la aceste capitole și că în viitor îi este cu neputință să facă noui reduceri, spre a suporta taxele majorate ale primăriei.

Vom continua să spicuim din memoriul S. T. B.-ului, datele cele mai importante.

Ziua de 1 August la Cluj

CLUJ, 1. — Postul de jandarmi Aghireș a arestat astăzi patru muncitori între cari și fruntașul muncitoresc Gh. Suciu, acuzați că au sustras o mare cantitate de dinamită dela minele de cărbuni din acea localitate, crezându-se că sustragerea dinamitei ar fi fost în legătură cu ziua de 1 August.

Cu actele dresate cei patru arestați au fost înaintați la Cluj unde continuă a fi cercetați.

*

Tot cu prilejul zilei de azi au avut loc în Turda incidente între muncitori și autorități, operându-se mai multe arestări.

*

La Cluj ziua de 1 August a trecut în liniște.

LA GALAȚI

GALAȚI, 1. — Ziua de 1 August — Ziua roșie — a trecut în liniște. Autoritățile civile și militare au luat întinse măsuri pentru ca ordinea să nu fie turburată. La toate instituțiile publice s'au postat santinele.

Nu s'a semnalat nici un incident.

Pentru săracii noștri

Am primit din partea d-lui M. I. una sută lei pentru d. Petre Căpățână, orb, din strada Vlad Dracul Nr. 3. Suma poate fi ridicată dela administrația ziarelor noastre.

Lei 60 pentru fost funcționar de Bancă dela d-na K.

Citiți „Realitatea Ilustrată"

Anul 29 No. 9578 — 20 pagini — Lunl 28 August 1933

DIMINEAȚA

Fondată în 1904 de CONST. MILLE || Lei 3 || București, Str. Const. Mille (Sărindar) 5—7—9 || TELEFON: Centrala: 3-2470, Străinătatea: 3-5354 Direcția: 3-2471 Ad-ția: 3-2473. Provincia: 3-1066

CONCURSUL ANONIMILOR

Sunt îndemnat să revin asupra chestiunei contingentărilor, de care m'am ocupat într'un articol de acum câteva zile. In scopul acesta mi se dau lămuriri complimentare și mi se citează nume de persoane. In deosebi, nume de înalți demnitari, de funcționari mai mult sau mai puțin superiori, nume de diverși politicieni prin a căror intervenție — firește, interesată — s'ar obține autorizații de import.

Nu lipsesc nici preciziuni, care sunt o caracteristică a moravurilor vieții noastre publice. De pildă, d. Cutare, fiind rudă de aproape cu cutare excelență ministerială, a fost numit numai pentru această considerațiune în locul de director general sau director de serviciu, deși nu întrunea condițiunile cerute de lege.

Și mi se scrie: „Mergeți înainte, loviți fără cruțare, căci *noi* suntem alături de d-voastră în această luptă de înfierare a abuzurilor și de denunțare a ticăloșilor, cari se îmbogățesc în mod ilicit pe ruinele comerțului și industriei.

Un apel la care suntem dispuși să răspundem cu atât mai ușor și mai repede, cu cât avem conștiința și facem mereu dovada că suntem pe drumul pe care ni se spune să „mergem înainte", chiar fără să fie nevoie de a simți vreun imbold venit de afară. Indemnul și imboldul îl găsim în datoria noastră de slujitori ai interesului obștesc.

Insă, chestiunea modului de aplicare a contingentărilor prezintă, în afară de gravitatea ei, o latură deosebit de delicată. Această latură reiese din faptul că, așa cum îmi cer diferiți corespondenți ocazionali, este mai puțin vorba de denunțarea și înfierarea în principiu a unor abuzuri, cât mai ales de darea în vileag a numelor acelora, cari săvârșesc abuzurile ori ajută la săvârșirea lor.

Iată în ce direcție anume suntem îndemnați să mergem înainte, să lovim fără cruțare, dându-ni-se asigurarea că în această luptă stau alături de noi toți câți ne scriu, ne aprobă și ne procură nou material și noui amănunte. Iar adevărul este că prinzi mai mult curaj, atunci când te știi susținut și secondat de atâta lume, care simte și judecă la fel.

Numai că în aceste asigurări de concurs și sprijin este un amănunt de natură să slăbească voința și să înmoaie curajul. Amănuntul că acești oameni în al căror suflet scrisul tău a găsit răsunet și cari au tresărit de indignare în fața abuzurilor ce dai la iveală, uită să spună cum îi cheamă.

Clocotesc și ei de revoltă și îți dau numele acelor în cari trebue să lovești mai cu osebire..., însă nu-și dau propriul lor nume.

Ce-i drept, îți scriu că au multă încredere în discreția d-tale profesională, totuși, socotesc mai prudent de a păstra mult comodul anonimat.

Este oare nevoe să relevăm că un astfel de concurs de anonimi nu numai că e inexistent, dar că poate fi o pricină de neplăceri și de supărări nemeritate pentru noi toți câți l-am luat drept monetă bună?

Multe abuzuri ar putea fi stârpite și de multe rele ar putea fi lecuită societatea noastră, dacă s'ar face dovada de mai mult curaj personal și dacă n'ar fi preocuparea sistematică de a scoate castanele din foc cu mâna altuia.

N. Batzaria

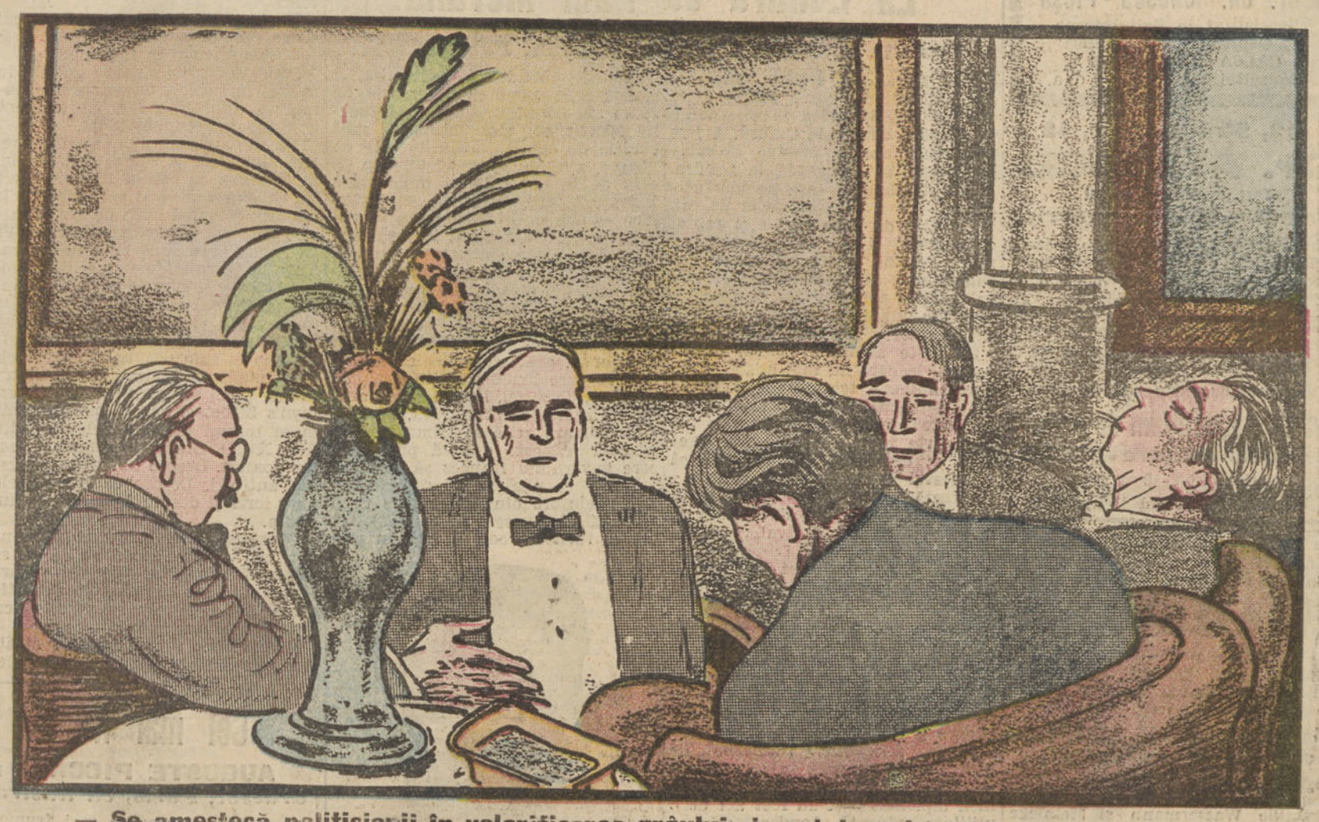
Populația Italiei a sporit cu un milion

ROMA. — Populația Italiei după cifrele publicate de „Institutul național de statistici", este de aproximativ 42.520.000 de locuitori, în loc de 41.651.000 înregistrați cu prilejul recensământului din 1931. Sporul, în doi ani, este de aproximativ un milion.

Auto-stradă sau șosea strategică în Germania

PARIS. — Agenția Havas anunță din München: Conform dorinței cancelarului Hitler, a doua autostradă, prevăzut în programul guvernamental de luptă împotriva șomajului, va fi în curând construită dela München la frontiera germano-austriacă, în apropiere de Salzburg.

PREȚUL GRÂULUI

— Se amestecă politicianii în valorificarea grâului și prețul scade mereu.
— Scade prețul grâului, fiindcă se amestecă mereu corpuri streine!

M. S. AURUL IN VOIAJ...

Cum se transportă lingourile de aur

Ați întâlnit desigur vreodată, de obiceiu pe linia Sinaia-București, trenul regal. Vagoanele de un albastru închis au toate perdelele la ferestre lăsate, iar noaptea, feeric luminat, trenul regal aleargă cu maximum de viteză pe liniile pompt deschise în fața sa. Nici o mișcare nu se simte dinăuntru, și totuși Suveranul călătorește, după cum este firesc, însoțit de un numeros personal de Curte și de tren.

Aceeași impresie de suveranitate, de pază tainică și forță, am avut-o în fața unui tren, pe o linie franceză, care transporta aur pentru Banca Națională a Franței. S'ar fi părut că vagoanele blindate sunt pustii; dar la cel mai mic indiciu, o sută de polițiști ar fi apărut din aceste vagoane, gata pentru orice eventualitate. Ca și suveranii țărilor, M. S. Aurul voiajează însoțit de o numeroasă și puternică escortă...

O FEERIE DE MINEREURI

M'a urmărit multă vreme ideia, de a afla cum se transportă aurul în România. După cum se știe, în Ardeal sunt bogate zăcăminte de aur. Acest metal nobil este extras însă sub formă de amestec cu alte corpuri, care se numește minereu. Dacă îl urmărim dela gura minei, unde sosește pe vagonete grosolane, vom vedea că minereul, ori unde s'ar produce, fie în munții Apuseni, la Zlatna sau la Brad, fie în munții Rodnei din nordul țării, este transportat la Baia Mare unde se afinează, adică se scoate din acest amestec aurul pur.

Pentru această operație, minereul este pulverizat, dar materialul ce se scoate din mină, nu are totdeauna aspectul de pietre ordinare, de bulgări cenușii sau roșcați, nici de praf negricios. Ades, pe lângă filonul alb din mină se găsesc tot felul de cristale de o frumusețe scânteetoare, care însoțesc minereul în drumul lui spre steamșuri sau turnătorii. Astfel, în muzeul afinăriei dela Baia Mare, se văd cristale enorme, cu formele cele mai greu de închipuit. O colecție din acestea a fost donată de către direcțiunea minelor din Baia Mare, Marelui Voevod Mihai, cu ocazia vizitei Suveranului în regiunile aurifere. In această splendidă colecție există un mare cristal, care are forma exactă a unui ariciu negru. Cristalul — un rar capriciu al naturii, — este în adevăr format din lungi țepi negri, foarte deși, și forma de ariciu este atât de reușită, încât te aștepți din moment în moment, ca acest cristal de antimonită să se miște din loc.

De altfel, aceste cristale ce se găsesc în minele aurifere, au ades forme de animale marine și chiar terestre, și uneori de fructe. Iată un cristal de calcită roză, brobonată, care seamănă perfect cu o tartă de smeură. Un alt cristal de ghips înfățișează o lungă șopârlă cu țepi. Sunt cristale roșii, mov, cuarțuri cu vagi nuanțe violete, o ipsonită de forma unei mulușce, alte cristale cari par bureți... Aceeași colecție posedă deasemenea un minunat cristal de aragonită, format dintr'o țesătură foarte fină și care te face să crezi că este o dantelă veritabilă.

După ce însă, sub formă de minereu amorf, aurul a ajuns la aceastăă afinerire dela Baia Mare, și este prelucrat aci, el va porni sub formă de lingouri, spre subteranele blindate ale Băncii Naționale

CUM CĂLĂTORESC LINGOURILE

Separarea aurului pur se face la Baia Mare prin cele mai perfecționate sisteme electrolitice din toată Europa. Deaceia, chiar societățile particulare aurifere trimt aurul lor brut, la afineria dela Baia.

După prelucrare, aurul se toarnă aci în lingouri de 6½—7 kgr., iar argintul în lingouri de aceleași dimensiuni, dar care cântăresc numai 3½ kgr. Forma unui lingou de aur este paralelipedică. Amatorii fotografi și-o pot imagina ușor, deoarece are exact dimensiunile unei cutii de plăci 9x12. In colțul de sus din stânga, se află gravat un număr curent. In dreapta, inițialele D. M. B., adică „direcția minelor Baia Mare", apoi anul — de pildă 1933; — G. 671, 7, care înseamnă greutatea; iar jos cifra 1000, adică se arată prin aceasta că puritatea aurului din acest lingou este de 1000/1000.

La Baia Mare aceste lingouri sunt ținute într'o trezorerie specială, formată dintr'o cameră rotundă, înconjurată de o galerie circulară se instalează acum un sistem de raze, care prin mijlocul celulei fotoelectrice, declanșează o alarmă, îndată ce un indezirabil se apropie de această fortăreață, chiar înainte de a atinge masiva ușă blindată.

Aceste lingouri sunt trimise apoi Băncii Naționale. Pentru aceasta, se utilizează casete de oțel cu plăci de alamă deasupra, pe care scrie: „Serviciul de afinare către Direcția generală de măsuri și greutăți". Apoi se menționează greutatea aurului trimis.

In adevăr, înainte de a ajunge în trezoreria Băncii Naționale, aceste lingouri se abat pe la Direcția generală de măsuri și greutăți care le verifică greutatea. Diecțiunea minelor plătește poștei o taxă de asigurare de 1000 lei pentru 1 milion lei aur. Odată cu caseta, se expediază și o telegramă pe adresa RIMA, adică Regiei industriilor miniere din Ardeal. Intr'o astfel de casetă încap 2 sau 3 lingouri; fiecare lingou are următoarele dimensiuni: 9, 7x12, 5 și grosimea de 30 mm.

Călătoria în vagoanele poștale, se face sub pază puternică, așa cum e obișnuit M. S. Aurul, să călătorească pretutindeni. Direcția de măsuri și greutăți, după ce face controlul, emite un certificat pe baza căruia lingoul intră la Banca Națională, pentru a fi înmormântat în cavourile subterane ale institutului nostru de emisiune.

După scoaterea lingourilor, casetei de oțel i se deșurubează placa de alamă, se întoarce pe dos și e apoi înșurubată la loc; pe dosul plăcii se află adresa minelor dela Baia Mare, unde caseta se va expedia, de data asta, fără nici o pază și fără nici o îngrijire, ca orice cutie goală.

DAN.

Transformarea trupelor de asalt hitleriste în trupe militare regulate

VIENA, — Ziarul „Der Abend" publică un articol semnat Paul Kerl, care dă interesante informațiuni asupra transformării trupelor de asalt ale Reichului în trupă militară regulată, apți pentru serviciul războiului, și reclamă instituirea unui control internațional în Germania pentru a se împiedica reînarmarea Reichului.

Trupele rasiste S. A., spune articolul, în grupe de câte 300 de oameni, sunt nevoite încă de mai multă vreme să urmeze cursuri militare dirijate de către ofițeri și subofițeri ai Reichswehr-ului. Aceste grupuri sunt divizate în secțiuni de câte 15 oameni. Fiecare secție dispune de o mitralieră și fiecare grup de 300 oameni de mai multe tunuri de campanie. Marile manevre ale Reichswehr-ului vor fi înlocuite anul acesta prin manevrele trupelor rasiste militarizate, în regiunea Tegernsee, din Bavaria.

O altă parte a trupelor S. A. a fost transformată în poliție secretă. Această poliție, creiată după modelul G. P. U.-ului sovietic, cuprinde 6 secțiuni, dintre care o secțiune principală, căreia îi incumbă sarcina de a supraveghea agitațiile revoluționare ale muncitorilor și pregătirea grevelor politice. Celelalte secțiuni își repartizează sarcina lor precum urmează: 1) presă și siguranță feroviară; 2) supravegherea mișcării comuniste; 3) supravehgerea mișcării social-democrate și a mișcării Hugenberg; 4) Supravegherea mișcării hitleriane și controlul lagărelor de concentrare. A cincea secțiune are drept sarcină principală de a împiedica trădarea secretelor militare.

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ PERIODICE ROMÂNIA

Raporturile italo-iugoslave

Declarațiile d-lui Spalaicovici

PARIS. — Se anunță din Belgrad: D. M. Spalaicovici, ministru al Jugoslaviei la Paris, care a luat o parte activă la negocierile pactului în patru, a făcut ziarului „Novosti" declarații, în care își exprimă recunoștința sa pentru acțiunea d-lor Daladier și Paul Boncour.

In ce privește raporturile italo-jugoslave, d. Spalaicovici s'a exprimat astfel:

„Este de interesul Italiei și Jugoslaviei ca tratatele de pace să fie respectate. Chestiunea Dalmației a fost regulată definitiv prin uniunea sârbilor și croaților și sancționată de tratatele de pace. Câtă vreme Jugoslavia există, chestiunea Dalmației nu poate fi pusă sub nici o formă: e aci o chestiune pur jugoslavă.

După părerea mea, Italia ar trebui să se silească, de a strânge din ce în ce mai mult relațiile economice cu toate țările dunărene și de a lua o parte importantă în desvoltarea comerțului maritim al Europei centrale și balcanice. Pentru Austria, pentru Ungaria și Cehoslovacia, porturile Trieste și Fiume pot juca rolul de plămâni economici cum e cazul Dalmației pentru Jugoslavia.

EFEMERIDE

O ființă boclucașă

Licheaua. Termenul e lapidar, corectitudinea expresiei lui nu poate să fie alterată prin adoptarea unui cuvânt surogat. L-ai scris, l-ai vorbit, fără să te gândești precis la nimeni și a și trecut un fior de neplăcere prin aer. Licheaua fiind numeroasă, nici nu poți ghici câți ochi scapără și câte măsele scrâșnesc de ură ascunsă, când, ca un fluture, cuvântul se ridică din vocabularul în care zace nouă din zece ani, și zboară neașteptat către lampă.

Suferința cea mai grea a omului nu o provoacă sărăcia, șefuț nebun și crud sau cârmuitorul extravagant și vanitos. Pe când ficatul lui era ros de o acvilă, Prometeu se scărpina de o insectă, căzută din fulgii vulturului, după ce rupse plimbată în rotogoale de azur până la cerul. O floare ruginie se intercalează în șirul existenței cu un vierme imobil: licheaua. Un șoarice roade biblioteca: licheaua. Licheaua aprinde candeli și cădelnițe, vorbește și scrie, oftează pe datini și documente, plânge pe cusături și opinia ei e totdeauna așezată de partea cui dă. Parte numeroasă pentrucă licheaua nu trebuie să greșească și să se ardă; dacă s'ar aprinde ca s'ar topi instantaneu, cu sfârâitul unui fir de păr.

Licheaua întotdeauna a trecut înaintea dumitale, fie că te-ai dus la 6 dimineața, la orele prânzului sau noaptea. Din mâna pe care o strângi, îți tragi degetul iute, înmuiat în balele lichelii, care și-a lăsat sărutarea cu două minute mai de vreme. Ea nu știe să refuze nimic, n'are scârbă, n'are revoltă, și e tenace; i s'au lăsat moale subit urechile, a bleg din șiretlic, și surâde. Ah! surâsul lichelii făgăduiește abdicare totală, funcție universală, și împachetarea corciturii în orice fel de ambalaj.

Gânditoare și savantă, licheaua își alege din locurile comune ale momentului pe cele mai penibil elementare, tăcute de oameni ca fireștl și dela sine înțelese. Atunci ea face revoluții, retorică și doctrină și își dă drumul. Lumea aprobă, din teroarea delicateței. Trecătorul când se întâlnește cu un car funebru, scoate pălăria reculeș și se strecoară. Licheaua cântă un prohod, gesticulează, ține discurs, scrie o carte, mobilizează morții și își se face șef și interpret.

Lamentabilă, fioroasă, desgustătoare și triumfală licheo! De o viață întreagă te găsesc la masă, până în farfurie, sub masă când mi-am ales un scaun mai cu vază, pe stradă ținându-te după mine cu un surâs, spunându-mi câte ceasuri sunt, fără să te întreb; alergând să-mi aduci un medicament sau o trăsură, pe care nu ți le-am cerut. Dau cu ochii de tine peste tot și cum îi întorc, tu ai și sărit în partea văzului meu, ca să mai surizi odată. Te descopăr în ziare, în proză, în poezie, în știință. Și umblu după tine cu bățul pregătit, ca să te loveso odată în moalele capului și să te... achit. Inutil! Tu te faci nevăzută, îndată ce mă încrunt și strâng pumnul — ca să reapari și să surizi din nou până la sfârșitul zilelor mele...

T. Arghezi

Răpirea unui om politic cuban

PARIS. — „Associated Press" anunță că mai mulți membri ai organizației politice A. B. C. au răpit pe d. Pino Guerra, fost senator, șef al partidului liberal și călduros partizan al d-lui Machado. Membrii organizației s'au prezentat la hotelul unde locuia d. Guerra l-au somat prin telefon să coboare imediat. D. Guerra n'a opus nici o rezistență și a fost dus în automobil într'o direcție necunoscută.

PARADISUL TERESTRU

LONDRA. — Ziarul „New-York Herald" anunță următoarele: Paradisul terestru există. Se socotește la 93 de mii numărul de persoane cari pot s'o dovedească. El se află în insulele Salomon, în Pacificul de Sud, unde nu există nici bănci, nici uzine, și nici măcar datorie publică. Dacă ocupi o slujbă — și fiecare e prevăzut cu aceasta, — patronul îți furnizează hrana, îmbrăcămintea și tutunul, precum și săpunul pentru tine și familia ta. Fiecare indigen posedă un colț de pământ și primește un salariu fix de minimum 50 de dolari pe an. Dacă indigenul este de caracter independent, el poate cultiva copra și să o vândă comercianților, precum și nuci.

O serbare națională, cu cântece și dansuri în California

EDITORI ȘI AUTORI

Congresul editorilor, care a avut loc la Bruxelles, la mijlocul lunei Iunie, a preocupat pe autori, mai mult chiar decât pe editori. Și cum o bună parte dintre autori sunt și ziariști, aceste preocupări au găsit răsunet în presa ncastră cotidiană. Așa de exemplu, d. Mihail Sebastian, într'un articol publicat în ziarul „Cuvântul" (6 August), sub titlul *„Editori și Economiști"*, vorbind despre acest congres, spune că nu posedă prea multe informații, pentru că nimeni nu s'a ostenit să le dea. Or, în ziarul „Dimineața" cu data de 17 Iulie, a apărut o amplă dare de seamă a lucrărilor congresului.

Am relatat acolo, tot ce s'a discutat. Am publicat și rezoluțiunile luate. In multitudinea evenimentelor, care preocupă astăzi omenirea, mi-am închipuit că un congres al editorilor nu va preocupa prea mult opinia publică.

Acei care doresc mai multe amănunte, pot găsi în revista *„Toute l'Edition"* care apare la Paris (rue Louis le Grand No. 9) o dare de seamă foarte amănunțită a lucrărilor congresului.

Dealtminteri, în curând va apare, după note stenografice, darea de seamă completă o congresului. D. Mihail Sebastian va găsi în „Adevărul Literar" ca revistă de specialitate (deși cred că nu-i este prea simpatică), toate amănuntele desbaterilor.

Autorii pot fi siguri că, la acest congres, nu s'a discutat nimic care să atingă interesele lor. Dimpotrivă, s'au căutat măsuri pentru o mai bună vânzare a cărții și pentru asigurarea drepturilor de autor, De ex.: o ședință întreagă s'a discutat ce s'ar putea face în ce privește Argentina, unde proprietatea literară nu este legiferată, autorii fiind astfel fraudați de drepturile lor. Chestiunea privea în special pe autorii spanioli.

D. Sebastian scrie, cu oarecare violență, că ar fi trebuit să se stabilească în congres, o întreagă rețea de schimburi de cărți. D-sa cere socoteală editorilor români de ceeace au făcut și mai ales de ceeace n'au făcut în această direcție.

Or, tot în ziarul „Dimineața" cu data de 28 Iulie, d-sa poate citi cuvântul de închidere spus de un editor din țară, care recomandă călduros editorilor străini literatura românească, asigurându-i că vor găsi capodopere vrednice de a intra în patrimoniul literaturii mondiale.

Tot ce scrie d. Sebastian despre literatura românească, s'a spus la Bruxelles.

Fără să fi citit desbaterile congresului, fără să fi văzut cele spuse în cuvântul de închidere, d. Sebastian acuză pe editorii români de lipsă de tact, pentrucă n'au cerut, cu facturile în mână, nu o contingentare a cărții, dar cel puțin o compensație.

Am arătat mai sus că lucrul a fost cerut cu mult tact. Dar din alte cauze cunoscute, a căror relatare ar fi de prisos aci, — în balanța noastră comercială, capitolul cărților, revistelor și ziarelor ce importăm va atârna multă vreme încă, greu. Depinde de noi, de educația ce se va da generațiilor tinere, ca să avem — cel puțin — contravaloarea acestui import și să se aducă numai acele cărți a căror citire este absolut necesară și care contribue în adevăr la ridicarea nivelului cultural.

Dar asupra cantității cărților importate, cred că se cam exagerează, literatura românească fiind foarte mult citită în ultimul timp.

In această privință, d. Mihail Sebastian poate citi articolul d-lui Ion Călugăru apărut în ziarul *„Cuvântul"* dela 27 August. D-sa scrie:

„Un tânăr industriaș, în curent cu noutățile librăriei franceze și germane, ne mărturisea mai zilele trecute, cu un fel de naivă admirație: Domnule, au început oamenii să citească și cărți românești! Pretutindeni vezi aruncate cărți românești, cetite nu cumpărate de poză. De când au apărut cărțile lui Stere, de când au început să se observe că oameni serioși, foști miniștri ca d. Ioan Atanasiu sau fost cât pe ce miniștri ca d. Stere, scriu cărți în limba română, lumea noastră suprapusă acordă oarecare atenție și literaturii române".

D. Mihail Sebastian mai spune că la Bruxelles au venit numai negustori și, când e vorba de o treabă, cum se cade, între un idealist și un negustor, nu încape ezitare: „alegeți-l pe cel de al doilea cu ochii închiși".

Ar fi să depășim cadrul acestui articol, discutând dacă editorul (negustor) știe să-și apere mai bine interesele decât autorul (idealist). Noi știm că autorii sunt grupați de mult în asociații, cari le apără foarte bine interesele. N'ar fi fost nici o mirare, dacă la Bruxelles, editorii ar fi căutat să-și apere *numai* interesele lor, căci desigur la un congres al autorilor, aceștia își vor apăra interesele lor și nu pe ale editorilor!

*

Dar editorii pare-se că trec printr'un greu impas. *„România literară"* de sub direcția d-lui Liviu Rebreanu (no. dela 29 Iulie) publică un articol intitulat „O asociație de editură a scriitorilor". Articolul este semnat de d. Camil Baltazar și nu știm dacă reflectează în totul vederile marelui nostru romancier, directorul revistei.

Tânărul autor al articolului citat spune că, în general, editorul este improvizat, că n'a purces dela carte și dela subtilitatea ei *„pentru a ajunge apoi nobilul ei colportor"*. Urmează o sumedenie de violențe și injurii la adresa editorilor... cari, poate, au vina că n'au acceptat vreo lucrare de d. Camil Baltazar.

Toate aceste injurii sunt absolut nedrepte. Editorii la noi nu sunt draci și în străinătate, nu sunt îngeri. D. Camil Baltazar este prea tânăr ca să știe că Titu Maiorescu a spus cândva că, într'o țară, diversele funcțiuni se desvoltă în mod paralel, după principiul vaselor comunicante. Nu se poate spune că avem o magistratură bună și un învățământ prost, ci învățământul. magistratura, editorii și... autorii sunt la fel.

D. Baltazar cade în extaz în fața spiritului comercial al d-lui Marton Hertz și spune că Ionel Teodoreanu editat de către acesta, ar fi un scriitor cu tiraje de câte 50 — 60 de ediții a 10.000 exemplare. D. Marton Hertz este editor și d. Ionel Teodoreanu desigur că are dorința să ajungă la aceste tiraje. De ce atunci nu se face această unire sfântă? Pentrucă autorul articolului din „România literară" este încă prea naiv. D. Marton Hertz — și nimeni nu-i face o vină dintr'aceasta, — știe că se poate ajunge la tiraje mari cu „Aventurile submarinului Dox" sau cu romanele polițiste din „Colecția celor 15 lei"; iar d. Ionel Teodoreanu preferă să aibe pe volumul său autoritatea unei edituri de importanță „Cărții Românești".

Dacă edițurile se folosesc îndeajuns de publicitatea marilor cotidiane, aceasta este o chestie de discutat cu altă ocazie și ni-e teamă că de ar fi să ne spunem noi părerea, am fi considerați ca părtași în cauză.

*

Vorbind de operile d-lui Rebreanu, d. Camil Baltazar găsește că prețul romanului „Ion" este prea ridicat. E greu chiar pentru noi să facem socotelile unei alte edituri, dar încă pentru d. Baltazar! Știm însă că prețurile se stabilesc deobiceiu de comun acord de către editori și autori.

Trecând la volumul „Răscoala", d. Baltazar aduce edituriei „Adevărul" învinuirea că n'a făcut o reclamă americană acestui volum. Ar fi de întrebat dacă d-lui Rebreanu îi plac reclamele americane. Și apoi credem că este prima acuzație de acest gen adusă nouă. De „Răscoala" s'a vorbit pe larg și în repetate rânduri în „Dimineața", „Adevărul" și „Adevărul literar". S'au publicat în aceste ziare recenzii — toate elogioase prin însăși valoarea literară a cărții. S'au reprodus recenziile publicate în alte ziare. Luni întregi, cititorii ziarelor noastre au fost sfătuiți zilnic să citească această capodoperă. Și să comitem o indiscreție: autorul volumului este complect mulțumit de tirajul la care s'a ajuns și de modul cum cartea a fost lansată.

Descriind în mod atât de trist soarta autorilor mai bătrâni, d. Camil Baltazar îi deplânge pe cei tineri, cari ajung pe mâna editorilor.

Cu toate acestea, soarta lor, vorbim de cei cu talent, nu este chiar de plâns. In primul rând cei așa zișii bătrâni astăzi, au fost și ei tineri și totuși au găsit editori. Apoi d-nii: George Mihail Zamfirescu, Camil Petrescu, Ionel Teodoreanu, Cezar Petrescu, T. Teodorescu-Branițe și alții nu sunt tocmai... bătrâni. Nu mai spun că la premiile literare, atât de dese, ci tineri pot participa alături de cei bătrâni. Ba chiar mai ușor decât cei bătrâni, care — prin situația lor, — înfruntă mai greu riscurile unui eventual eșec.

Dar incheerea articolului este de toată nostimada. Cum nu sunt decât zece autori căutați, d. Camil Baltazar îi citează, d-sa propune ca aceștia să se strângă laolaltă și să-și editeze volumele.

Sfătuim pe d. Camil Baltazar să-și breveteze invenția. Vă închipuiți pe d. Mihail Sadoveanu aliat cu d. Liviu Rebreanu, cu d. Aderca și cu ceilalți, editându-și singuri cărțile, făcând socoteli de hârtie, tipar, etc., orânduind „în mod cu totul imparțial" care opere să apară întâi, la ce dată și în ce mod să fie lansate volumele, diriguind chiar criticile literare?

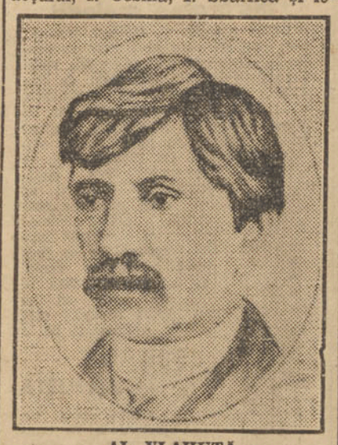
Războiul între editori și scriitori va fi existat de mult, când se citia foarte puțin și când scriitorul putea să aibă impresia că este exploatat de editorul său. Azi însă, problema nu mai există. Scriitorii trăesc în bună armonie cu editorii. Unii scriitori pot avea iluzia că sunt în război cu editorii. In realitate însă, sunt în război cu... publicul cititor.

Em. P.

COMEMORAREA LUI AL. VLAHUȚĂ

BÂRLAD. — Studenții tutoveni au comemorat azi, la biserica Vovidenie, printr'un parastas, pe Alexandru Vlahuță.

Serviciul divin a fost oficiat de preoții: St. Vasilescu protoereul județului, I. Cosma, I. Sbârnea și ieromonahul Valerian Marcu iar răspunsurile au fost date de corul studenților condus de d. C. Rânzescu.

AL. VLAHUȚĂ

Au vorbit despre importanța acestei comemorări și despre opereta lui Vlahuță: protoereul Șt. Vasilescu și G. Tutoveanu, iar din partea studenților d. Ion Tașcă.

Seara, în sala Curții cu juri a urmat un festival la care a conferențiat d. dr. N. Crainic.

Partea muzicală a fost condusă cu succes de compozitorul I. Șerbănescu.

Cărți și Revista

Numărul pe luna Septembrie al revistei ilustrate „Sănătatea", de sub cu ducerea d-lui dr. Sigmand-Sigma, este închinat „Luptei contra sifilisului".

Articole documentate arată cum se poate evita și birui acest flagel social, care amenință toate vârstele, toate clasele sociale, subminând existența neamului.

Citâm titlurile câtorva articole:

Cum putem biruo sifilisul, Sifilisul și căsătoria, Higiena sifiliticilor, Cum tratează poporul sifilisul, In ce constă reacția Wasserman, etc., etc.

Rubricile permanente: Sănătatea copiilor, Sănătatea femeilor, Sănătatea tinerilor, Sfaturi pentru frumusețe și higienice, etc. etc.

Părinții îngrijorați de soarta urmașilor lor — tinerii prevăzători, să citească acest număr extrem de important al revistei „Sănătatea".

48 pagini 40 ilustrațiuni 20 lei. Sănătatea, Triumfului 7, București 5.

*

A apărut:

DIN ȚARA VISULUI

Ediția II-a

Povești de Florica Rădulescu

*

Foarte interesante și folositoare pentru candidații la bacalaureat, studenți, elevii școalelor secundare și speciale, avocați, preoți, etc. sunt: *Dicționarul de citate străine* (ediția 6-a) precum și *Dicționarul de citate românești* (ediția II-a) ale cunoscutului scritor B. Marian.

Se văd la toate librăriile din țară.

*

In curând va apare **„Abecedarul asesorului dela judecătoria de muncă"** manual practic pentru uzul d-lor asesori dela judecătoriile de muncă din țară cât și al patronilor, lucrătorilor și funcționarilor comerciali. Lucrarea este întocmită de d-nii Traian Mincescu și I. Popescu-Copăceni magistrați ai judecătoriei de muncă București, pe înțelesul tuturor, în așa fel încât oricare justițiabil poate să-și formuleze singur acțiunea și să-și susțină drepturile în fața judecătoriilor de muncă.

*

A apărut „Poporul Românesc" No. 13 de la 1 Septembrie 1933, cuprinzând articole semnate de d-nii dr. I. Gheorgihu, I. Agârbiceanu, Victor Danielescu, dr. C. Samson, dr. C. Boca, I. Mihăilescu și alții.

Numeroase sfaturi și informații.

Cu bilete, fără bilete, scoateți șperțul

Sâmbătă în 12 August acceleratul No. 92 a plecat din Carmen Silva spre București tixit de călători. Se apropia data de 15 și vilegiaturiștii se întorceau acasă.

In compartimentul de cl. II-a cu no. 50014 luaseră loc numai doamne și copii. Puțin după plecarea trenului, conductorul se prezintă la bilete. In zilele noastre „biletul" este ceva foarte complicat. El se compune din bilet, propriu zis, tichet, supliment, carnet, certificat, etc. De aceea verificarea este o operație complicată, care durează destul de mult.

Una dintre doamne spune deci conductorului:

— Fii bun te rog și intră înăuntru, căci cu ușa deschisă se face curent.

— Nu se poate, răspunde el. Dacă ți-e frică de curent, scoate biletul mai iute. Ce dracu de te mocosești așa!

Ulută de acest răspuns neașteptat, doamna nu mai replică nimic și prezintă biletele pentru dânsa, pentru altă doamnă și pentru un copil. Alți doi copii mici nu au bilete. Conductorul arată pe cel mai răsărit dintre ei și se răstește:

— Și ăsta trebue să aibă bilet.

— La doi ani? exclamă uimită mama respectivă.

— Așa-i regulamentul. Cine călătorește cu doi copii, trebue să prezinte bilet cel puțin pentru unul din ei, chiar dacă amândoi sunt sub patru ani.

— Dar bine, copilul cel mare are 6 ani și am arătat biletul. Cei doi mici nu sunt amândoi ai mei.

Ne mai având ce născoci, conductorul tace și verifică biletele celorlalți călători. Aha! In fine i-a căzut o victimă în palmă. Doamna de lângă fereastră are doi copii și nici un bilet pentru ei. Doamna mărturisește că cel mare are 4 ani și două luni. N'a știut că-i trebue bilet. Credea că limita e 6 ani. De ce nu i s'a spus?

— Ia taci odată, îi tae vorba conductorul. N'am vreme de pierdut. Scoate bilet.

In acelaș timp deschide regulamentul transporturilor la pagina respectivă și îl vâră pe rând sub ochii tuturor pasagerilor: „Care știți să citiți?"

Apoi, către mama delicventă: D-ta știi carte? Ia vezi ce spune aici. Hai, pregătește gologanii. Și iese, reținând biletul doamnei.

De teama consecințelor, dar mai ales de umilința suferită, doamna își șterge necontenit ochii.

— Nu vă necăjiți, doamnă, cearcă s'o mângâe cineva. Nu vedeți că umblă după un bacșiș? Lăsați, că se lămuresc ele lucrurile.

In adevăr, s'au lămurit. La Fetești s'a urcat în tren un controlor. Când a ajuns cu controlul la compartimentul 50014, conductorul i-a luat-o înainte, s'a repezit înăuntru și i-a strecurat, discret doamnei, biletele confiscate. Apoi, dela ușă, tare:

— Biletele vă rog pentru domnul controlor!

Controlorul verifică biletele, găsește totul în regulă și ese fără să dea nici o atenție copiilor. In urma lui doamna răsuflă ușurată. A scăpat!

Trenul aleargă acum spre Ciulnița. S'a înoptat de tot. Copiii atât de zgomotoși până atunci, se potolesc și adorm, rând pe rând, în brațele obosite ale mamelor.

Compartimentul zace în întunerec și într'o tăcere adâncă. Mamele încep și ele să aținpească.

Zurr! ușa compartimentului se deschi de deodată cu zgomot și comutatorul electric, răsucit brusc, inundă încăperea cu o lumină puternică. Copiii tresar speriați și încep să scâncească.

In prag stă conductorul și rânjește:

— Ei te-am scăpat, cucoană, văzuși? scoate șpriț.

— Dar bine, încearcă doamna să obiecteze.

— Iar începi? Ți-am spus că nu-mi place vorbă multă. Hai, mișcă mai iute!

— Și cât costă un șpriț? se resemnează doamna.

— Douăzeci de lei, răspunde conductorul, foarte modest.

— Dă-mi restul dela o sută, îl roagă doamna.

După ce se face schimbul de bani și conductorul se retrage, doamna, verificând mărunțișul pe care-l ține în mână constată că 100—20—70.

Eroare de aritmetică, desigur.

*

Vilegiaturistul este, prin definiție, jefuit de hotelier, restaurator, birjar, madama dela etaj. Dar să-l jefuiască și trenul, — fie chiar numai cu 30 de lei — asta-i prea mult.

Toată lumea care a călătorit în acel compartiment, ar dori să afle că îndrăznețul conductor și-a luat pedeapsa cuvenită.

ANA CANARACHE

Procesul incendierii Reichstagului

HAGA, 1 (Rador). — Familia lui Marinus van der Lubbe, autorul prezumat al incendierii Reichstagului, a însărcinat pe avocatul olandez Pauwels cu apărarea acuzatului înaintea Curții din Lipsca.

Până acum nici Curtea și nici procurorul general nu au dat vreun răspuns la această cerere.

CITIȚI IN ZIARUL

Adevărul

cu începere de Luni 4 Septembrie a. c. o serie de reportaje desper

GERMANIA HITLERISTA

scrise de d.

PETRE PANDREA

care s'a înapoiat de curând din Germania unde a examinat de aproa pe fenomenele actuale politice, sociale și economice.

Primul articol care va apare Luni 4 Septembrie, este intitulat:

Sosirea la Beuthen și Breslau

FURNALE FĂRĂ FUM, STEAGURI ȘI MUZICĂ MILITARĂ

Făgăduelile lui Hitler

Toate fetele vor căpăta câte un logodnic

Victor Hugo a spus: **„o revoluție se termină, când femeile bătrâne încep să golească oalele de noapte peste capul insurgenților".**

Hitler a prins de undeva această frază a lui Hugo. De acela pare foarte preocupat să-și câștige simpatiile femei lor mai în vârstă. Fapt e că revoluția lui Hitler înseamnă și pentru mătușile răscoapte un fel de vară târzie (Altweibersommer).

De când guvernul german s'a apucat să pună ordine și în ce privește costumele de baie, au început cumetrele să se intereseze frenetic de orientarea politică a tovărășiei Papen-Hitler.

— Femeile n'au ce căuta în viața profesională! Femeia trebuie să steie lângă leagăn sau în bucătărie.

Această parolă care promite să desființeze tipul femeii moderne, s'a înfipt adânc în inimile mucegăite ale fecioarelor bătrâne din provincie. Ura lor contra rochiilor scurte, a **bubikopf**-ului fetelor tinere, contra servietei cu acte, activității profesionale și alurelor de emancipare ale femeii moderne a fost infine înțeleasă și de bărbații serioși din partidul lui Hitler. Inimele acestor retrograde au bătut în acelaș tact cu marșul bărbaților încruntați, cari porunceau întoarcerea la vremurile vechi și mai bune...

Uniunea asociațiilor femenine germane, care are misiunea să apere interesele profesionale ale femeilor, s'a văzut obligată să se adreseze, în ajunul ultimelor alegeri, către toate partidele, întrebându-le cum privesc problema muncii femeilor.

*

Partidele democrate au răspuns, firește, că aprobă și salută această tendință, până și partidul național-german al lui Hugenberg s'a simțit obligat să răspundă la această întrebare, ca de obiceiu, cu un **da** și un **nu** pentru a nu-și pierde simpatiile alegătorilor de gen femenin.

Toate răspunsurile au dat greș. Numai Hitler,, care se hrănește cu lucruri comune și încearcă să dele lumea înapoi cu câteva secole, a dovedit că-și cunoaște perfect clientela politică. Ca în toate celelalte ocazii, răspunsul partidului național-socialist se dizolva în tr'o frazeologie nebuloasă. Femeile au primit un răspuns din care nu se înțelege nimic, în schimb s'au ales cu câteva complimente privitoare la **„grația maternității", „misiunea divină", „asigurarea biologică a sângelui german"** și alte delicatețe de acest gen. Și femeile s'au simțit măgulite și au votat pentru hartidul lui Hitler. Evident, multe milioane de femei, cari trăesc din munca lor fizică și intelectuală și cari s'au ocupat cu aceste probleme, au rămas fidele ideilor și organizațiilor lor. Dar un număr și mai mare de femei s'au înflăcărat pentru **„Fuehrer-ul"** și **„salvatorul"** Germaniei.

HITLER

*

Căci Hitler a găsit o baghetă magică și a promis solemn că va da fiecărei logodnice câte-un logodnic, în imperiul său.

Despre această promisiune s'a râs foate mult în Germania, căci agitatorii hitleriști au repetat promisiunea la toate întrunirile provinciale. Caricaturiștii au avut mult de lucru...

Hitler însă zâmbea mulțumit... Da, da, încercați numai să câștigați aceste suflete simpliste și naive cu disertații savante despre valută forte, conjunctură, contracte colective și tarife vamale... O impresie mult mai sigură face totuși un logodnic în carne și oase, cu periuță de dinți sub nas, **à la Hitler...**

După datele statistice oficiale există în Germania un milion de femei mai mult decât numărul bărbaților. Afară de aceasta, milioane de bărbați nu sunt în stare să-și întocmească un cămin din cauza crizei și șomajului. Cum putea să rezolve Hitler această problemă? El își dădea seama încă de pe atunci că odată ajuns la cârmă, nimic nu-l va putea sili să-și țină promisiunile.

Principalul era să bată toba, să trezească poftele și speranțele. Soția lui von Papen putea să satisfacă mătușele de provincie, declarând că ea este de **„modă veche"**, și cerând cenzurarea severă a cărților destinate fetelor mature. D-na von Papen a asigurat matroanele germane că fetele ei, deși ajunse la maturitate, nu se duc la baluri decât însoțite de mama lor și nu cetesc nici o carte — crede ea! — pe care să n'o fi cetit mama în prealabil. Dreptul de vot al femeilor nu are nici un sens, fiindcă femeia este totdeauna de aceiași părere cu soțul ei... Acestea ar fi, de altfel, ideile predominante, în buna sau inalta societate berlineză...

Și altă doamnă care dă tonul în saloanele berlineze, d-na Goebbels, considerată ca tipul reprezentativ al femeilor blonde, și-a exprimat părerea că, profesiunea și activitatea politică sunt lucruri cari **„degradează"** femeia și distrug **„fericirea femeiască"**. Firește, s'a găsit imediat și un savant german, Dr. Tiedermeier, care să dovedească cu argumente științifice că **„ridicarea culturală a femeilor este un fenomen mala-div care amenință grav sănătatea poporului german!"...**

*

Cum se rezolvă însă chestiunea logodnicilor cari curg din vârful baghetei magice? Pe tărâmul promisiunilor cu caracter social se poate minți în cele mai diverse feluri. Cu puțină sofistică și câteva noțiuni quași-științifice poți să scapi din orice încurcătură, cu condiția să te pricepi la mânuirea minciunei. Pe acest teren Hitler a dat dovadă că este un meșter desăvârșit; a știut în mod strălucit să ademenească pe foarte mulți cu promisiunile sale socialiste și acum îi expediază în lagăre de concentrare și-i împușcă, fiindcă **„încearcă să evadeze".**

Socialism se numește acum bolșevism iar în fruntea programului hitlerist s'a înscris dogma: **„Inițiativă particulară a întreprinderilor particulare".**

Hitler știe foarte bine că pentru realizarea acestui scop nu mai e nevoe de revoluție. Iar amicul lui, Goebbels, șeful propagandei, se pricepe să arunce nisip în ochii naivilor și prostiților de frazeologia socialistă a hitlerismului.

Chestiunea cu logodnicul promis și așteptat cu multă nerăbdare a luat însă o întorsătură gravă: femeile devin hiene: Victor Hugo a avut dreptate! De aceia, Hitler s'a văzut silit să recurgă la un gest într'adevăr revoluționar. Guvernul lui a hotărît să dele cu împrumut câte 1000 de mărci fiecărei perechi de însurăței.

Cu acest prilej, alegătorii lui Hitler au devenit foarte exigenți. Administrația germană e asediată de mii de solicitatori, candidați la însurătoare, care pretind bancnota de o mie. Un logodnic grăbit a trimes fotografia sa lui Hitler, rugându-l să-i expedieze, cu întoarcerea poștei, suma promisă. Un altul a telegrafiat ministrului că s'a însurat și așteaptă de urgență să fie felicitat și înzestrat cu mia de mărci. O femeie mai coaptă, care a înțeles cât îl preocupă pe Hitler viața familiară, i-a scris că soțul ei își petrece nopțile prin cârciumă, fiindcă se plictisește acasă; în consecință îl roagă pe cancelar să-i procure, fără întârziere, un gramofon, cu ajutorul căruia speră să-și refacă viața familială.

*

Toți acești șmecheri nu-și dau seama că Hitler e și mai șmecher. Mărinimia lui Hitler urmărește cu totul altceva. El nu aruncă banii pe fereastră. Cu mile promise, el intenționează să desvolte gospodăria națională. In locul bancnotei de 1000 de mărci, vânată de noulii căsătoriți, li se oferă un bon cu care își pot procura mobile sau oale de bucătărie. Cine nu-i convins că prin această măsură Hitler va salva Germania și că este **„trimisul lui Dumnezeu"** după cum s'a exprimat chiar el într'un interview — acela va fi trimis într'un lagăr de concentrare, dacă nu chiar și ceva mai departe...

Deocamdată afacerea cu procurarea logodnicilor merge foarte încet. Nici pentru cele șase milioane de șomeri nu s'a găsit până acum de lucru.

In schimb, se aplică cu strășnicie programul hitlerist în ce privește concedierea femeilor din posturile ce le-au ocupat până în prezent. Sinuciderile sunt la ordinea zilei.

Cu îngrijorare se întreabă opinia publică ce va face femeia germană, după aplicarea integrală a programului hitlerist: ce-i va mai rămâne?

P. SWESDITSCH

Copiii din țările balcanice

O acțiune pacifistă prin intermediul copiilor

Un mesagiu al copiilor bulgari și români

Se știe că d. Dobrescu, primarul general al Capitalei, în timpul vizitei sale în Bulgaria luase inițiativa unui schimb de colonii școlare între Bulgaria și România. In luna Iulie un număr de copii bulgari au fost atunci adăpostiți în adăpostul municipiului dela Agigea (Constanța), iar un număr de copii români, la Varna.

Avem înaintea noastră raportul studentului Popescu Petre, care a condus colonia de copii români la Varna. Acest raport conține descreiri de impresii asupra vieții copiilor noștri foarte interesante și care merită a fi relevate.

Când au sosit ai noștri la Varna, au fost așteptați de 200 copii bulgari care i-au primit cu un formidabil „ura" și cu imnul național român, urmat de cel bulgar.

„Cât privește felul cum s'au înțeles copiii între ei, pot spune că se aveau între ei ca frați și în deosebi fetițele aveau grijă să le dea bomboane și fructe iar la cei care li se păreau mai săraci le oferiau chiar și câte o leva".

Au fost vizitați de d. Boyageff, ministrul instrucțiunii, d. Greșcoff, primarul orașului Sofia, care a oferit fiecărui copil câte un album cu vederi.

Și-a exprimat dragostea și admirația pentru primarul Bucureștilor, care a sugerat admirabila idee a schimbului de colonii cu menirea stabilirii unor raporturi de amiciție.

Raportul descrie despărțirea emoționantă la plecare a copiilor români.

UN MESAGIU

Copiii bulgari dela Agigea și acei români dela Varna au trimis un mesagiu adresat tuturor copiilor națiunilor din peninsula balcanică.

Intre altele citim în acest mesagiu: „Astăzi înțelegem că mai mari ai noștri s'au urît între ei pentru că nu s'au cunoscut de loc. Astăzi înțelegem că *străini* nu însemnează *vrăjmași*. Simțim că noi copiii care ne-am jucat și ne-am împrietenit, nu ne vom mai putea bate vreo dată unii contra altora".

„In anul viitor vom cere primarilor noștri să ne aducă mai mulți frățiori și mai multe surioare și din toate țările balcanice.

„Să ne întâlnim în aceleași locuri copii din toate țările balcanice. Prin bunătatea noastră a copiilor se va ajunge la îmbunarea popoarelor noastre".

Dr. Y.

CUM E TIMPUL

A revenit vara

Plus 25 grade în sudul țării

Cerul s'a înseninat eri în cea mai mare parte a țării, inclusiv la București și temperatura a continuat să crească pretutindeni.

La T.-Severin și pe alocuri în Muntenia s'a înregistrat plus 25 grade la umbră, temperatură de vară.

TOPIREA ZĂPEZILOR LA PREDEAL

Valul de frig a cedat și în regiunile muntoase odată cu apariția soarelui după atâtea zile de timp noros. Zăpezile au început să se topiască la Predeal, minima nopții e în continuă creștere, ultimele înregistrări fiind următoarele (la ora 5 dimineața):

30 August 4 grade.
31 August 6 grade.
1 Septembrie 7 grade.

Omul văzut dela Predeal nu mai pare atât de alb, topirea zăpezilor va continua azi cu mai multă intensitate pe toate masivurile Bucegilor. Până Duminică 3 Septembrie turiștii vor putea relua ascensiunile întrerupte dela 28 August.

Vânturile la mari altitudini sunt favorabile, curenții și-au schimbat direcța spre SW până la 500 metri și spre W dela 500 m. în sus.

Dăm mai jos direcția și iuțeala curenților la București-Băneasa:

BUCUREȘTI—BĂNEASA

200 m. SW 22 km. pe oră.
500 m. SW 18 km. pe oră.
1000 m. W 11 km. pe oră.
2000 m. W. 22 km. pe oră.
3000 m. W 25 km. pe oră.

E primul sondaj aerologic după o săptămână de ploi și cer acoperit.

TIMPUL ȘI RECOLTA PORUMBULUI

Ploile căzute în ultimele zile, deși bine repartizate în vechiul regat (exceptând nordul Moldovei) au depășit pe alocuri în Basarabia limita ce poate fi suportată de vegetație.

După știrea primită la Institutul meteorologic precipitațiunile au atins la Chișinău înălțimea de 62 **milimetri în 24 ore.** Ploile torențiale au întrecut mult în județul Lăpușna, groaznica rupere de nori din București din noaptea de 29 Iunie.

Agricultorii basarabeni sunt îngrijorați, ei considerând recolta porumbului ca pierdută. De altfel și în Moldova se crede că frigul va împiedica desvoltarea porumbului cincantin, cultivat mai ales în județul Iași, meteorologiștii dela țară fiind de părere că bruma îl va găsi cu mătasea încă verde.

Acelaș lucru s'a afirmat și anul trecut. Porumbul a continuat să crească în Septembrie, iar în județele din nordul țării începu să îngălbenească abia în Octombrie și în Noembrie.

E probabil să se repete acest ciclu curios. Agricultorii pot fi deocamdată liniștiți. Ordinea anotimpurilor a suferit o modificare, un decalaj de o lună înapoi. Februarie a luat locul lui Ianuarie, în Iunie avem ploile ce căzeau altă dată în Mai, luna Iulie a luat locul lui Iunie și August a devenit luna lui Cuptor.

In fiecare lună iarna revine la munte pentru câteva zile. Timpul rece ține în Bucegi 12 luni pe an, ca în ținuturile polare.

Totuși e de așteptat ca și anul acesta Septembrie să fie o lună frumoasă ca August în alți ani, bine înțeles dacă nu va interveni o perturbare ce nu poate fi prevăzută.

TIMPUL PROBABIL

Formându-se un anticiclon la Gibraltar cu tendința de deplasare spre Azore temperatura va crește în Europa centrală inclusiv România.

Sistemele de nori ce acoperă Basarabia se vor dirija spre Marea Neagră.

Presiunea cea mai joasă din țară e la Sulina regimul ciclonic din delta Dunării e favorabil schimbării vremii în Basarabia.

L. F.

Cei care se întorc din vilegiatură

Cum se transportă bagajele în Gara de Nord

Hamalilor din gară le-a mai rămas prin unele locuri și numele de „tregheri", de pe vremea primei linii ferate: *„Lemberg-Czernowitz-Iassy"* a vestitei concesii Strussberg.

Dintre tipurile bucureștene, hamalul din Gara de nord e unul din cele mai simpatice.

El ne-a cărat lucrurile la plecare; tot pe dânsul îl caută cu înfrigurare ochii noștri; de la fereastra vagonului, care ne readuce pe pământ bucureștean.

Și suntem veseli, când îl zărim zâmbitor, fluturându-și șapca. Hamalul te ajută să-și scoți giamantanele pe fereastră. Într'o clipă le-a și legat cu o curea, pe care a trecut-o peste umăr: o valiză îi atârnă acum în față, alta pe spate. A mai luat două cufere în câte o mână. Dar mai e un colet.

— Dă-l încoa!" — îi spusei.

— Lăsați... îl duc eu..." răspunde cu voe bună.

Mi se pare un măgăruș blând, pe care-l încarci cât vrei și care primește cu resemnare orice povară. Hamalul râde, și merge sprinten, de parcă n'ar duce nimic, deși uneori greutatea e sdrobitoare: gospodina, care vine de la munte, a încărcat giamantanele cu borcane grele de dulceață, iar domnul le-a tixit cu cărți...

E un meșteșug să știi cum să iei toate aceste colete, cum să le cumpănești... așa ca să nu te doboare greutatea lor.

230 HAMALI!

Sunt actualmente 230 hamali în Gara de Nord. Până mai acum câtva timp, erau 330.

Cititorul, care a călătorit, va obiecta că nu se văd, parcă atâția în gară. Observația e justă. Nu se văd toți hamalii în gară, deoarece zilnic sunt 55 de inși de corvoadă: spală uși, giamuri, mătură, sunt trimiși prin oraș cu corespondența și alte treburi. Ei încarcă și descarcă vagoanele cu bagaje și-i vedem în fruntea sprintenului vagonet remorcher, cu dinamo, care târâe după dânsul alte câteva vagonete încărcate cu bagagii, strecurându-se totuși ușor prin aglomerație.

Inovația direcției căilor ferate este fericită și dă un aspect civilizat peronului principalei noastre gări. Păcat că priveliștea estetică este stricată de greoaele căruțe ale poștei, încărcate cu coletărie, pe cari le împing cu mâinile postașii, strigând și înjurând.

Gara nu plătește nimic și nu are alți oameni de serviciu. Toate treburile le fac hamalii, în mod gratuit: îi vine la fiecare rândul, o zi sau două pe săptămână.

In afară de această exploatare oficială a C. F. R. mai sunt și vreo câtiva funcționari cari abuzează și fac din hamali, un fel de „ordonanțe", militărești.

Bieții hamali — mulți foști șefi de tren și mici slujbași, azi la pensie — trebue să fie la dispoziția tuturor acelora, cari au incorectitudinea să se folosească în mod personal de dânșii, cei mai mulți însurați, având copii și greutăți familiare.

Toți hamalii se plâng de unii funcționari, intriganți ai Gării de nord, cari îi trimit prin oraș, în interes personal, la căratul lemnelor sau la alte servicii, streine de gară, fără a ține seamă că vine trenul, de la care hamalul așteaptă să câștige ceva. In afară de cele două zile obligatorii de corvoadă, pentru gară, hamalii fără leafă sunt robiți și acestor funcționari lacomi și incorecți.

Deasupra gâtului fiecărui hamal, atârnă sabia... Cel mai mic protest și i se ia numărul, iar a doua zi i se aduce la cunoștință, printr'un aviz afișat, că a fost dat afară.

— Nici n'avem cui ne plânge. Nu poți sta cu nimeni de vorbă aci... Dacă vezi ordinul afișat, nu mai ai dreptul să calci pe peronul gării, căci altfel te trezești în beciul poliției... și te mai acuză și de bolșevism...

— Azi n'am câștigat decât treizeci de lei..." mi-a spus la 12 noaptea un hamal — „abea seara am scăpat, la cele trenuri unde nu-s pasageri cu bagaje... Eri am fost de corvoadă la gară, azi m'a pus un „boer" să car opt mii de kilograme de lemne cu spinarea... Ce mănânc eu? Și ce fac copilașilor?... Mâne cine știe ce soartă mă mai așteaptă..."

CARE-S CELE MAI BUNE TRENURI?

Trenurile vilegiaturiștilor sunt cele mai căutate de hamali. Aci sunt cele mai multe bagaje. Taxa de colet e cinci lei, dar vilegiaturiștii îmi dau bacșișuri....

Cele mai slabe sunt trenurile de Dâmbovița, Giurgiu, cari vin în Gara de Nord „fără de nici un folos" — spun hamalii.

— Dar iarna?" am întrebat.

— Iarna e greu de tot. Curățăm zăpada de nu mai putem. Uneori stăm toată noaptea cu mătura în mână „la ace". Serviciul începe, de obiceiu, la 4 dimineața și se termină la 12 noaptea. Iarna — când întârzie trenurile — se prelungește până la 1, 2, 3 după miezul nopții, ba chiar până a doua zi de dimineață. Asta e pentru cei de corvoadă. Cât ne privește pe cellalți, dacă vrem să facem o bae, sau avem un copil bolnav, sau vre-o altă nevoe... putem pleca, dar atunci nu mai câștigăm nimic și nici n'avem ce mânca.

Când ți-i lumea mai dragă și aștepți un tren mai bun, ca să-ți îndrepți paguba avută, vine unul și ți-l ia pentru vre-o treabă de-a lui... Dacă crâcnești, a doua zi te și duci să îngroși rândurile șomeurilor..."

CE CER HAMALII?

Ei roagă pe d. director general să dispue ca să nu mai fie dați afară decât pentru vine motivate: beție, furt, neglijență vădită, etc. In ordinul afișat să se specifice în mod precis motivul concedierii și fapta comisă. Acum se dau afară tocmai cei mai buni... iar răii — bețivii, etc. — sunt ocrotiți pentru cine știe ce motive ascunse...

Este o nedreptate, ca să se concedieze hamali vechi, cari își fac datoria, iar în locul lor să fie angajați slugile unor slujbași incorecți de la gară. D. director general, care este un om drept, ar fi bine să ordone o anchetă, spre a se convinge dacă acei, cari estorchează munca hamalilor, nu sunt nărăviți și la alte incorectitudini în dauna căilor ferate.

Statul nu trebue să dea exemplu de nedreptate și abuz, în dauna acelui, care rabdă și tace. Vremurile sunt destul de grele, pasagerii plătesc puțin și câștigul hamalilor a ajuns foarte mic. Hamalii fac bucuros ziua de corvoadă ce li se cere, pentru gară, dar roagă să fie pedepsiți aceia cari îi exploatează, silindu-i să facă și alte corvezi personale. Cine are nevoe de slugi, să-și angajeze, iar nu să-și bată joc de cei ce se trudesc atât de greu spre a-și câștiga o bucățică de pâine.

Hamalii cari n'au drept la pensie și n'au nici alte avantagii ale slujbașilor mai roagă pe d. director general să le acorde cel puțin o reducere pe căile ferate. Dintre toți funcționarii căilor ferate, numai hamalii au toate obligațiile, dar nici o înlesnire la instituția, unde lucrează.

Bine înțeles că, luând partea hamalilor din gara de Nord, dreptatea care o solicităm pentru dânșii, o cerem și pentru toți hamalii, de la toate celelalte stații, din întreaga țară.

A. F. M.

Serbările dela Techirghiol-Eforie

Meetingul de aviație.-Lansarea cu paraşuta a d-rei Brăescu.-Sborurile de agrement

In fața vilei Blank: d-ra Smaranda Brăescu povestește, studentelor dela O.N.E.F., peripețiile ascensiunilor din America.

Organizatorii serbărilor dela Techirghiol-Eforia, în dorința ca spectacolul să fie cât mai grandios și complect au realizat și un meeting de aviație. In acest scop au sosit de la aeroportul Băneasa și Constanța patru hidroavioane și trei „Messerschmidt-uri" (avionete).

A asistat un public imens — venit dela București și Constanța — în vederea acestui meeting și mai ales pentru d-ra Smaranda Brăescu, care după cum este știut, se bucură de o mare popularitate.

Aviatorii au făcut — timp de o oră și mai bine —cele mai impresionante acrobații, cari s'au desfășurat fără nici cel mai mic accident.

Sborurile d-lui căpitan Gherasim Gheorghe dela școala de ofițeri de aviație din București au stârnit uimirea și admirația publicului.

LANSAREA CU PARAȘUTA A D-REI BRAESCU

Apariția d-rei Brăescu, pe terenul din spatele vilelor dela Eforia, a stârnit un mare ropot de aplauze din partea publicului asistent.

D-sa a fost întâmpinată de către o echipă de domnișoare, studente ale O. N. E. F.-ului care se găsesc la tabără, la mare. O studentă s'a desprins din grup și a strigat „Trăiască domnișoara Brăescu, gloria aviației române".

Celelalte au răspuns, prin urarea sportivă: „hip, hip, ura".

Gestul acesta a impresionat publicul.

După aceia, ajutată de studentele O. N. E. F.-ului, d-ra Brăescu și-a început pregătirile de sbor.

D-nele Vota Blank, Micaela Catargi, Butculescu, Ghica, Golescu, Focșeneanu, Hoenig, Caracostea, Danielopol și d-nii Blank, Hoenig, Vâlcovici, scriitorul Tudor Mâinescu s'au întreținut îndeaproape cu parașutista.

Când a fost complect echipată — cu parașuta în spate — s'a urcat în avion — alături de căpitanul Gherasim Gheorghe, salutând entuziast publicul.

APARIȚIA UNUI EPURE

In timp ce publicul alerga după parașutista lansată din avion și dusă de curenți spre sud, împânzind tot câmpul, la un moment dat a apărut un pui de epure. Cea mai mare parte din public a părăsit drumul către parașutistă și s'a repus o goană și zarvă nebună după epure.

Prezența însă a acestui epure a produs o îngrijorare. Apariția unui epure care îți iese în cale, înseamnă mai întotdeauna.... nenorocire.

Dar nenorocirea nu s'a întâmplat. Glorioasa noastră parașutistă a coborât liniștită — în brațele tinere ale studentelor entuziaste dela Oficiul național de educație fizică.

Intrebată, dacă a avut emoție în timpul coborârii, d-ra Brăescu a răspuns cu tonul său blând de totdeauna:

— Cum să mai am emoții! Am coborât în California de la opt mii de metri — și să mă mai impresioneze lansarea dela 500 de metri? Sunt tristă însă că nu am un avion al meu. Mi-l promite toată lumea, toți guvernanții, și nu mi-l dă nimeni....

Către seară — căpitanul Gherasim a executat cu amatorii — zboruri de agrement deasupra Eforiei, sub directa supraveghere a d-lui căpitan Cicerone Olănescu, comandantul aeroportului Constanța.

Serbările dela Techirghiol-Eforia s'au terminat după serii feerice și zile de bucurie sportivă.

Cei cari le-au văzut le mai doresc încă.

TEODOR IORGA

Poate fi politica o carieră?

Problema aceasta e tratată într'un articol extrem de interesant de lordul Snowden, leaderul partidului labourist englez. Competența autorului nu poate fi discutată. Bineînțeles că lordul se ocupă de politica din Anglia și tocmai aci stă interesul articolului, căci ni se înfățișează în cursul lui viața politică de înaltă moralitate a democrației engleze.

Presărat de anecdote atrăgătoare, articolul lordului Snowden trebue citit nu numai de cei cari se ocupă cu treburile politice și cari pot găsi învățăminte în el, dar de oricine se interesează de treburile publice.

„Poate fi politica o carieră" a apărut în traducere în ultimul număr al excelentei reviste „Realitatea Ilustrată".

A apărut

Dicționarul Latin-Român

Ediția IV de **Ion Nădejde**

Un volum de 720 pagini format mare, tipărit pe hârtie satinată și legat în pânză.

Lei 200

Editura „Adevărul".

CHINOPLASMIN

vindecă și cele mai grele forme ale paludismului, chiar cele cronice.

CHINOPLASMIN

CUTIA CU SCRISORI

In jurul afacerei Skoda

Primim din partea d-lui avocat Em. Vasiliu Cluj următoarea scrisoare:

DOMNULE DIRECTOR,

In mult discutata afacere Seletzky am desperat din cauza operei de injustiție pe care o parte din presa noastră o face în fiecare zi.

Astfel, ultimul document publicat de „UNIVERSUL" și amplificat în comentarii — firește — de „VIITORUL", a fost reprodus fără dată. Omițându-se data, care este din 1926, s'a voit, pe de o parte să se evite constatarea că atunci era la guvern partidul liberal, iar pe de alta, că acea scrisoare de provizion nu are nici o legătură cu comanda în discuție din 1930, când titularul scrisorii a fost imobilizat de-o infirmitate și a și murit.

Scopul urmărit prin publicarea acestei scrisori se vede a fi fost însă întreținerea opiniei publice în credința că asupra comenzei în discuție, a celei din 1930, s'au făgăduit și s'au dat comisioane de 4 la sută, adică de mai bine de 200.000.000 lei, și deacela s'a omis data, care ar fi înlăturat, prin ea însăși, astfel de comentarii.

Dar, dacă cineva ar examina cu obiectivitate scrisoarea publicată, ar vedea că și fără dată încă nu poate constitui dovada pretinsă. O scrisoare do provizion nu poate acoperi o obligațiune ilicită, întrucât din însuși faptul conservării obligațiunei în forma scrisă, rezultă că părțile și-au rezervat, implicit, posibilitatea de a se adresa Justiției în caz de litigiu. Or, se știe că, după orice lege, obligațiile cari izvorăsc din cauze ilicite, nu pot fi protegute și nu pot face temeiu de acțiune.

Deasemenea cuprinsul scrisorii publicate, ca și operațiunea comercială ce urma să o perfecteze acea scrisoare, nu are nimic imoral sau dăunător binelui public. Se știe că, mai ales după războiu, numeroși ofițeri superiori din armata noastră, demisionați sau pensionați, și-au găsit ocupațiuni lucrative și perfect onorabile în diverse întreprinderi comerciale. Pot numi zeci de persoane, — unele chiar în întreprinderile Ausnit și Malaxa — cari se află în situația în care a fost decedatul Colonel Paul Străjescu. Unii sunt cu salar fix, alții cu provizion și, cei mai mulți cu ambele.

Dar, ceiace e mai grav, în acțiunea de mistificare ce se încearcă prin acea scrisoare, este că, odată cu întreținerea în opinia publică a credinței false că acea scrisoare ar privi comanda din 1930, comanda a fost predată spre efectuare unei alte industrii.

Intr'adevăr, comanda zisă a „semizărei tunurilor" și asupra căreia decedatul Paul Străjescu ar fi avut provizionul comercial respectiv, nu s'a mai dat Uzinelor Skoda. Or, prețul oferit de Skoda, prin Paul Străjescu a fost de numai 150.000 lei, per tun, în timp ce în urmă s'a plătit 250.000 lei per tun, iar calitatea și metoda lucrării executate a fost de cea mai proastă speță, după cum au declarat specialiștii necontestați profesor Drăgănescu și Colonel Șerbu.

Iată dar, valoarea „documentului" publicat fără dată și comentat împotriva evidenței.

Sunt însă dureros surprins și de împrejurarea că scrisoarea publicată de „Universul" face parte din acele acte cari au fost utilizate în cursul instrucției și cari, deci, trebuiau să se găsească la dosar, mai ales că pentru explicarea ei, în sensul de mai sus, s'a luat și un interogator. Or, la dosar nu se mai găsește nici acel interogator, în schimb scrisoarea apare în „Universul" și în „Viitorul", cu comentarii cari tind să stabilească vinovății politice. Și cum faptul acesta se petrece chiar în timp ce d. general Condeescu ancheteză neregularitățile semnalate în alcătuirea instrucției și dosarelor Seletzky, dă faptului caracterul de sfidare a anchetei și mă îndreptățește să cred că în afacerea aceasta orice este permis, numai să se descopere adevărul, nu.

Veți recunoaște deci, Domnule Director, că în aceste condiții, dosarele afacerii Seletzky sunt sortite a constitui arme politice, la îndemâna presei politice, mai mult chiar decât la îndemâna organelor de control.

Dar atunci cine mai poate face dreptate în această țară?

Primiți, vă rog, asigurarea deosebitei mele stime,

EM. VASILIU CLUJ.

O faptă bună

Primim:

DOMNULE DIRECTOR,

Vă rugăm a publica următoarele:

In Sanatoriul C. T. C. (Combaterea tuberculozei la copii) dela Carmen Sylva se găsesc sute de copii, bolnavi de ani de zile, departe de părinți sau rude.

Pentru a veni în ajutorul acestor suferinzi, am hotărât ca pe tot timpul anului (afară de 1 Iulie — 20 August) să pun gratuit la dispoziția părinților sau rudelor acestor copii cele 16 (șaisprezece) camere mobilate la „Vila Florilor" din Carmen Sylva, având astfel posibilitatea ca părinți sau rudele acestor suferinzi să locuiască în apropierea lor, ameliorându-le suferințele, venindu-le în ajutor cu alimente sau alte lucruri necesare.

Deasemenea acord camere gratuit la ori cine ar avea nevoie a locui la mare.

Doritorii se vor adresa subsemnatei, anexând mărci poștale pentru răspuns, cunoscând că pentru cameră nu vor plăti nici un ban, iar pentru lumină apă, spălat, etc., vor plăti costul real, care nu va depăși de 20—25 lei pe zi.

Primiți Domnule Director asigurarea deosebitului meu respect.

MARIA V. CHIUARU

Proprietara „Vila Florilor"

Strada Horia No. 25, Carmen Sylva Județul Constanța.

Regele și serbările dela Călărași

Ca răspuns la telegrama omagială trimisă regelui, de comitetul de organizare al serbărilor pentru centenarul orașului Călărași, s'a primit următoarea telegramă:

„M. S. Regele mă autorizâ să vă transmit viile sale mulțumiri pentru frumoasele sentimente exprimate prin d-voastră din partea cetățenilor orașului Călărași cu prilejul centenarului". Secretar particular al M. S. Regelui. *C. Dimitrescu*"

CAZANELE

de

INCĂLZIRE CENTRALĂ

pentru

APARTAMENTE „STANDARD"

satisfac în mic ceeace cazanele noastre mari

„STANDARD M"

satisfac în mare, în cazul imobilelor cu mai multe apartamente

Prin cazanele de apartamente, se dă posibilitate și proprietarilor celor mai modești de a beneficia de avantagiile încălzirii centrale

CAZANUL

„STANDARD"

pentru apartamente, corespunde locuințelor unei singure familii

„TITAN, NADRAG, CALAN"

LĂMPI LUSTRE CADOURI **MURANO** SORTIMENT IMENS PREȚURI REDUSE DEPOZITELE **ADMA** 13, STR. COLUMBELOR (PRIN CĂLĂRAȘI)

CONGRESUL ROMÂN DE NEUROLOGIE, PSIHIATRIE ŞI ENDOCRINOLOGIE

Al XIII-lea congres al Societății române de neurologie, psihiatrie și endocrinologie se va ține la Sibiu în zilele de 17, 18 și 19 Septembrie, sub prezidența d-lui dr. Gh. Preda, directorul spitalului de boale mintale din localitate.

Dezbaterile congresului se vor face după următorul program:

Duminică 17 Septembrie, ora 11 dimineața se va ține ședința de deschidere a congresului și se va face sărbătorirea d-lui profesor dr. G. Marinescu.

La orele 15 se va ține prima ședință științifică a congresului, în care se va expune și discuta „Problema bătrâneții" de către d-nii profesori și d-rii: G. Marinescu, C. Parhon, Urechiă, Minea Preda, Dragomirescu și Orenștein.

Luni 18 Septembrie în ședința de dimineață se vor prezenta comunicările referitoare la aceeași problemă, iar după amiază se vor expune comunicările din domeniul neurologiei, psihiatriei și endocrinologiei.

Vor prezenta lucrări d-nii profesori d-rii: Al. Obregea, Gh. Marinescu, C. Parhon, I. Minea, N. Minovici, Papilian, Bologa, d-nii agregați d-rii P. Tomescu, Paulian, Ionescu-Siseşti, d-nii conferențiari d-rii Balif, S. Drăgănescu, Radovici, d-rii G. Preda, Gr. Odobescu, I. Constantinescu, Bagdasar, Ionașiu, Popa Radu, Dimolescu, Cahane, Kreindler, Facon, Pojoga, Sager, Ornștein, Lichter, Axente, Tr. Dumitrescu, Bazgan, Stănescu, etc.

In cadrul congresului se vor ține două conferințe publice în sala prefecturei:

Duminică 17 Septembrie, ora 19: d. profesor dr. Minea: Cura de slăbit.

Luni 18 Septembrie, ora 19: d. agregat *dr.* P. Tomescu: Psihologia tinereței.

Marți 19 Septembrie, se vor discuta chestiuni profesionale și de organizare sanitară.

D-nii agregat dr. P. Tomescu, dr. Ilea și dr. Ionașiu vor prezenta un referat asupra noului proect de lege al ministerului de justiție. referitor la internarea bolnavilor mintali.

Congresul se va încheia printr'o excursie la Păltiniș.

Principele Nicolae la uzinele de avioane din Milano

ROMA, 13. (Rador). — A. S. R. Principele Nicolae al României, după vizita făcută la Turin s'a înapoiat la Milano, unde a vizitat, împreună cu d. Balbo, ministrul aeronauticei, mai multe uzine de construcție de motoare, în special uzinele cari au fabricat motoarele pentru călătoria peste Atlantic. Lucrătorii au aclamat pe principe și pe d. Balbo, care erau însoțiți și de d. Lugoșianu, ministrul României la Roma.

A. S. R. Principele Nicolae a vizitat apoi expoziția de artă din Milano.

A. J. Z. ALLGEMEINE ILLUSTRIERTE ZEITUNG-Praga

apare în fiecare Luni. Redă pe cale fotografică ultimele evenimente din Germania.

Un număr Lei 10. — Abonament pe 3 luni Lei 110. — La cerere se trimite un număr de probă gratuit.

In localitățile unde revista nu se găsește de vânzare, adresați-vă reprezentanței generale: Librăria HERTZ, București, Calea Victoriei 5.

MĂNĂSTIREA SNAGOV

Coloniile de vară

Deasemenea în interesul orfanilor, s'a realizat o plantație de salcâmi, duzi și caisi cum și o grădină de legume, pe terenul sanatoriului municipal dela Agigea, unde s'au ridicat numărul coloniștilor copii pe vară dela 100 la 300 de fiecare lună.

In cursul verii, s'a amenajat, pe acelaș teren, la mare, în dosul sanatoriului copiilor, o tabără pentru vară în corturi, cu sală de restaurant, teren de sport, plajă, etc., pentru folosul funcționarilor primăriilor.

Pentru această realizare d. Dem. I. Dobrescu a acordat suma de 250 mii lei, gospodăria fiind condusă de d. Protopopescu, care a obținut cu mijloace puține lucruri foarte interesante. Sistemul taberilor va fi desvoltat în viitor, el dovedindu-se a fi foarte util.

Este locul să adăogăm — și vom insista asupra acestui lucru, când ne vom ocupa de activitatea primăriilor de sectoare, asupra desvoltării ce s'au dat în timpul celor patru ani de administrație comunală, coloniilor școlare, funcționând la munte sau la mare.

ASISTENȚA SPITALICEASCĂ

In sarcina primăriei căzând și internarea bolnavilor lipsiți de mijloace din cuprinsul municipiului, s'a reglementat acest mod de internare care beneficiază de gratuitate.

Primăria plătește Eforiei Spitalelor cu care are convenții mai vechi, pentru bolnavii internați numai cu avizul asistenții. S'a realizat, astfel, un început de reglementare a atribuțiilor. O operă din cele mai frumoase și din cele mai utile s'a realizat prin înființarea maternității dela Mașina de Pâine, condusă de d. dr. Odăgescu. Aci sunt internate femeile sărace gravide și ele au toate îngrijirile, atât pre cât și post natale. Această instituție model trebue să fie urmată de altele și din această privință, d. Dem. I. Dobrescu este preocupat de înființarea unor maternități în toate sectoarele, pentru populația nevoiașe, mare parte din mortalitatea copiilor datorindu-se lipsei unor asemenea așezăminte.

Maternitatea dela Mașina de pâine având un medic și treizeci de paturi, a asistat în cursul anului trecut 506 nașteri, fără niciun caz mortal.

Instituția se organizează acum în vederea unei creșcătoare de copii.

PARCURI ȘI GRĂDINI

Această expunere a realizărilor în cei patru ani de primariat ai d-lui Dem. I. Dobrescu trebue complectată cu înființarea de cât mai numeroase grădini pe tot întinsul Capitalei.

Terenurile virane, atât cele vechi cât și cele noui, dobândite după dărâmarea imobilelor expropriate, au fost transformate în cea mai mare parte în grădini și squaruri.

Deasemeni, s'a înfrumusețat parcul Cișmigiului punându-se la contribuție destoinicia d-lui arhitect peisagist Rebhun dela Casa Grădinilor și s'a transformat, lărgindu-se șoseaua Kiseleff. Lucrarea de lărgire dela Băneasa corespunde unei necesități de mult simțită și ea s'a putut realiza prin exproprierea imobilului d-nei Dobriceanu, cunoscut sub numele de „Sans-Souci". In acest punct, șoseaua era gâtuită întâmplându-se și numeroase accidente.

Lărgirea a condus și la degajarea și asanarea lacului Băneasa.

LUCRĂRILE PENTRU SISTEMATIZAREA ORAȘULUI

In ultimul an, cu deosebire, d. Dem. I. Dobrescu a fost preocupat, cum am arătat mai sus, de chestiunea alinierilor.

Necesitățile dealtădată nepotrivite cu actuala situație de lucruri, cu aglomerarea extraordinară a circulației și mai ales felul anarhic în care s'a construit în Capitală, au necesitat lucrarea de sistematizare după norme bine stabilite, lucrare sub conducerea celor mai de seamă arhitecți și urbaniști ai țării. Lucrarea de aliniere nu este din cele mai ușoare. Imobilele care cad în aliniere, în total sau în parte, sunt în mare parte așezate în cartiere comerciale, iar altele aparțin unor oameni săraci, foarte multe fiind construite absolut fără nici o autorizație. Cu inima strânsă, dându-și seama că omenia și civilizația nu merg totdeauna mână în mână, d. Dem. I. Dobrescu a trebuit de multe ori să închidă ochii în fața necesității de a dărâma.

Poate că ar fi fost mai bine dacă executarea alinierilor s'ar fi făcut mai de multă vreme, în tranșe în decursul anilor.

Trebue să se recunoască că mare parte dintre proprietarii actuali de imobile supuse alinierii, sânt alții decât primii lor proprietari și de foarte multe ori nici măcar moștenitorii acestora, ci oameni cari le-au cumpărat pentru speculă. Amortizarea acestor imobile s'a făcut cu prisosință. Foarte multe dintre aceste imobile, prin vechimea și prin proasta lor întreținere de către locatarii sau chiar de către proprietarii lor, au devenit complect insalubre. Insalubritatea a sporit și prin succesivele transformări interioare, de cele mai multe ori făcute fără alt criteriu decât al excesivei speculații.

TÂRNĂCOPUL EDILITAR

Primarul Capitalei a fost nevoit să pună mâna pe târnăcop. In ultimul an, târnăcopul edilitar a funcționat intens. In glumă, i se spune d-lui Dem. I. Dobrescu „primarul târnăcop". Căutând să pună de acord oportunitatea și civilizația cu legea, primarul Capitalei a constatat că mare parte dintre aceste imobile așezate afară din aliniere, devenind complect insalubre, constituesc o primejdie prin dărâmarea lor accidentală, casi prin transformarea în focare de infecție pentru chiriașii lor.

Toate aceste imobile au fost declarate de insalubre, li s'au făcut casiere și, potrivit legii s'a purces la imediata lor dărâmare.

Este evident, proprietarii au fost despăgubiți, însă deasemeni potrivit legii care prevede alte norme pentru imobilele insalubre, decât pentru cele în bună stare. S'au executat și dărâmările în urma sentințelor judecătorești care autorizau primăria de multă vreme să facă acest lucru, operația întârziind, numai grație unor îngăduințe vinovate. E destul să spunem că, în unele cazuri, proprietari cari-și primiseră de mult prețul exproprierii, minus câteva mii de lei anume neridicați dela casieria comunală, continuau să speculeze mai departe imobilele, nesupărați de nimeni.

S'au constatat, cu prilejul ultimelor dărâmări— și cazuri mai interesante. Pe strada Colței, bunăoară, exista un magazin de haine instalat într'un imobil groaznic. Imobilul se găsea în așa stare de ruină, încât, din această pricină, clientela călca din ce în ce mai rar în prăvălie și negustoria mergea destul de prost. Cu toate acestea, imobilul rămânea mereu în picioare cu scândurăria lui putredă ani dearândul, grație nesfârșitelor păsuiri acordate de autoritatea comunală.

De curând, imobilul a fost dărâmat, mai mult de nevoe decât de voe, și imediat s'a construit, de către acelaș proprietar, un frumos imobil cu câteva etaje, în care se va muta acelaș magazin adăpostit provizoriu în altă parte.

Fără îndoială că negustorul își dă seama că afacerile lui vor prospera mai bine într'un imobil civilizat decât într'o ruină. Operația ar fi putut-o face mai demult, decât — vorba d-lui Dem. I. Dobrescu—uneori trebue să faci binele cu sila.

In cursul anului viitor lucrările de aliniere vor fi intensificate, în primul rând prin prelungirea b-dului Colței, așa cum am arătat mai înainte — lucrare de mare însemnătate pentru civilizarea Capitalei.

DIFICULTĂȚILE UNUI PRIMAR

Toată acesată activitate n'a fost desfășurată fără numeroase incidente și fără numeroase neplăceri pentru d. Dem. I. Dobrescu. Aproape de fiecare realizare s'a legat câte o neplăcere. Interesele egoiste ale unora și politicianismul mărunt al altora, au căutat să împiedice aceste realizări. Cum am spus, însă, la început, primarul Capitalei este înzestrat cu o enormă putere de muncă condusă cu o îndărătnicie fără seamăn. Sunt îndărătnicii puse în slujba cauzelor rele și altele în slujba cauzelor bune. Indărătnicia d-lui Dem. I. Dobrescu face parte din cea din urmă categorie. Poate că dorința sau ambiția de a răspunde diverselor incriminări și diverselor mici comploturi, au determinat pe d. Dem. I. Dobrescu să realizeze mai mult decât predecesorii săi. Poate, că, dacă gospodăria d-lui Dem. Dobrescu s'ar fi desfășurat într'o atmosferă perfect liniștită, nu s'ar fi făcut atâtea realizări care au transformat Bucureștii.

Primariatul d-lui Dobrescu a fost marcat de oarecare neliniște. Neliniște în partid — în partidul din care face parte — neliniște în afară. Autoritățile celelalte nu i-au dat totdeauna concursul. Nu mai vorbim de neplata datoriilor de către stat. Municipiul are de încasat de la diverse ministere pentru apă și lumină mai bine de 150 milioane lei. De multe ori autoritatea tutelară a refuzat pur și simplu sprijinul pe care se cuvenea să-l dea Municipiului. Aceste neajunsuri n'au fost întâmplnate de nici un alt primar înaintea d-lui Dem. I. Dobrescu, care spune uneori: „a fi primar însemnează a fi martir".

POLITICĂ ȘI GOSPODĂRIE

E un fapt cert că sub nicio administrație comunală din trecut — este o constatare care nu constitue o învinuire pentru nimeni — nu s'a lucrat ca sub actuala administrație. In ceeace privește periferia, după cum se va vedea din expunerea situației sectoarelor, pentru prima dată o administrație comunală s'a ocupat îndeaproape de ea. Fără îndoială că aceasta constitue adevărata democrație, nu satisfacerea clientelii electorale simbriată din buzunarele contribuabililor. Această clientelă a fost întotdeauna pacostea tuturor administrațiilor publice și mai ales a administrațiilor comunale.

D. Dem. I. Dobrescu este poate cel dintâiu primar care nu s'a preocupat prea mult de această clientelă electorală. D-sa a spus, oridecâte ori a avut prilejul, că „intrând la primărie a lăsat politica la ușă". Face politică la club, la primărie face gospodărie.

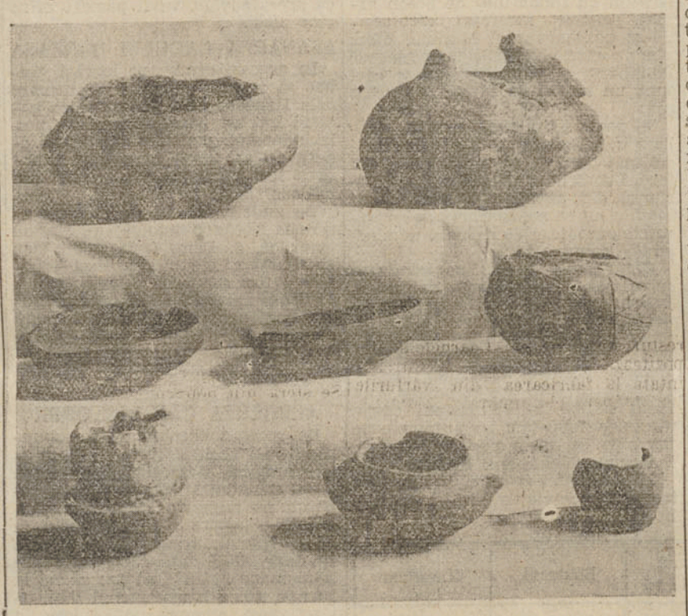
Acest lucru e drept că i se reproșează uneori și destule asalturi i s'au dat pe această temă. D. Dem. I. Dobrescu pare a se fi deprins cu toate acestea. A devenit chiar refractar. Dornic să aibă, în cea mai apropiată zi, o administrație municipală ideală, d-sa, de pe acum, a devenit un primar neutru.

Nu cunoaștem gândurile d-lui Dem. I. Dobrescu. Avem însă convingerea că un adevărat primar al unui oraș ca Bucureștii, trebue să fie într'adevăr, un primar neutru, adică un primar care să nu facă parte din niciun partid politic. Cine știe — acest ideal poate că nu e prea depărtat...

Un astfel de om ar înțelege că un oraș nu e numai caldarâm, piață și salubritate. Ar înțelege că un oraș are și suflet — sufletul cetățenilor — și că trebue să întreție o viață civilizată, pentrucă astăzi Capitala este inima unei țări cu 14 milioane de suflete.

Primarul Capitalei e înzestrat cu tot ce trebue pentru a realiza această operă de civilizație în toate domeniile gospodăriei comunale reușind, în patru ani de întinsă experiență, întâiul la examenele consiliului comunal. Fiecare ședință constitue un examen.

DINU DUMBRAVĂ

CERAMICĂ PREISTORICĂ GĂSITĂ LA JILAVA

CAPITALA VĂZUTĂ DIN AVION

Averi fără stăpân

Cum se vând obiectele pierdute în tren

— Las geamantanul meu aci, în sala de așteptare și haide să cumpărăm niște țigări... — îmi spuse prietenul, cu care tocmai sosisem cu trenul.

— Până ne'ntoarcem, ți-l fură cineva... — am obiectat "doar nu suntem în vremea lui Vlad Țepeș".

— Pui rămășag că nu-l ia nimeni, nici până deseară? Am curajul să-l las lângă stâlpul acesta, din mijlocul sălii...

Am primit rămășagul, dar l-am pierdut! Geamantanul, fără stăpân, a stat într'adevăr douăsprezece ore în șir în văzul tuturor; au trecut mii de oameni pe lângă dânsul, cari s'au suit, s'au coborât din vreo cincizeci de trenuri, dar nimeni nu l-a mutat din loc, nici măcar cu un centimetru.

Intâmplarea aceasta mi-a sugerat ideea de a face o anchetă la magazia obiectelor rătăcite.

CE SE SPUNE LA COMISARIAT?

— Nu sfătuesc pe nimeni să repete gluma d-voastră! — mi-a spus d. Emil Săvescu, comisarul-șef al gării de Nord. A fost un noroc excepțional, o simplă întâmplare, că ați mai găsit geamantanul... De altfel mai sunt și alți călători originali, cari vin de își trântesc lucrurile în plasa vreunui compartiment, pun un obiect pe canapea, ca să marcheze locul ocupat și apoi pleacă să se preumble pe peron. Din zece călători, unul nu-și mai găsește bagajul... Apoi vin la mine să reclame...

„Lumea e foarte ciudată... Își neglijează bagajele și ar dori poate, ca poliția să puie lângă fiecare călător câte un păzitor...

Mai deunăzi am primit o telegramă din Câmpina, dela un călător ce făcuse drumul până acolo, fără să bage de seamă că și-a uitat lucrurile în restaurantul gării de Nord din București. Vă rog să atrageți atenția publicului călător, că este practic să-și numere coletele, controlând cifra atât la suire cât și la coborâre. Lumea să fie mai puțin distrată în călătorie... iar în tren să nu vorbească cu ori și cine. Deasemeni este necesar ca cineva să fie băgător de seamă la casele de bilete, unde îngrămădindu-se, profită pungașii de buzunare. Apoi publicul face greșala de a se amesteca inoportun și a lua chiar partea vreunui tip suspect, pungaș cu cazier, pe care-l urmărește în mulțime un agent al poliției de siguranță. Chiar acum vreo două zile a fost un enorm scandal în Gara de Nord, deoarece un domn se apucase să lovească pe gardianul, ce pusese mâna pe un cunoscut pungaș.

Dacă cineva din public vrea să ia apărarea vreunui arestat, poate veni la comisariatul gării, unde este adus și cel arestat. Acolo, în mod civilizat, se lămuresc toate. Dar este nepotrivit, ca reprezentantul forței publice să fie insultat sau chiar lovit în exercițiul funcției sale și când — poate — își expune viața, arestând pe un delicvent, pe care-l urmărește cine știe de când și cu câte sacrificii".

LA OBIECTELE GASITE

Am vorbit și cu un șef de tren. Iată ce mi-a spus el:

— Când trenul este încă în mers, pe la cine știe ce stație depărtată, văd pe un domn făcând curte vreunei vecine, cu care a făcut cunoștință în tren, știu mai dinainte că, la coborâre se va uita ceva în vagon: va uita sau el, sau ea... sau amândoi. Se uită și în clasa I-a și în a II-a și în a treia. Oamenii sunt la fel de zăpăciți prin toate clasele. Se întâmplă des ca unul, care pleacă cu destinația spre Sibiu, să ajungă la Craiova; sau în loc să meargă la Constanța să ajunga la Iași. Sânt în tren oameni distrați fără vreun motiv aparent; deobiceiu însă se zăpăcesc conversând cu cine nu trebue...

LA SOSIREA TRENULUI

La sosirea fiecărui tren, după coborîrea călătorilor, se face revizia vagoanelor de către o comisiune compusă din șeful de tren respectiv, portarul Gării de Nord, lăcătușul și impiegatul de serviciu.

Tot ce se găsește uitat, cele mai neinsemnate ca și cele mai scumpe obiecte, se duc la biroul obiectelor găsite.

Aci se face un inventar, dacă e vreun geamantan, boccea, etc. Apoi se dă un număr, cu adnotarea cam ce avea și în care tren s'a găsit coletul.

Dacă se află cumva adresa păgubașului, printre lucrurile lui, atunci este imediat avizat. In caz contrar lucrurile se păstrează timp de trei luni. In urmă se vând la licitație în stația B. M., ziua licitației fiind anunțată în **Foaia oficială a C. F. R.**

Păgubașul, când se prezintă la d. Nicolae Crețu, magazionerul însărcinat cu obiectele găsite, trebue să dea No, trenului cu care a sosit sau cel puțin gara, să arate în ce clasă a călătorit, descriind obiectul pierdut. Apoi i se cere biletul de tren, acte de legitimație, fiind obligat să semneze de primirea obiectului, să-și dea adresa, declarând lucrul ce a primit, că este într'adevăr al lui.

Unii scriu, telefonează sau telegrafiază din provincie. De multe ori, obiectele pierdute sau uitate, se găsesc. Altădată, se găsește vre-un pungaș sau vre-un călător „cinstit", care pune mâna pe ele.

UN CALATOR „CINSTIT"

Chiar la venirea mea în gară, sosind un tren, am fost martorul unui mic scandal,

Un călător își uitase giamantanul în tren, dar și-a adus aminte de dânsul la eșirea din Bulevardul Dinicu Golescu, pe când se pregătea să ia un automobil.

S'a întors în goană, îndărăt spre vagoanele oprite. In drum a întâlnit pe un necunoscut care ducea geamantanul păgubașului.

— Mi l-ai furat! — exclamă indignat.

— Nu ți-e rușine? Eu am luat geamantanul ca să ți-l aduc și d-ta mai zbieri... Dacă-l lăsam acolo, ți-l fura într'adevăr cineva... Poftim... Iați-l!..."

Păgubașul, distrat își luă în primire obiectul, neștiind cum să mai ceară scuze.

In urmă am auzit pe „Călătorul binevoitor" șoptind tovarășului său de alături:

— Azi am avut ghinion. Altădată să ne dăm jos pe partea cealaltă a trenului..."

CE SE VEDE LA MAGAZIE?

Am fost curios să văd magazia de obiecte pierdute.

Pe rafturi înalte, se văd așezate și catalogate după zile, cele mai ciudate lucruri.

Nu am văzut decât cele găsite în lunile Iunie, Iulie, August și Septembrie, celelalte fiind vândute la licitație.

Se văd teancuri întregi de umbrele și bastoane. S'ar putea face o prăvălie. Sunt și umbrele și bastoane scumpe.

Dar se văd și fel de fel de alte obiecte: săbii ofițerești, baionete, (majoritatea ofițerești), naine, pardesie, o blană elegantă de vulpe pentru gât, un ferestreu, o doniță de limonadă, o tunică ofițerească, chipiuri ofițerești, un chipiu de C. F. R., mănuși bărbătești și de damă, niște pene frumoase de păun, cărți noui cumpărate dela librărie, o armă de vânătoare, multe serviete cu feluri te obiecte și acte, geamantane, lăzi și lădițe, galoși, ghete, pălării de domn, pălării de cucoană, un scaun de grădină, jucării de copii, o cutie cu gheme de sfoară, genți de damă, un antereu de popă... — dar ce nu se găsește în tren? Aproape de toate, ce-i trebue unui om..." îmi spuse magazionerul.

— Bani se găsesc?

— Cum de nu! Câte odată sume mici, altădată mai mari. Mai ales cuconițele își uită gențile, în care au bani...

— Și ce se face cu banii?

— Sumele sunt predate casierului gării, iar obiectul e păstrat la magazie!

ESCROCII

Sunt și excroci, cari își propun să scoată obiecte scumpe din magazie mi-a spus cerberul lor.

Astfel erau două fete, cari imaginaseră un mijloc ingenios de a șterpeli cele mai frumoase umbrele. Procedeul era acesta:

Una „uita" în tren o umbrelă veche, jerpelită. Apoi venea să o reclame, descriind-o, bineînțeles, foarte bine. Când i se arăta teancul de umbrele, recunoștea imediat pe a sa și pleca cu dânsa. Dar își arunca ochii pe vreo altă umbrelușă elegantă, cu un mâner scump.

A doua zi venea altă fată — complicea— pretinzând că și ea a pierdut o umbrelușă și descria cu exactitate pe acea văzută de tovarășa ei, cu memorie excelentă.

— Dar nu m'am lăsat înșelat!— susține magazionerul, deși unii răutăcioși pretind că prea multe fete din jurul Gării de Nord poartă umbreluțe elegante.

LICITAȚIA

La licitație n'au voe să asiste funcționari dela C. F. R. Totuși am aflat că sunt niște samsari obicinuiți, cari iau parte, nelăsând pe alții să pătrundă, căci se poate cumpăra acolo un lucru scump pe un preț de nimic.

Samsarii specialiști și rutinați cumpără la stația B. M. cu toptanul și apoi revând obiectele, cu mare câștig, prin diferite prăvălii.

Sunt și „hiene", adică licitatori neseriosi. Aceștia vin, fac act de prezență, își iau „comisionul" și pleacă; sau la cerere, dau un concurs binevoitor ca toate aceste obiecte, uitate și nereclamate de stăpânii lor, să fie acaparate de speculanți.

Direcția căilor ferate are și ea un câștig: sumele realizate din vânzare sunt trecute la budgetul de venituri extraordinare.

ALEX. F. MIHAIL

Arestarea unui participant la o demonstrație din Hyde Park, la Londra